

VARAŽDI VARAŽDINA 2017VARAŽDINA 2017-
RAZVOJA KULTURE GRADA VARAŽDINA 2017-
2022STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA
VARAŽDINA 2017-2022STRATEGIJA RAZVOJA
KULTURE GRADA VARAŽDINA 2017-2022

STRATEGIJA

RAZVOJA **KULTURE**

GRADA VARAŽDINA

ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022.

STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA
VARAŽDINA 2017-2022STRATEGIJA RAZVOJA
KULTURE GRADA VARAŽDINA 2017-
2022STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA

Kontakt:

Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Varaždina

Preradovićeva, 42000 Varaždin

Tel.: +385 658 040

Radna skupina: Kulturno vijeće Grada Varaždina

Suradnici: Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović, Gradski muzej Varaždin, Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu, Koncertni ured Varaždin, Galerijski centar Varaždin, Glazbena škola u Varaždinu, Državni arhiv u Varaždinu, Tehnološki park Varaždin, Kerekesh Teatar, Gllugl, Vanima, Pučko otvoreno učilište Varaždin, Kerameikon, Polja kulture, Ogranak Matice hrvatske u Varaždinu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u Varaždinu, Modernist nakladništvo, Evenio, Zlati ajngel, Galerija Klarić, Fotoklub Varaždin, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, Varaždinsko književno društvo, Varaždinski folklorni ansambl, Aulus, Izražena, Viteški red sv.Nikole, nuSynergetic/nuArs, udruga MOP

Strategiju izradila: Međunarodna agencija za razvoj MARA d.o.o.

Odgovorna osoba/voditeljica projekta: Jelena Kučan

Lektura: Tomislav Salopek

Međunarodna agencija za razvoj d.o.o. izradila je Strategiju razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. u skladu sa zahtjevima Grada Varaždina i Kulturnog vijeća. Sadržaj ove Strategije je odgovornost naručitelja.

SADRŽAJ

UVOD.....	2
PRISTUP IZRADI STRATEGIJE	3
USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM OKVIROM	4
NACIONALNI I LOKALNI NORMATIVNI OKVIR	6
ANALIZA STANJA	8
POVIJESNI RAZVOJ	9
UPRAVLJANJE KULTUROM I KULTURNIM TURIZMOM	14
PRISTUP I SUDJELOVANJE U KULTURI	15
GLAZBA I GLAZBENO-SCENSKE UMJETNOSTI	22
KAZALIŠNE, PLESNE I IZVEDBENE UMJETNOSTI	25
AUDIOVIZUALNE DJELATNOSTI I VIZUALNE UMJETNOSTI.....	29
KNJIŽNIČNA DJELATNOST	32
KNJIGA I NAKLADNIŠTVO	34
INOVATIVNE UMJETNIČKE I KULTURNE PRAKSE	36
KULTURNO-UMJETNIČKI AMATERIZAM	38
MUZEJSKO-GALERIJSKA DJELATNOST	41
ARHIVSKA DJELATNOST	44
KREATIVNE INDUSTRIJE	46
KULTURNI TURIZAM	49
SWOT ANALIZA.....	52
STRATEŠKI OKVIR	54
VIZIJA RAZVOJA KULTURE GRADA VARAŽDINA	55
STRATEŠKI CILJEVI, MJERE I PRIORITETI.....	56
OBNOVA, ZAŠTITA I ODRŽIVO KORIŠTENJE KULTURNOM BAŠTINOM	58
OMOGUĆITI I PODUPRIJETI IZVRSNOST I RAZNOLIKOST UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA	60
PRIVUĆI I UKLJUČITI GRAĐANE, POSJETITELJE I TURISTE	62
UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE KULTUROM GRADA	65
STRATEŠKI PROJEKTI	67
PROJEKTNE IDEJE	72
PROVEDBA I EVALUACIJA STRATEGIJE	78
VREMENSKI PLAN PROVEDBE STRATEŠKIH PROJEKATA.....	80
KORIŠTENA LITERATURA	81
DODATAK 1: OBRAZAC ZA PRAĆENJE PROVEDBE STRATEŠKIH PROJEKATA.....	83
DODATAK 2: OBRAZAC ZA PROCJENU UČINKA PROVEDBE STRATEGIJE	85
DODATAK 3: SADRŽAJ NARATIVNOG IZVJEŠĆA O PROVEDBI STRATEGIJE RAZVOJA.....	88

POPIS TABLICA

Tablica 1. Projekcija proračunskih sredstava za rekonstrukciju i sanaciju infrastrukturnih objekata kulturne baštine i gradske imovine.....	12
Tablica 2. Usporedni prikaz proračunskih sredstava javnih gradskih ustanova u kulturi	12
Tablica 3. Plan sufinanciranja projekata EU u kulturi i sportu	13
Tablica 4. Podaci o posjećenosti kulturnih ustanova Grada Varaždina	16
Tablica 5. Podaci o posjećenosti manifestacija i programa u kulturi u gradu Varaždinu.....	16
Tablica 6. Popis registriranih kulturnih dobara na području Grada Varaždina	18
Tablica 7. Gradske ustanove koje djeluju u području kulture	20
Tablica 8. Podaci o djelovanju Hrvatskog narodnog kazališta u Varaždinu	25
Tablica 9. Podaci o djelovanju Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin.....	32
Tablica 10. Podaci o djelovanju folklornih društava	39
Tablica 11. Nositelji muzejsko-galerijske djelatnosti u gradu Varaždinu.....	41
Tablica 12. Popis strateških projekata i njihova usklađenost sa strateškim ciljevima	67
Tablica 13. Popis strateških projekata i njihova usklađenost sa strateškim ciljevima	72
Tablica 14. Tablica odgovornosti u procesu provedbe Strategije.....	78
Tablica 15. Izvješavanje o napretku provedbe Strategije	79

POPIS KRATICA

AVICOM	Međunarodni odbor za audiovizualne medije i nove tehnologije
CBC SLO-HR	Interreg program prekogranične suradnje Slovenija Hrvatska
CKI	Centar kreativnih industrija
CTK	Centar tradicijske kulture
DAVŽ	Državni arhiv u Varaždinu
EU	Europska unija
GMV	Gradski muzej Varaždin
HAZU	Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
HDLU	Hrvatsko društvo likovnih umjetnika
HNK	Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu
KUD	Kulturno-umjetničko društvo
OPKK	Operativni program konkurentnost i kohezija
POU	Pučko otvoreno učilište Varaždin
TP2	Tehnološki park 2
TZ	Turistička zajednica Grada Varaždina

UVOD

Grad Varaždin sve se više profilira kao važno kontinentalno turističko odredište zahvaljujući prije svega kulturno-povijesnom nasljeđu. Jedna je od najsačuvanijih povijesnih urbanih cjelina, prožimajućih stilova od renesanse do XX. stoljeća i nekada važno političko središte u Hrvatskoj, dobro očuvane sakralne i profane baštine, bogate europske glazbene tradicije i tradicije na drugim poljima kulture. U samoj gradskoj jezgri, koja je zaštićena kao kulturno-povijesna cjelina, iznimna je gustoća kulturne baštine. Zaštićena nepokretna kulturna dobra čine Stari grad, sakralni samostanski kompleksi i crkve, Sinagoga, Židovsko groblje, Gradska vijećnica, zgrada HNK-a, vile, kuće i Gradsko groblje kao kulturno-povijesna cjelina. Zaštićena pokretna kulturna dobra jesu muzejska građa Gradskog muzeja Varaždin i Muzeja hrvatskog vatrogastva u Varaždinu, pojedinačna pokretna dobra, više zbirke smještenih u samostanima i crkvama te cjelina arhivskih fondova i zbirke u posjedu Državnog arhiva u Varaždinu. Ključni su nositelji kulture ustanove poput Gradskog muzeja Varaždin, Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu, Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin, Državnog arhiva u Varaždinu, Koncertnog ureda Varaždin i Galerijskog centra Varaždin, pri čemu postoji i znatna izvaninstitucionalna produkcija koja pridonosi raznolikosti ponude i uključivanju širega kruga dionika u kulturi. Polazište ove strategije jest kultura grada Varaždina shvaćena kao kompleksna cjelina koja uključuje jedinstvo povijesnih i kulturnih postignuća i ljudi koji u tom prostoru žive. Obuhvat seže od institucionaliziranih oblika kulture do samog ambijenta grada, njegovih građevina, izvaninstitucionalne kulture i osjećaja lokalnog identiteta te pripadnosti zajednici u kojoj gradsko središte svakodnevno živi kulturu. Ciljevi i smjernice koji se određuju ovim dokumentom polaze od kulturnog razvoja kao jedne od poluga ekonomskog i socijalnog razvoja, što proizlazi iz ostalih strateških dokumenata Grada Varaždina. Međutim, to ne znači da se izgubilo opredjeljenje za kulturni razvoj i kao cilj sam po sebi. Nastojala se pronaći ravnoteža između tih dviju podjednako bitnih i međuovisnih komponenata. Time se kultura stavlja u poziciju društvene djelatnosti koja ne samo da odražava kulturno-povijesne vrijednosti i aktualnu kulturnu produkciju, već je zamašnjak društveno-ekonomskog napretka, stvaranja konkurentnosti i u međunarodnim okvirima, gdje je Varaždin sve više prepoznat. Pri tome se prije svega misli na kulturni turizam koji cijeni autentičnost kakvu ima Varaždin koji može pomoći da se kulturno-povijesna cjelina očuva kroz pomno planirani održivi razvoj ove djelatnosti.

Varaždin je relativno mala sredina čiji je identitet uvelike određen upravo kulturno-povijesnim nasljeđem. Pripada srednjoeuropskim kulturnim sustavima u kojima je kultura prije svega javno dobro, u kojima se kulturne aktivnosti zbivaju prije svega u institucionaliziranoj javnoj domeni koja proizvodi i nudi kulturni sadržaj, ali u kojoj je dinamična i privatna inicijativa na području kulture, što ova strategija uzima u obzir i valorizira.

Obnovu i zaštitu kulturne baštine te razvoj novih interpretacijskih sadržaja temeljenih na kulturnoj baštini, Strategija prepoznaje kao nužne zahvate povezane s postojećom baštinom, nepokretnom i pokretnom. Stvaranje pozitivnog okruženja za unaprjeđenje kvalitete umjetničkog stvaralaštva te osiguranje izvrsnosti, raznolikosti i relevantnosti kulturnih proizvoda i sadržaja strateške su odrednice za unaprjeđenje djelatnosti kulture kako bi se sustav mogao dinamizirati prihvaćanjem svježih inicijativa i novih oblika kulturnoga djelovanja. Privlačenje i uključivanje građana, posjetitelja i turista Strategija sagledava kroz prizmu održivog razvoja. Osim toga, Strategijom se nastoji unaprijediti i samo upravljanje gradskom kulturom, pri čemu se u sustav nastoje ugraditi otvorenost institucija za međusektorsku suradnju, afirmacija statusa tzv. nezavisne scene i uopće inkluzivnost širokoga spektra dionika na kulturnoj sceni.

PRISTUP IZRADI STRATEGIJE

Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. sektorski je strateški dokument kojim se planiraju usmjerenja i aktivnosti sa svrhom postizanja vizije kulture grada Varaždina tijekom zadanog razdoblja. Strategiju razvoja kulture grada Varaždina izrađivala je Međunarodna agencija za razvoj d.o.o. od rujna 2016. do veljače 2017. godine. Strateški je dokument izrađivan uz primjenu načela participativnoga pristupa te predočuje zajedničko razvojno usmjerenje (lokalne samouprave, kulturnih organizacija, umjetnika i građana) koji će pridonijeti rješavanju zajedničkih problema, korištenju zajedničkim potencijalima te postizanju zajedničke vizije. Svrha je izrade Strategije osigurati održiv, sustavni i utemeljen razvoj koji će pozitivno utjecati na povećanje kvalitete života građana i razvoj kulturnog turizma. Iako je Strategija razvoja kulture dodatan strateški dokument (nije temeljni), izrađena je uvjerljivim logičkim slijedom, međusobno dosljednih i logički povezanih dijelova, slijedeći temeljne postupke i obilježja strateškoga planiranja:

- utemeljena na detaljnoj analizi stanja baziranoj na relevantnim i ažuriranim podacima koji upućuju na kulturne izazove s kojima se Varaždin suočava
- strateški prikazuje pristup održivom sektorskom razvoju, utvrđujući hijerarhiju ciljeva, razvojnih prioriteta i mjera, koji moraju biti mjerljivi za suočavanje s unaprijed navedenim izazovima
- predlaže integrirani pristup razvoju kulture poštujući međusobnu povezanost izazova i potencijala pojedinog podsektora
- definira očekivane rezultate i uključuje sustav relevantnih pokazatelja kojima je potrebno koristiti se za praćenje provedbe Strategije razvoja kulture.

Izrada Strategije uključivala je nekoliko osnovnih procesa:

1) Analiza resursa i razvojnih potreba - Analiza stanja u tijeku izrade plana razvoja nezaobilazan je proces kojim identificiramo mogućnosti, želje, potrebe i izazove određenoga tematskog područja u uskoj suradnji s korisnicima razvojnih rezultata. Mišljenja građana prikupljala su se tijekom rujna 2016. godine pomoću anketnih upitnika. Anketni je upitnik ispunilo 170 građana (70 muškog spola i 100 ženskog spola). Anketne upitnike za ključne dionike koji su se popunjavali *on-line* tijekom listopada 2016. godine ispunilo je i 20 organizacija iz kulture s područja grada Varaždina. Prikupljali su se radi analize podataka o njihovu djelovanju, dosadašnjem iskustvu, nedostacima i preprekama daljnjem razvoju. Uz navedeno, prikupljena su i njihova očekivanja koja se nastoje postići Strategijom razvoja kulture u gradu Varaždinu do 2022. godine. Anketni upitnici pridonose boljem razumijevanju trenutnog stanja u organizacijama koje djeluju u kulturi grada Varaždina. Na temelju rezultata izrađen je dokument Analiza rezultata za obje vrste upitnika. Osim istraživanja putem upitnika, podaci i informacije prikupljeni su obilaskom dionika iz područja kulture i turizma te provedbom radionica. Provedeno je šest radionica s predstavnicima sljedećih sektora: glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti (8 sudionika), dramske, plesne i izvedbene umjetnosti (5 sudionika), vizualne i audiovizualne umjetnosti (8 sudionika), književne i književno-izdavačke djelatnosti (7 sudionika) i kulturno-umjetnički amaterizam (7 sudionika). Osim navedenih područja, metodom intervjua prikupljene su informacije i potrebni podaci od Turističke zajednice grada Varaždina i Tehnološkog parka Varaždin za područje kulturnog turizma i kreativnih industrija.

2) Analiza okolišnih smjernica i provedbenih mogućnosti - Ova je faza uključivala analizu relevantnih planskih dokumenata na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, identifikaciju najavljenih natječaja za financiranje projekata u području kulture i kreativnih industrija iz europskih i drugih fondova te analizu institucionalne i političke podrške razvoju kulture tijekom idućeg razdoblja. Rezultati te faze uključuju popis EU natječaja, financijsku alokaciju sredstava proračuna za strateške projekte, identifikaciju resursnih mogućnosti ključnih dionika, identifikaciju rizika i razvojnih prepreka. Analiza okolišnih smjernica provodila se "desk" istraživanjem i izravnom komunikacijom s donositeljima odluka.

3) Izrada nacrtu strateških ciljeva i mjera i procjena političke usklađenosti - Na temelju identificiranih potreba, snaga i mogućnosti kulturnog sektora izrađeni su ciljevi, prioriteti i mjere razvoja. Zbog moguće promjene političkih usmjerenja provedeni su sastanci s kandidatima za budućeg gradonačelnika/gradonačelnicu sa ciljem upoznavanja s vizijom i ciljevima razvoja kulture za iduće srednjoročno razdoblje.

4) Prikupljanje strateških projekata - Strateški projekti identificirani su pri analizi postojećih strateških dokumenata, na temelju provedenih radionica te ih je potvrdio gradonačelnik. Odabrano je osam projekata koji će se provoditi od 2017. do 2022., a procijenjeni su kao izvedivi i važni za razvoj kulture grada Varaždina. Uz strateške projekte identificirane su i razvojne ideje koje uvelike pridonose postizanju vizije no, s obzirom na trenutačni nedostatak provedbenih i financijskih kapaciteta, lokalna se samouprava u trenutku izrade Strategije nije mogla obvezati na njihovu provedbu.

5) Izrada strateškog dokumenta, javno savjetovanje i usvajanje - Nacr Strategije predstavljen je Kulturnom vijeću, Gradskoj upravi i predstavnicima kulturnog sektora te se nacrt dorađivao u skladu s njihovim preporukama. Nakon dorade nacrt Strategije objavljen je javno na internetskim stranicama Grada Varaždina radi prikupljanja mišljenja javnosti o izrađenoj strategiji. Pošto je Strategija dorađena u skladu s prihvaćenim komentarima građana, prosljeđena je Gradskom vijeću na usvajanje. Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. usvojena je na 7. sjednici Gradskog vijeća 18.12.2017.

USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM OKVIROM

Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. usklađena je s krovnom inicijativom Europske unije-Strategija Europa 2020¹, gdje su u obzir uzeta sva tri prioriteta područja: pametan, održiv i uključiv rast. Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. Strateškim ciljem 1. Obnova, zaštita i održivo korištenje kulturnom baštinom izravno pridonosi održivom rastu kroz učinkovito iskorištavanje kulturnih resursa grada. Strateški cilj 2. Omogućiti i poduprijeti izvrsnost i raznolikost umjetničkoga stvaralaštva nastoji pridonijeti smanjenju nezaposlenosti i rizika od asocijalizacije dugotrajno nezaposlenih uključivanjem u kulturne aktivnosti te poticanjem inovacija unutar kreativnih industrija (pametan rast, uključiv rast), kroz prioritete 2.1. Stvoriti pozitivno okruženje za unaprjeđenje kvalitete umjetničkoga stvaralaštva i 2.2. Osigurati izvrsnost, raznolikost i relevantnost kulturnih proizvoda i sadržaja.

Jedna od mjera u sklopu Strateškog cilja 2. Strategije razvoja kulture grada Varaždina jest mjera 2.2.3. Poduprijeti razvoj kreativnih industrija s naglaskom na daljnji razvoj književnosti i audiovizualnih umjetnosti, iz čega je vidljivo da je Strategija u skladu sa specijaliziranom predvodničkom inicijativom „Kultura za rast i zapošljavanje zemljama članicama“, gdje se naglasak stavlja na razvoj kreativnih industrija kao rastućeg i integralnog djela gospodarstva koji pridonosi razvoju inovacija u svim sektorima.

U dokumentu „Europska kulturna agenda“ Europska komisija ističe tri relevantna cilja: promociju kulturnih različitosti i međukulturalnog dijaloga, promociju kulture kao katalizatora za rast, zapošljavanje, inovacije i konkurentnost, promociju kulture kao vitalnog elementa međunarodne suradnje Europske unije, a njihovu ostvarenju pridonose svi predloženi strateški ciljevi Strategije razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. U Kulturnome radnom planu Europske komisije 2015. – 2018.² preporučuje se rekonstrukcija sustava financiranja, što je u Strategiji razvoja kulture grada Varaždina 2017. – 2022. definirano strateškim ciljem 4., prioritetima 4.1. Osnažiti kapacitete Gradske uprave za održivo upravljanje kulturom grada, 4.2. Unaprijediti potporne mehanizme dionicima u kulturi i 4.3. Ojačati suradnju i poboljšati koordinaciju kulturnih događanja, a za ostvarenje navedenog predložen je Strateški projekt SP08 Jačanje kapaciteta Gradske uprave u sklopu kojeg se predlaže uvođenje novoga Upravnog odjela za kulturu čiji će kapaciteti, uz redovitu djelatnost te u skladu sa strateškim usmjerenjima, biti u mogućnosti provesti promjene sa svrhom postizanja vizije kulturnog razvoja.

¹http://ec.europa.eu/europe2020/index_hr.htm

²[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52014XG1223\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52014XG1223(02))

Ciljevi Strategije razvoja kulture grada Varaždina 2017. – 2022. potpuno su usklađeni s odredbama UNESCO-ovih konvencija: Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine³, Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine⁴ i Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja⁵.

Ciljevi Strategije razvoja kulture grada Varaždina 2017. – 2022. usklađeni su i s dokumentom „Green paper on unlocking the potential of cultural and creative industries“ Europske komisije. Naime, Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. Strateškim ciljem 2. Omogućiti i poduprijeti izvrsnost i raznolikost umjetničkog stvaralaštva, prioritetom 2.1. Osigurati izvrsnost, raznolikost i relevantnost kulturnih proizvoda i sadržaja, mjerom 2.2.1. Poticati inovativne, kreativne i konkurentne proizvode utemeljene na kulturnoj baštini te mjerom 2.2.3. Poduprijeti razvoj kreativnih industrija s naglaskom na daljnji razvoj izdavaštva i audiovizualnih umjetnosti izravno pridonosi ostvarenju stvaranja stimulativnog okruženja za razvoj kreativnih i kulturnih industrija navedenih u Zelenoj knjizi.

Strateški plan Ministarstva kulture RH za razdoblje 2015. – 2019.⁶ ima definirana dva opća cilja: 1. Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje te javne komunikacije, 2. Zaštićena i očuvana kulturna baština; s pripadajućim podciljevima, a Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. potpuno pridonosi provedbi obaju navedenih općih ciljeva i njihovim posebnim ciljevima.

Nadalje, Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. pridonosi ostvarenju svih navedenih strateških ciljeva definiranih Strategijom zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturnom baštinom Republike Hrvatske za razdoblje 2011. – 2015.⁷

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine⁸, među ostalim, definira posebno relevantne proizvode kulturnog turizma za Hrvatsku koji uključuju: (I.) gradski turizam, (II.) turizam baštine, (III.) turizam događanja, (IV.) kreativni turizam te (V.) vjerski turizam. Posebice se predviđa rast 'kreativnog turizma' koji na neki način omogućuje aktivnije uključivanje posjetitelja u lokalnu kulturu. Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. usmjerena je na održivi razvoj lokalne zajednice pa stoga uzima u obzir ciljeve Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske⁹ i pridonosi njima. Usklađena je i s ciljevima Nacrta prijedloga Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske do 2020. godine¹⁰, osobito s mjerom „1.1.3. Podrška afirmaciji kulturnog identiteta i razvoju civilnog društva“ prioriteta 1. Poticanje kvalitete življenja poticanjem održivog teritorijalnog razvoja i mjerom „2.1.3. Razvoj lokalnih kapaciteta za programe održavanja starih gradskih jezgri i objekata kulturne baštine“ prioriteta 2. Povećanje konkurentnosti regionalnog gospodarstva i zaposlenosti.

Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. izravno pridonosi ostvarenju prioritetne osi 6. Očuvanje i zaštita okoliša i promicanje resursne učinkovitosti, 6c Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine te 6c1 Povećanje privlačnosti, obrazovnog kapaciteta i održivog upravljanja lokacijama prirodne baštine; Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.¹¹

Vizija Grada Varaždina definirana strateškim dokumentom Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine¹² jest: „Varaždin, grad za prosperitetan i ugodan život - urbano središte regije koje građanima nudi uvjete za kvalitetan obiteljski život, odnosno unaprjeđenje gospodarstva, mogućnost obrazovanja i zapošljivost te bogati kulturni i turistički sadržaj.“ Jedan od glavnih ciljeva tog dokumenta jest ostvarenje proširene ponude turističkih

³<https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0ahUKewjTgIS1jKvRAhVeliwKHatYBMYQFggfMAE&url=http%3A%2F%2Fwww.unesco.org%2Fculture%2Fich%2Fdoc%2Fsrc%2F00009-HR-WORD.doc&usq=AFQjCNH-EPpArdI9aJGU4kklhkJm6SB6-Q&bvm=bv.142059868,d.bGg&cad=rja>

⁴http://www.birdwatchingmn.org/images/Konvencije/konvencija_o_zastiti_svjetske_prirodne_i_kulturne_bastine.pdf

⁵<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006D0515&from=HR>

⁶http://www.min-kulture.hr/userdocimages/FINANCIRANJE/strateski%20plan%20web_2015-2017_SP%20MK%20-%20dopunjen.pdf

⁷https://vlada.gov.hr/UserDocImages//ZPPI/Strategije%20-%20OGP/kultura//STRATEGIJA_BASTINE_VRH.pdf

⁸<http://www.mint.hr/UserDocImages/130426-Strategija-turizam-2020.pdf>

⁹http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_30_658.html

¹⁰<https://razvoj.gov.hr/UserDocImages//O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/razvoine%20strategije//Nacrt%20prijedloga%20Strategije%20regionlanog%20razvoja%20RH%20za%20razdoblje%20do%20kraja%202020.%20godine.pdf>

¹¹http://www.mingo.hr/public/investicije/OPKK_2014_2020_31316.pdf

¹²<http://varazdin.hr/strategije-grada-varazdina/>

događaja na cijelu godinu te, posljedično, povećanje prihoda od turizma i porast posjeta turista, što će rezultirati jačanjem brenda varaždinskog turizma kao prepoznate ponude kontinentalnog turizma u Hrvatskoj, a tomu će pridonijeti ostvarenje Strateškog cilja 3. Strategije razvoja kulture grada Varaždina: Privući i uključiti građane, posjetitelje i turiste, te pripadajućih prioriteta 3.1. Zaštititi, unaprijediti i popularizirati ambijent i identitetska obilježja gradske jezgre, 3.2. Razvijati i promovirati kulturno-turističke programe koji su privlačni širemu regionalnom tržištu, 3.3. Povećati dostupnost kulturnih sadržaja te 3.4. Uključiti i inspirirati građane. Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. svim svojim strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama i predloženim strateškim projektima izravno pridonosi ostvarenju Strateškog cilja 2. Strategije razvoja grada Varaždina do 2020. Razvoj kulturnog turizma kroz prioritete povećanja i proširenja produkcije kulturnih i turističkih događaja te revitalizacije kulturne baštine u svrhu daljnjeg razvoja turizma.

Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. također je usklađena s dokumentom „Strateški plan razvoja turizma grada Varaždina do 2020. – razvojni projekti“¹³, točnije, s njezinim krovnim ciljem „Povećati atraktivnost grada Varaždina kao turističke destinacije“, kroz obnovu, revitalizaciju i valorizaciju kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara, razvoj novih interpretacijskih sadržaja, unaprjeđenjem kvalitete umjetničkoga stvaralaštva te unaprjeđenjem ambijenta i identitetskih obilježja gradske jezgre, za što su u sklopu Strategije predloženi sljedeći strateški projekti: SP01 Varaždinska kuća, SP03 Obnova kina Dom, SP04 Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin, SP05 Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije HNK u Varaždinu, SP06 Obnova Žitnice, SP07 Obnova Sinagoge, SP10 Adaptacija zgrade bivše vojne pekare “Ribnjak” u Ulici Mihovila Pavleka Miškine za potrebe Državnog arhiva u Varaždinu.

Strategija razvoja kulture Grada Varaždina 2017. – 2022. usklađena je i izravno doprinosi ostvarenju cilja 2. Obogaćivanje destinacijskog lanca vrijednosti Strategije razvoja turizma Varaždinske županije 2015.-2025.¹⁴ kroz obnovu i revitalizaciju kulturne baštine i razvoj novih interpretacijskih sadržaja temeljenih na kulturnoj baštini te cilja 3. Unaprjeđenje destinacijske turističke infrastrukture i cilja 4. Unaprjeđenje međunarodne turističke prepoznatljivosti.

Prilikom izrade Strategije razmotreni su i uključeni ciljevi Županijskog programa za mlade Varaždinske županije i Strategije razvoja ljudskih potencijala Varaždinske županije.

NACIONALNI I LOKALNI NORMATIVNI OKVIR

Lokalna samouprava u djelokrugu legislative, financiranja i određivanja stručnih i umjetničkih standarda i kriterija u kulturi, eksplicitno se pridržava provedbe propisa nacionalne kulturne politike mjerodavnog Ministarstva za kulturu. Ako se promatra normativni okvir financiranja kulture i upravljanja javnim sektorom, nezaobilazni su Zakon o ustanovama (NN, 76/93, 29/97, 47/99, 35/08), Zakon o upravljanju javnim ustanovama u kulturi (NN, 96/01) i Zakon o financiranju javnih potreba u kulturi (NN, 47/90, 27/93, 38/09). Zakon o kulturnim vijećima (NN, 48/04, 44/09, 68/13) definira obvezu lokalne samouprave za osnivanje Kulturnog vijeća. Djelokrug Kulturnog vijeća Grada Varaždina obuhvaća područje kulturnog i umjetničkog stvaralaštva u gradu Varaždinu te je zaduženo za predlaganje lokalnih ciljeva kulturne politike i mjera za njezino provođenje. Kulturno vijeće predlaže godišnje programe javnih potreba u kulturi, što izravno utječe na osiguravanje sredstava u gradskome proračunu. Grad Varaždin i Upravni odjel za komunalni sustav i urbanizam provode obvezne aktivnosti zaštite i očuvanja varaždinske baštine u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN, 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15).

U okviru lokalne kulturne politike djelatnosti pojedinih institucija definirane su sektorskim propisima u pojedinim djelatnostima: Zakon o udrugama (NN, 88/01, 11/02), Zakon o kazalištima (NN, 71/06, 121/13, 26/14), Zakon o muzejima (NN, 142/98, 65//09), Zakon o knjižnicama (NN, 105/97, 5/98, 104/00, 69/09), Zakon o audiovizualnim djelatnostima (NN, 76/07, 90/11), Zakon o arhivskom gradivu i arhivama (NN, 105/97, 64/00,

¹³ <http://varazdin.hr/strategije-grada-varazdina/>

¹⁴ <http://www.varazdinska-zupanija.hr/repository/public/2015/4-savjetovanje/gospodarstvo/ruian/15-09-strategija-razvoja-turizma.pdf>

65/09), Zakon o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (NN, 43/96, 44/96 – Ispravak). Natječaj za projekte i programe za izvaninstitucionalne kulturne dionike raspisuje se u skladu s Programom javnih potreba u kulturi Grada Varaždina od 2016. do 2018. (Službeni vjesnik Grada Varaždina, 2015, str. 806).

Od ostalih akata koji neizravno djeluju na kulturne procese i kulturnu baštinu valja istaknuti Proračun Grada Varaždina, Statut Grada Varaždina, Prostorni plan uređenja Grada Varaždina, Urbanistički plan uređenja povijesne jezgre, Generalni urbanistički plan Grada Varaždina te Detaljni plan uređenja za proširenje varaždinskog groblja.

STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA
VARAŽDINA 2017-2022 STRATEGIJA RAZVOJA
GRADA KULTURE GRADA VARAŽDINA 2017-2022
GRADA STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA
GRADA STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE
GRADAGRADA VARAŽDINA 2017-
2022 STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA
VARAŽDINA

ANALIZA STANJA

GRADA STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA
VARAŽDINA 2017-2022 STRATEGIJA RAZVOJA
KULTURE GRADA VARAŽDINA 2017-2022
GRADAGRADA STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE
GRADA GRADA STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE
GRADA VARAŽDINA 2017-2022 STRATEGIJA
RAZVOJA GRADA KULTURE GRADA VARAŽDINA
2017-2022 GRADA STRATEGIJA RAZVOJA
KULTURE GRADAGRADA STRATEGIJA RAZVO

POVIJESNI RAZVOJ

Razvojni izazov

Nedostatak istraživanja, popularizacije varaždinske povijesti i njezine uporabe u turističke svrhe

Identitet, bogato povijesno nasljeđe i urbanistički razvoj grada Varaždina stvarani su tijekom višestoljetne povijesti ovoga prostora, na raskrižju putova i u dodiru s različitim kulturama i utjecajima. Nastanak Varaždina usko je povezan sa srednjovjekovnom poviješću, a prvi put se spominje 1181. godine kao „Guarestin“ u povelji kralja Bele III., a već 1209. godine proglašen je prvim slobodnim kraljevskim gradom u Hrvatskoj.

Varaždin je oduvijek živio kao važno političko, trgovačko, obrtničko, kulturno i vjersko središte, grad koji su stanovnici voljeli, a gosti mu se divili. Feudalna utvrda, Stari grad, najvažnija povijesna građevina Varaždina iz 14. stoljeća, oduvijek je bila središte plemićkog posjeda, vlasnički i pravno odvojena od kraljevskoga slobodnog grada Varaždina koja je tijekom prošlosti bila u vlasništvu brojnih i utjecajnih plemićkih obitelji grofova Celjskih, baruna Ungnada, kneza Brandenburga te hrvatskog bana Tome Erdödyja i njegovih nasljednika. Tek 1925. godine Stari grad postaje vlasništvo Grada Varaždina te je u počast milenijske obljetnice hrvatskoga kraljevstva u njemu otvoren Gradski muzej Varaždin.

U 17. stoljeću Isusovci osnivaju Gimnaziju koja postaje žarište kulturnog djelovanja i obrazovanja brojnih znamenitih osoba (Ksavera Šandora Đalskog, Ljudevita Gaja, Jurja Habledića, Vatroslava Jagića, Ivana Kukuljevića Sakcinskog i brojnih drugih) čija su djela ostavila trag ne samo na razvoj Varaždina već i Hrvatske pa i europske znanosti i kulture. U crkvenim se školama podučava o glazbi, crkvenome pjevanju, orguljaškoj glazbi, vode se puhački orkestri te potkraj 17. st. grad plaća stalnog orguljaša da građane podučava glazbi, što se ujedno pripisuje počecima organizirane inicijative glazbenog odgoja građana Varaždina, a najistaknutiji orguljaši bili su Leopold Ignacije Ebner i Ivan Werner. Najveći politički i kulturni razvoj Varaždin doživljava u 18. stoljeću osnivanjem Kraljevskoga namjesničkog vijeća, 1767. Prema naredbi kraljice Marije Terezije, kada Varaždin postaje glavno središte Banske Hrvatske. To je razdoblje kada se u Varaždinu grade brojne barokne palače (palača Patačić, palača Zagrebačkog Kaptola u Draškovićevoj ulici, palača Keglević, zgrada Županije, palača Sermage), grade se javne zgrade i škole, samostani, a nakon velikog požara 1776. godine Hrvatsko kraljevsko vijeće preseljeno je u Zagreb. U to vrijeme iznimno se razvija glazbeni život u Varaždinu, organiziraju se mnogobrojne zabave i plesovi građana i plemića, a u palačama se vodi raskošan društveni život po uzoru na Beč.

Gospodarske prilike u 19. stoljeću daju novi polet Varaždinu, potvrđuju se nove trgovačke organizacije, jača trgovina i razvija se obrtništvo, gradi se zgrada Narodnog kazališta te prodiru nova umjetnička strujanja i tehnička dostignuća. Već 1828. godine s radom počinje Glazbena škola iz koje je potekao niz glazbenika svjetskog ranga, od solista do osoba koje su svoje znanje i talent ugradile u orkestre, komorne ansamble i pedagoški rad. U drugoj polovici 19. st. osnivaju se brojna pjevačka društva koja se usavršavaju u Glazbenoj školi koja je podučavala profesionalne pjevače i svirače. Među najpoznatijima valja istaknuti Varaždinsko pjevačko društvo, Hrvatsko pjevačko društvo „Vila“, pjevačko društvo „Vatroslav Jagić“, kulturno-umjetničko društvo „Ivo Mikac“ s pjevačkom sekcijom, limenim, tamburaškim i harmonikaškim orkestrom (20 st.) te mnoga druga. U Narodnom kazalištu uz dramu postojala je i glazbena grana, kazališni orkestar s tridesetak profesionalnih glazbenika s kvalificiranim dirigentom te su se kontinuirano izvodili simfonijski koncerti, operete i gostovanja solista. Dvadeseto je stoljeće obilježeno razvojem urbanizacije i komunalne infrastrukture grada, otvaranjem novih škola i fakulteta, otvaranjem Gradskog muzeja, a povijesna se jezgra zaštićuje kao spomenik kulture. Ostaci prošlosti važan su dio današnjega kulturnog razvoja,

posebice ako ih shvate građani i donositelji odluka, pa je stoga poželjno poduprijeti inicijative koje istražuju, interpretiraju i unapređuju dostupnost izvora varaždinske povijesti i kulturne baštine. Kako razumijevanje povijesti pridonosi održivosti kulture, razumijevanju identiteta grada te stvara okosnicu razvoja kulturnog turizma, nezaobilazan je temelj šireg kulturnog razvoja.

Projektna ideja

PI05 Istraživački i izdavački projekti o varaždinskoj povijesti kao temelj razvoja identiteta grada Varaždina

Projektna ideja uključuje provedbu istraživačkih i izdavačkih aktivnosti sa svrhom interpretacije važnih povijesnih rukopisa, stvaranja temelja za razumijevanje i popularizaciju varaždinske povijesti (i povijesne baštine) te njezine uporabe u turističke svrhe. Istraživačko-nakladnički projekt uključuje provedbu dviju skupina aktivnosti:

1) prijepis, obradu i tiskanje sadržaja rukopisa Krešimira Filića pod nazivom „Poviesni nadpisi grada Varaždina“ (tiskanje rukopisa moguće je do kraja 2017./ početkom 2018. godine). Nositelji su projekta su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i njezin Zavod za znanstveni rad u Varaždinu te Gradski muzej Varaždin.

2) prijepis, obradu i objavljivanje „Izvora za povijest grada Varaždina 1209. – 1850.“ (provedba je započela 2015., a tiskanje prvoga sveska planirano je za kraj 2018.). Nositelji su projekta Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i njezin Zavod za znanstveni rad u Varaždinu te Državni arhiv u Varaždinu.

Oba su projekta trenutačno u provedbi, ali njihov završetak (tj. tisak) moguć je samo uz dodatnu financijsku potporu iz javnih ili privatnih izvora.

UPRAVLJANJE KULTUROM I KULTURNIM TURIZMOM

Razvojni izazovi

Nedostatni kapaciteti Gradske uprave za razvoj kulture i kulturnog turizma

Nedovoljna iskorištenost europskih fondova za obnovu kulturne baštine i modernizaciju kulturno-turističkih sadržaja

Nedovoljna razina poduzetnosti (i poduzetništva) i sposobnost ustanova i ostalih dionika da sami preuzmu provedbu razvojnih inicijativa

Nedostatak istraživačkih aktivnosti lokalne samouprave i gradskih institucija za potrebe relevantnih razvojnih promjena

Nedostatno ulaganje u razvoj kulturnog identiteta grada

Nezadovoljstvo kulturnih dionika

Samostalni Upravni odjel za kulturu Grada Varaždina ukinut je u kolovozu 2012. godine na sjednici Gradskog vijeća te se svi poslovi i aktivnosti lokalnih potreba u kulturi obavljaju u Upravnom odjelu za društvene djelatnosti Grada Varaždina u sklopu Odsjeka za kulturu, sport i tehničku kulturu te u Upravnom odjelu za komunalni sustav i urbanizam u odsjeku zaduženom za očuvanje kulturne baštine i gradske imovine. Neizostavnu ulogu u aktivnostima zaštite, čuvanja i sustavnog praćenja stanja kulturnih dobara te poduzimanju mjera i radova nužnih za očuvanje spomeničkih svojstava, cjelovitosti i namjene kulturnih dobara ima Konzervatorski odjel u Varaždinu, pod okriljem Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Aktivnosti Odsjeka za kulturu, sport i tehničku kulturu provodi troje zaposlenika, od kojih dvoje radi samo u području kulture. Područje rada u koordinaciji sa povjerenstvima i organima gradonačelnika te Gradskog vijeća, odnosi se na osiguravanje potreba građana u kulturi, izradu akata i prijedloga za osiguravanje financijskih i materijalnih uvjeta za rad gradskih ustanova u kulturi i predlaganje programa javnih potreba u kulturi, raspodjelu sredstava proračuna Grada odobrenih za programe kazališne, muzejske, galerijske, knjižničarske, glazbene, glazbeno-scenske, audiovizualne i novomedijske kulture te za kulturne manifestacije i zaštitu kulturnih dobara, zatim praćenje i poticanje rada udruga te drugih pravnih i fizičkih osoba u kulturi, davanje stručne pomoći u realizaciji programa i rješavanju problematike korisnika proračuna Grada u kulturi, sudjelovanje u pripremi i realizaciji kulturnih manifestacija te praćenje poslova iz djelokruga zaštite i očuvanja kulturnih dobara i koordiniranje provedbe projekata zaštite i očuvanja kulturne baštine¹⁵.

Budući da će uvođenje novih promjena u sklopu provedbe Strategije razvoja kulture 2017. – 2022. zahtijevati upravljačke napore usmjerene samo na područje kulture te mobilizaciju dodatnih provedbenih kapaciteta, preporučuje se provođenje upravnog restrukturiranja i reorganizacije. Poželjna je ponovna uspostava Upravnog odjela za kulturu, samostalne jedinice usmjerene na održivost razvoja i revitalizaciju *Grada kulture* te njegovu promociju na regionalnoj i međunarodnoj razini. Nadalje, ambiciozni planovi zahtijevat će proširenje kolektiva i osposobljen kadar koji će ujedno biti i generator novih ideja i inicijativa vezanih za pronalaženje alternativnih izvora financiranja za potrebe njihove provedbe, pa se stoga preporučuje osigurati kontinuirano usavršavanje i međunarodnu mobilnost djelatnika. Jačanjem kapaciteta za potrebe održivog razvoja ujedno je i ulaganje u razvoj identiteta *Grada kulture*.

Sukladno godišnjem izvješću o izvršenju proračuna Grada Varaždina za 2016. godinu, za potrebe kulture u gradu izdvojeno je 20.357.986,00 kuna, a za potrebe očuvanja kulturne baštine i gradske imovine izdvojeno je ukupno 255.176,00 kn (održavanje spomenika kulture 75.000,00 kuna i sanacija te obnova pročelja i krovova građevina 180.196,00 kuna). U skladu s planom proračuna Grada Varaždina za 2017. godinu i projekcijama za 2018. i 2019. godinu, planirane su sljedeće etapne rekonstrukcije i sanacije infrastrukturnih objekata kulturne baštine i gradske imovine u okviru Upravnog odjela za komunalni sustav i urbanizam.

¹⁵ Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Varaždina

Tablica 1. Projekcija proračunskih sredstava za rekonstrukciju i sanaciju infrastrukturnih objekata kulturne baštine i gradske imovine

Opis	Proračun 2017.	Proračun 2018.	Proračun 2019.
Rekonstrukcija trga u Habeličevoj ulici	1.000.000,00	0,00	0,00
Rekonstrukcija Trga slobode	0,00	5.000.000,00	5.000.000,00
Sanacija i obnova pročelja i krovova kroz sufinanciranje	400.000,00	400.000,00	400.000,00
Sanacija i obnova pročelja i krovova sakralnih objekata	200.000,00	200.000,00	200.000,00
Investicijsko ulaganje u spomenike kulture	130.000,00	130.000,00	130.000,00
Sanacija i zamjena vanjske stolarije na Gradskoj vijećnici	350.000,00	350.000,00	0,00
Rekonstrukcija i adaptacija bivšeg kina „DOM“	310.000,00	310.000,00	0,00

Izvor: Upravni odjel za komunalni sustav i urbanizam Grada Varaždina (početak 2017.)

Gradsko vijeće kao predstavničko tijelo Grada Varaždina zaduženo je za donošenje glavnih normativnih akata i provođenje odredaba nacionalnih zakona u kulturi kojima je propisan način djelovanja kulturnih ustanova u lokalnoj samoupravi. Strateška promišljanja o kulturnom turizmu i obnovi gradske jezgre obuhvaćeni su dokumentima Podloga za strategiju razvoja i održivog upravljanja povijesnom jezgrom Varaždina (Institut za turizam, 2008.) te Strateškim planom razvoja turizma grada Varaždina do 2020. (Institut za turizam, 2013). Grad Varaždin do sada nije izrađivao strateški dokument koji bi uključivao razvoj kulture u Varaždinu.

Grad Varaždin osnivač je pet javnih gradskih ustanova u kulturi (Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu, Gradski muzej Varaždin, Koncertni ured Varaždin, Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović i Galerijski centar Varaždin) te ujedno donosi program javnih potreba u kulturi te za njihovu provedbu osigurava sredstva iz svoga proračuna. Javne gradske ustanove u kulturi svojim radom neizmjereno pridonose kulturnom životu grada, zadovoljavanju javnih potreba u kulturi stanovnika i posjetitelja grada, kao i prezentaciji kulturnih sadržaja te ustupanju prostora za javne potrebe.

Tablica 2. Usporedni prikaz proračunskih sredstava javnih gradskih ustanova u kulturi

Javne ustanove u kulturi	Proračunska sredstva		
	2014.	2015.	2016.
Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu	9.100.471	8.044.114	8.636.700
Gradski muzej Varaždin	4.658.264	4.458.294	4.775.000
Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin	3.317.171	3.212.502	3.137.050
Koncertni ured Varaždin ¹⁶	884.966	1.050.000	1.636.700
Galerijski centar Varaždin	612.219	472.757	570.000

Izvor: <http://varazdin.hr/proracunski-dokumenti/>

Istraživanje za potrebe izrade analize stanja utvrdilo je kako samo 60% gradskih ustanova u kulturi djeluje u skladu sa strateškim planom svoje ustanove.

¹⁶ Koncertnom uredu Varaždin su 2016.godine pripojena sredstva Varaždinskih baroknih večeri

Grad raspisuje Javni poziv za prijavu programa/projekata udruga u području kulture od javnih potreba za Grad Varaždin, a one su programski usmjerene na rad u području kulture i koje omogućuju kvalitetniji i kulturno bogatiji život građana te donose nove ideje, aktivnosti, modele razvoja koji se provode na području grada¹⁷. Vrednovanje ponuđenih programa podijeljeno je u nekoliko kategorija: 1. ostvarivanje primarne djelatnosti, 2. održiva organizacijska struktura, 3. program rada, 4. financijski plan i 5. pokazatelji provođenja programa. Kriteriji vrednovanja ponuđenih programa posebno su stimulirani sljedećim elementima: kvaliteta, isticanje i održavanje kontinuiteta i specifičnog identiteta urbane varaždinske kulture, osiguranje prostornih i tehničkih uvjeta za ostvarivanje programa; održavanje, programi međugradske, međuregionalne i međunarodne suradnje koji ostvaruju afirmativnu prezentaciju grada Varaždina s posebnim naglaskom na reciprocitetu, podržavanje programa za koje je osigurano sufinanciranje iz drugih izvora; poticanje edukativnih programa u kulturi; rad s mladima, približavanje kulture i umjetnosti djeci; rad s novim tehnologijama i u inovativnim organizacijskim oblicima¹⁸. Budući da projekti trebaju biti usmjereni prema postizanju vizije i u skladu s odobrenim strateškim smjernicama predlaže se razmotriti uvođenje sljedećih promjena u sustav procjene i odobrenja projekata i programa u kulturi. Važnost projekta/programa za razvoj grada i kvaliteta projektnih rezultata trebali bi biti kriteriji s većim težinskim faktorom (npr. x2), a procjenu kvalitete provodili bi neovisni stručnjaci. Moguće je uvesti pravilo da se, u skladu s financijskim mogućnostima, projektnim idejama navedenima u strateškim dokumentima mogu dodijeliti i do 100 % ukupnih troškova projekta te razmotriti mogućnost uvođenja financijske potpore za nakladničku djelatnost.

U skladu s Proračunom Grada Varaždina za 2016. godinu u sklopu Plana razvojnih programa, planirano je sufinanciranje projekata EU-a u kulturi i športu, sukladno ciljevima i prioritetima Strategije Grada Varaždina prema sljedećoj projekciji.

Tablica 3. Plan sufinanciranja projekata EU u kulturi i sportu

Opis	2016.	2017.	2018.
Sufinanciranje projekata EU u kulturi i sportu	160.000,00 ¹⁹	160.000,00	160.000,00

Izvor: Proračun Grada Varaždina za 2016. godinu

Uvođenje sufinanciranja za EU projekte potvrđuje namjeru Grada da poveća broj projekata koji će se sufinancirati iz Europskih fondova, no, nažalost, ova inicijativa odnosi se na kulturne dionike. Budući da se lokalna samouprava ne koristi dovoljno europskim sredstvima, to postaje „gorući“ problem jer se prilike za financiranje kapitalnih projekata smanjuju iz dana u dan. Stoga je važno prioritetno pristupiti rješavanju toga problema jačanjem postojećih kapaciteta ili angažiranjem novih stručnjaka. Nadalje, kako bi donošenje odluka (pa tako i razvoj projekata) bilo precizno i relevantno te utemeljeno na stvarnim potrebama, predlaže se povećanje broja istraživačkih projekata. Istraživanja bi se trebala provoditi kontinuirano i u različitim segmentima kulture – povijesna istraživanja, istraživanja interesa građana, istraživanje navika građana i dr. Nositelj istraživanja može biti Kulturno vijeće. Ono je posredničko tijelo koje zastupa interese kulturnih dionika u ime Grada Varaždina te predlaže ciljeve kulturne politike i

¹⁷ www.varazdin.hr

¹⁸ Službeni glasnik Grada Varaždina 2015.

¹⁹ Uklonjeno rebalansom proračuna u srpnju 2016.g.

mjere za njezino provođenje²⁰. Kulturno vijeće predlaže godišnje programe javnih potreba u kulturi za koje se osiguravaju sredstva u proračunu te radi ostvarivanja utjecaja kulturnih djelatnika i umjetnika na donošenje odluka važnih za kulturu i umjetnost. Na temelju predloženih javnih potreba u kulturi i smjernica za razvoj i širenje kulturnog života koje iznosi Kulturno vijeće, Gradsko vijeće donosi Program javnih potreba u Gradu Varaždinu. Nedostatak u djelovanju Kulturnog vijeća jest njegov nedostatan utjecaj na zaštitu i očuvanje kulturne baštine pa se stoga u rad Kulturnog vijeća preporučuje uključivanje relevantnog stručnjaka koji će poduprijeti i predlagati istraživačke, valorizacijske inicijative te inicijative zaštite i obnove kulturne baštine.

Upravljanje kulturnim turizmom grada Varaždina svedeno je na aktivnosti u djelokrugu Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam i međunarodnu suradnju te Turističku zajednicu grada Varaždina, u suradnji s Turističkom zajednicom Varaždinske županije. Budući da je iznimno teško koordinirati rad triju upravljačkih jedinica (svaka jedinica ima svoje prioritete) te, uzevši u obzir činjenicu da je razvoj kulturnog turizma razvojni prioritet grada, preporučuje se povećati učinkovitost upravljanja i razvoja kulturnog turizma osnivanjem novoga Upravnog odjela za kulturu. Novi Upravni odjel koristio bi se zajedničkim resursima za istraživanje, valorizaciju postojećih i razvoja novih kulturnih proizvoda u skladu interesima grada, posjetitelja i turista.

SP06 Jačanje kapaciteta Gradske uprave

Provedba Strategije zahtjeva dodatne upravljačke i operativne kapacitete koji će donijeti nova znanja i potrebne kompetencije. U okviru inicijative jačanja kapaciteta predlaže se uvođenje novog Upravnog odjela za kulturu čiji će kapaciteti, uz redovnu djelatnost te u skladu sa strateškim usmjerenjima, biti u mogućnosti provesti promjene sa svrhom postizanje vizije kulturnog razvoja. Kao sredstvo organizacijskog razvoja predlaže se preraspodjela resursa (ili novo zapošljavanje u slučaju nedostatka stručnog kadra), provedba usavršavanja u području trendova u kulturi i kulturnom turizmu te inozemna mobilnost i transfer dobre prakse.

SP07 Zaklada za razvoj kulture

Osnivanje Zaklade za razvoj kulture omogućilo bi korištenje izvanproračunskim sredstvima za potrebe jačanja izvrsnosti i usmjerenog razvoja kulture u gradu Varaždinu. Zaklada bi učinkovito gospodarila novcem iz donacija od privatnih i javnih organizacija koje su zainteresirane za održivi razvoj kulture grada, a financijska bi se potpora u skladu s unaprijed definiranim kriterijima dodjeljivala perspektivnim, novim projektima koji pridonose postizanju strateških ciljeva. Ocjena projekata temeljila bi se na mišljenju neovisnih stručnjaka. Osnivanje Zaklade potaknulo bi usmjeren i održiv razvoj kulture te smanjilo ovisnost kulturnih dionika o proračunskim sredstvima.

²⁰ www.varazdin.hr/kulturno-vijece/

PRISTUP I SUDJELOVANJE U KULTURI

Razvojni izazovi

Istovrsna kulturna ponuda

Financijska nepristupačnost kulturnim sadržajima

Nezadovoljavajuća informiranost građana o kulturnoj ponudi

Koncentracija događanja u središtu grada

Razočaranost građana i sve manja emotivna povezanost građana s gradom (gradskom jezgrom)

Nezadovoljavajuća

Kultura pridonosi razvoju društva u cjelini te socijalnoj koheziji pa stoga kulturni sadržaji trebaju biti jednako dostupni svima. U gradu Varaždinu postoje brojni programi koji su besplatni, kao i oni za čiji je pristup potrebno izdvojiti tek simboličan iznos. Među besplatnim programima valja istaknuti Dane performansa, Srijedu u muzeju, Noć muzeja i otvorena vrata muzeja u povodu Dana muzeja u Varaždinu, edukativni program „MIŠ“ GMV-a, dio koncertnog repertoara Koncertnog ureda Varaždin, ulični i drugi program Špancirfesta, Festival varaždinskih dvorišta, Festival animiranog filma djece i mladih (VAFI), Imput MOP festival, Trash film festival, dio programa Kliker festivala te brojne edukativno-kulturne radionice, kao primjerice radionice poticanja čitanja koje organizira Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović, književne večeri u organizaciji Varaždinskoga književnog društva i mnogi drugi. S obzirom na pristupačnost građevinama kulturnih institucija/ustanova i dostupnost kulturnih sadržaja osobama s posebnim potrebama, situacija u gradu Varaždinu relativno je zadovoljavajuća. Naime, Hrvatsko narodno kazalište ima omogućen pristup osobama s invaliditetom samo u području prizemlja, a kino Gaj nepristupačno je osobama s invaliditetom. Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović ima rampu za pristup osobama s invaliditetom izvedenu na zajedničkom ulazu kazališta. U Entomološkom odjelu GMV-a za posjetitelje stalnog postava „Svijet kukaca“ omogućen je i razgled uz audiovodiče, a oblikovan je i dio postava namijenjen slijepim i slabovidnim osobama gdje je uz izložke izrađena legenda na Brailleovu pismu. Muzeografska pomagala u postavu „Dodirom do spoznaje“ obuhvaćaju replike postojećih i uvećanih modela eksponata, reljefne prikaze, taktilne trake za kretanje u prostoru i poboljšanu rasvjetu, čime se nastoje barem djelomično dočarati izložbeni sadržaj i teme postava. Uklanjanjem arhitektonskih barijera pri obnovi palače Herzer provedena je denivelacija ulaza i izložbenih prostora, ugrađeno je dizalo, prilagođen sanitarni čvor te je postavljena pomična rampa pri ulazu, čime je omogućen pristup osobama s nekim oblikom invaliditeta. Također je važno spomenuti da je cijeli prostor uže i šire gradske jezgre prilagođen prilazom i širinom dostatnom za prolazak invalidskih kolica, uređeni su spušteni rubnici i prilazi pješačkim prijelazima te su na glavnim raskrižjima u središtu grada postavljeni zvučni semafori. Iako je fizička dostupnost kulturnih sadržaja osobama s posebnim potrebama u gradu Varaždinu na relativno visokoj razini te su pojedine ustanove u kulturi uvele svojevrstne tehnološke preinake u svrhu prilagodbe audiovizualnih kulturnih sadržaja, postoji neizmjerena potreba za usvajanjem i dostizanjem standarda koji omogućuju pristupačnost, integraciju i ravnopravnu konzumaciju kulturnih sadržaja osobama s posebnim potrebama.

Tablica 4. Podaci o posjećenosti kulturnih ustanova grada Varaždina

Javne gradske ustanove u kulturi	Broj posjetitelja (2015.)
Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu	60.000
Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović	10.561
Gradski muzej Varaždin	60.000
Koncertni ured Varaždin	61.000
Galerijski centar	5.000

Izvor: Analiza upitnika dionika

Tablica 5. Podaci o posjećenosti manifestacija i programa u kulturi u gradu Varaždinu

Manifestacije	Broj posjetitelja (2015.)
Špincirfest	200.000
Varaždinske barokne večeri	10.000
Tri Grgura	9.000
Ljeto u Varaždinu	7.000
Fontana blues festival	2.000
VAFI	3.000
Trash film festival	2.500
Imput MOP festival	1.000
Tjedan smijeha	8.000
Dani performansa	2.000
Folkofonija	1.000
Ceramica Multiplex	1.000

Izvor: Analiza upitnika dionika

Na temelju provedenih anketnih upitnika na reprezentativnom uzorku od 170 ispitanika prikupljeni su podaci o istraživanju javnoga mnijenja o kulturnoj ponudi u gradu Varaždinu te informiranosti o kulturnim događanjima na području grada. Rezultati istraživanja zadovoljstva po svim sektorima kulture ocijenjeni su prosječnom ocjenom 3, koja upućuje na osrednje zadovoljstvo građana ponudom kulturnih sadržaja i događanja u gradu, kao i mogućnosti sudjelovanja u kulturnim aktivnostima. Naime, građani su se izjasnili da očekuju veću i raznovrsniju ponudu kulturnih sadržaja od kulturnih ustanova i udruga u kulturi, kao i veću pristupačnost tim sadržajima. Također je istaknuta potreba za provedbom kulturnih aktivnosti u varaždinskim naseljima, razvojem novih festivala i koncertnih programa tijekom cijele godine, kao i osuvremenjivanje postojećih kulturnih sadržaja. Kao razloge rjeđeg odlaženja na kulturne događaje građani navode nezainteresiranost za postojeće sadržaje, nedostatak vremena i financijsku nepristupačnost. S obzirom na raznolikost kulturne ponude (sadržaja), najbolje mjesto među građanima zauzima knjižnična djelatnost, a slijede je festivali, predstave i filmska umjetnost. Najmanje je zadovoljnih ponudom izložaba u gradu, multimedijalnih sadržaja i programa kulturno-umjetničkog amaterizma. Mišljenja o razini informiranosti građana o kulturnim sadržajima uglavnom su podijeljena na zadovoljne (28 %) i nezadovoljne (21 %), što upućuje na problem usmjerenja promidžbenih aktivnosti na različite dobne skupine. Kako bi se osigurala bolja informiranost građana, predlaže se uspostava jedinstvenoga internetskog prostora (*webportal*) koji će na jednome mjestu sadržavati informacije o svim kulturnim aktivnostima.

Projektna ideja**PI08 Umjetnost na ulici**

“Umjetnost na ulici” je Program koji se sastoji od niza kreativnih, umjetničkih projekata koji pridonose razvoju galerijske, muzejske, kazališne, glazbene i ostalih kulturnih djelatnosti. U periodu 2014. - 2017. Grad Varaždin, Turistička zajednica Grada Varaždina i mr. Ivan Mesek proveli su I. fazu programa koja je uključivala djelomičnu realizaciju projekta “Art” zgrade i projekta “Krinolina ljubavi”, a u okviru brojnih manifestacija provodili su se likovni, plesni i glazbeni događaji na otvorenom. Faza II. uključivala bi realizaciju ostalih projekata predviđenih Programom, uz kontinuirani poticaj lokalne samouprave za novim, inovativnim umjetničkim praksama koje kulturu dovode do građana. Ostali projekti predviđeni Programom su kako slijedi: skulptura “Konj”, skulptura “Dvovratna gitara”, pozornica na placu, “Miss Varaždina”, “Monolit” instalacija, spomenik Zvonimiru Rogozu, “Vrata” sa slike Miljenka Stančića, osvjetljavanje vodotorinja, kapucinskog trga i dimnjaka u kompleksu “Varteks” (uz dozvolu vlasnika), nastavak projekta “Art” zgrade, spomenik Miljenku Stančiću, “Barokos” i drugi.

KULTURNA BAŠTINA I KULTURNA INFRASTRUKTURA

Razvojni izazovi

Narušena atraktivnost i aktivnost gradske jezgre

Stagnacija projekata obnove kulturnih dobara

Nedostatak prostora za izlaganje djela renomiranih varaždinskih slikara

Nedovoljna iskorištenost Europskih fondova za obnovu kulturne baštine i modernizaciju kulturno-turističkih sadržaja

Nedovoljna inicijativa lokalne samouprave i gradskih ustanova za zaštitu

Varaždin je grad iznimno bogate kulturne baštine s jednom od najvažnijih barokno-rokoko-klasicističkih povijesnih urbanih jezgri u Hrvatskoj. U Registru kulturnih dobara RH na području grada Varaždina, uključujući grad i devet okolnih naselja upisano je 79 kulturnih dobara (zaštićena kulturna dobra, preventivno zaštićena kulturna dobra i kulturna dobra od nacionalne važnosti).

Tablica 6. Broj registriranih kulturnih dobara na području Grada Varaždina

Nepokretna kulturna dobra	Kulturno- povijesne cjeline	2
	Pojedinačna	60
Pokretna kulturna dobra	Pojedinačna	6
	Zbirke	7
	Muzejska građa ²¹	2
Nematerijalno kulturno dobro	Tradicije	1

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture - Konzervatorski odjel u Varaždinu

Od upisanih dobara Varaždin ima i tri kulturna dobra od nacionalne važnosti (crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, palača Patačić i Stari grad). Nedavno je u Registar kulturnih dobara uvršteno i nematerijalno kulturno dobro *Tradicije vezane uz građansku gardu "Purgari"*. S cijeloga područja sjeverozapadne Hrvatske, kojemu pripada i sam Varaždin, više je dobara uvršteno na Listu nematerijalnih kulturnih dobara kao npr. *Medičarski obrt s područja sjeverozapadne Hrvatske i Slavonije* te *Tradicijsko lončarstvo na području sjeverozapadne Hrvatske*. Osim kulturnih dobara koje navodi Ministarstvo kulture, u Varaždinu se nalaze brojni baštinski artefakti koji se nalaze u kulturnim ustanovama, udrugama i domovima Varaždinaca (npr. narodne nošnje).

Rješenjem Hrvatskog državnog arhiva od 31. 8. 2004. godine, registriranim kulturnim dobrom proglašeni su svi arhivski fondovi i zbirke Državnog arhiva u Varaždinu (864 arhivskih fondova i zbirki DAVŽ-a).

Poslove iz djelokruga zaštite i očuvanja kulturnih dobara Grada Varaždina obavljaju Upravni odjel za komunalni sustav i urbanizam Grada Varaždina i Konzervatorski odjel Varaždin. Kulturne institucije u gradu djeluju uglavnom u prostorima koji su zaštićena kulturna dobra te je u njima pohranjen dio zaštićene pokretne baštine i održava se velik dio kulturnih programa. Stoga i pojedine kulturne ustanove aktivno sudjeluju u upravljanju kulturnim dobrima i u njihovu održavanju. Tako palačom Herzer, palačom Sermage, Starim gradom i Žitnicom upravlja Gradski muzej Varaždin kao javna gradska ustanova u kulturi. Lokalna samouprava, u svojem djelokrugu, osigurava provođenje zakonskih normi koje se odnose na očuvanje kulturne baštine. Pojedininim je zaštićenim dobrima potrebna cjelokupna revitalizacija (obnova i stavljanje u funkciju). To su na primjer *Kuća „Dobro od Varaždina“* u Gajevoj 10 (Z -3434), *Sinagoga* (Z-6146) i *Vila Oršić* (Z- 2940) koje su, unatoč različitim pokušajima pronalaženja rješenja, do sada bile prepuštene propadanju. Pojedininim kulturnim dobrima koja su u funkciji kulture potrebna je samo sanacija (zgrada Hrvatskoga narodnog kazališta) kako bi mogli nesmetano nastaviti djelatnost. Također, u zaštićenim kulturnim dobrima u kojima djeluju kulturne ustanove prostor je ograničen, što se neposredno odražava na rad tih ustanova, a

²¹Muzejska građa Gradskog muzeja Varaždin i Muzeja hrvatskog vatrogastva

posljedično i na samu kulturnu ponudu grada. Nedostatak prostora problem je Galerijskog centra, ali i Gradskog muzeja Varaždin koji ne može stalno izložiti pojedine zbirke čak ni iz svoje muzejske građe koja je zaštićeno pokretno kulturno dobro (Z -3793). Upravo zbog nedostatka adekvatnog prostora samo tri muzejska odjela (Kulturno-povijesni, Entomološki odjel i Galerija starih i novih majstora) imaju stalne postave, dok ih preostala tri nemaju (Arheološki, Etnografski i Povijesni odjel). Primjeri su za to i iznimne zbirke Miljenka Stančića i Ive Režeka; Galerija starih i novih majstora stalne galerijske postave povremeno zatvara radi održavanja izložbi. Budući da nema trajnih rješenja, zaboravlja se i javna prezentacija iznimne pojave kakva je npr. Režek, a time izmiče i njegovog korištenja u svrhu kulturnog turizma. Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin, koja je važna kulturna ustanova, također ima problem nedostatnog i neadekvatnog prostora te djeluje na trima lokacijama (plus spremište) gdje je pohranjena bogata knjižna i arhivska građa. Državni arhiv u Varaždinu već desetljećima nastoji riješiti problem nedostatka spremišnog, radnog i prostora namijenjenog javnosti. Danas u Varaždinu djeluje u tri dislocirana objekta, od kojih onaj se najveći (4800 m²) vraća u Optujskoj ulici vraća Hrvatskoj vojsci. Umjesto objekta u Optujskoj ulici za potrebe Arhiva uredit će se kompleks u bivšoj vojnoj pekari „Ribnjak“.

Kulturno-povijesna cjelina Grada Varaždina (Z-5417) smatra se jednom od najvažnijih barokno-rokoko-klasicističkih povijesnih urbanih jezgri u Hrvatskoj. Budući da se Varaždin deklarira kao grad kulture i svoje turističke potencijale temelji, među ostalim, i na povijesnoj vrijednosti i ugođaju gradske jezgre, nužno je pokrenuti projekte obnove povijesne gradske jezgre²². Varaždinsko gradsko groblje (Z-1135) utemeljeno je 1773. godine, a svoj današnji izgled duguje Hermanu Halleru na čiji je poticaj groblje uređeno po uzoru na europska groblja i parkove u stilu versajske vrtne arhitekture. Groblje je zaštićeno 1966. godine kao spomenik vrtne arhitekture i groblje kao cjelina uz zaštićene stare nadgrobne ploče i spomenike iz kraja 18. i 19. stoljeća te grobne kapele. Na sjevernom dijelu groblja, zvanom „Pekel“, nalaze se najstariji sačuvani nadgrobni spomenici: „Anđeo smrti“ kipara Roberta Frangeša Mihanovića smatra se najvrjednijim djelom na Varaždinskom groblju, dok se najstarijim sačuvanim nadgrobnim spomenikom smatra spomenik glazbenika Johana Galina, podrijetlom iz Češke. Osim svoje ljepote, arhitektonskih elemenata, umjetničkih djela, visoke hortikulture te odraza vjerskog i kulturnog identiteta grada, na prepoznatljivost Varaždina u europskim okvirima svakako je utjecalo i uvrštenje Varaždinskog groblja u međunarodni turistički projekt *European Cemeteries Route* koji obuhvaća 46 gradova u 18 europskih zemalja. Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. predviđa provedbu projekta uređenja gradskoga groblja sa šetnicom koji obuhvaća uređenje i dodavanje novih hortikulturnih elemenata²³.

Postoje pojedini lokaliteti u gradu koji ne uživaju zakonsku zaštitu, ali to svakako zaslužuju. Primjer je rodna kuća Varaždinca svjetskog ugleda, Vatroslava Jagića, u Ulici Krešimira Filića 14. Bila je privremeno preventivno zaštićena, no do danas nije ishođen status zaštićenoga kulturnog dobra niti postoje rješenja za njezinu namjenu. Bilo bi opravdano očekivati da grad poput Varaždina koji ima dojmljivu industrijsku prošlost, zaštititi i dio svoje industrijske arhitekture. Varteks je pravi varaždinski brend s kojim su egzistencijalno i emotivno povezani naraštaji građana. Ulični potez građevina industrijskog kompleksa Varteks 3924. u Zagrebačkoj 94 tek je privremeno uživao preventivnu zaštitu. Postoje i vrijedne pokretnine koje ne uživaju zaštitu i za koje nema rješenja upravo zbog nedostatka prostora (zbirka Malogorski). Pokatkad i neugledni detalji mogu činiti bitnu razliku u izgradnji identiteta spram ostalih sredina; zašto Varaždin ne bi učinio mali, ali originalni iskorak i pokušao zaštititi na primjer svoje zidane golubinjake koji su još uvijek sastavni dio arhitekture pojedinih kuća?

²²Projekt obnove gradske jezgre „Obnova marker zgrada“ opisan je u Strateškom planu razvoja turizma Grada Varaždina

²³Potrebna je izrada projektne dokumentacije

Također, potrebno je raditi i na zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara koja su svojstvena isključivo prostoru grada Varaždina.

Grad Varaždin je probleme obnove i održavanja kulturnih dobara te ograničenih prostornih kapaciteta postojećih ustanova u kulturi prepoznao u svojim strateškim dokumentima²⁴. Većina je kulturnih dobara smještena u gradskoj jezgri, a politika upravljanja kulturnim dobrima u vlasništvu Grada dijelom je definirana dokumentom „Program uređenja povijesne gradske jezgre za razdoblje 2015. – 2025. i njezina integracija u razvoj turizma Grada Varaždina“.

Tablica 7. Gradske ustanove koje djeluju u području kulture

Ustanove u kulturi	Broj zaposlenih ²⁵
Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu	63
Gradski muzej Varaždin	32
Koncertni ured Varaždin	3
Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin	22
Galerijski centar Varaždin	2

Izvor: www.varazdin.hr/kultura/

Revitalizacija kulturne baštine u svrhu daljnjeg razvoja turizma strateški je prioritet Varaždina, pri čemu se kao mjere navode uređenje komunalne infrastrukture (ulica, trgova, parkova i pročelja zgrada) i uređenje povijesnih građevina povijesne gradske jezgre. Planirane su obnova zgrade Hrvatskoga narodnog kazališta i nova zgrada Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović, čime će se riješiti problem nedostatka prostora ove važne ustanove. U planu je i izrada ekonomske i tehničke dokumentacije kojom će početi proces obnove zaštićene kulturno-povijesne cjeline *Gradsko groblje* te proces stvaranja Tematskog parka Svijet kukaca – edukativno zabavnog parka čiji se sadržaj temelji na nekoliko zaštićenih zbirki kukaca Franje Koščeca iz fundusa Gradskog muzeja Varaždin. Nužna je i obnova zapuštenog Židovskog groblja koje ima posebnu vrijednost kao ostavština varaždinske kulturne baštine. U zgradi bivšeg kina „Dom“ planira se Centar kreativnih industrija s posebnim naglaskom na multimediju, audiovizualne umjetnosti, glazbu, izdavaštvo, primijenjene umjetnosti i dizajn. Uređenjem kina Gaj i uspostavom multifunkcionalne dvorane povećali bi se prostorni kapaciteti za razvoj i prezentaciju filmskog, ali i općenito umjetničkoga stvaralaštva. Svi bi se ovi projekti trebali realizirati do 2022. godine. Strategija predviđa obnovu Sinagoge koja bi postala multifunkcionalni javni prostor posvećen prije svega izvedbenoj i suvremenoj umjetnosti, čime bi Galerijski centar Varaždin riješio nedostatak prostora. U tijeku je proces trajne zaštite glavnog oltara sv. Ivana Krstitelja u Franjevačkoj crkvi, a u planu je i trajna zaštita industrijske baštine u sklopu industrijskog kompleksa „Varteks“.

Ulaganje u očuvanje i održivu uporabu kulturne baštine te općenito u razvoj kulture zahtijeva znatna financijska sredstva. Varaždin koji se strateški profilira i kao turistički grad, na toj strateškoj razini prepoznaje baštinu i općenito kulturu kao resurs za daljnji razvoj te se aktivno uključuje u definiranje smjernica koje uključuju skrb o svim vrstama kulturne baštine. Pitanju obnove dijela postojeće baštine, poglavito u gradskoj jezgri, te problemu nedostatka prostora važnih ustanova u kulturi, Grad je pristupio s jasno definiranim ciljevima. Njihovom realizacijom ne samo da će biti obnovljena i očuvana pojedina materijalna kulturna dobra te osigurano održivo upravljanje njima već će se rješavati i ključni problemi gradskih ustanova u kulturi. Međutim, Grad je morao izdvojiti prioritete ciljeve, što je razumljivo, tako da će

²⁴Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine, svibanj 2016.

²⁵Prosječni broj zaposlenih u 2015. godini

problem nedostatka prostora ustanova u kulturi, s obzirom na bogatstvo građe, i dalje biti prisutan. Postoje, međutim, i vrijednosti koje još nisu dobile status zaštićenog dobra, a itekako su važne za imidž grada, vidljiv su baštinski elementi varaždinskog identiteta kao urbane sredine i nositelja kulturnog razvoja, ali isto tako su potencijalni resurs za daljnji razvoj, poglavito kulturnog turizma. Jasno je da je pri tome ključni dionik Ministarstvo kulture, no bit će potrebna i daljnja, kontinuirana inicijativa s razine lokalne samouprave. Projekti poput digitalizacije i prezentacije kulturne baštine mogu biti u rukama prije svega lokalnih ustanova u kulturi, na čemu se počelo raditi. U cilju bolje prepoznatljivosti i izraženije prisutnosti ovih projekata u mrežnom okruženju predlaže se kreiranje portala "Varaždinska kulturna baština", koji bi na jednom mjestu objedinio svu digitaliziranu varaždinsku kulturnu baštinu pohranjenu u ustanovama u kulturi, ali i kod drugih zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba. Varaždin je grad u kojemu postoje i vrijedne privatne inicijative na području kulture kojima je potrebna daljnja potpora i uključivanje u međusektorske projekte. Usvajanjem strateških razvojnih dokumenata Varaždinu je omogućeno prijavljivanje projekata u kulturi za financiranje iz fondova EU, čime se može znatno rasteretiti gradski proračun i pomoći u bržoj realizaciji prioriteta u području kulture.

GLAZBA I GLAZBENO-SCENSKE UMJETNOSTI

Razvojni izazovi

Nedostatak koncertne dvorane i dvorana za pripreme i uvježbavanje

Nedostatni kapaciteti Koncertnog ureda

Nedovoljna potpora razvojnim projektima Glazbene škole

Glazbeno-scenske umjetnosti važan su dio varaždinske kulture i jedan su od čimbenika kulturnog identiteta grada. Glazba u Varaždinu uživa visoku razinu institucionalne potpore, stručnosti, kvalitete izričaja i prepoznatljivosti te se kontinuirano koristi iznimno velikim potencijalom, i profesionalnim i amaterskim. Za poseban uspjeh ovog sektora zaslužne su podjednako važne kulturne organizacije i obrazovne ustanove koje vode entuzijastični glazbenici, skladatelji, znanstvenici, umjetnici i stručnjaci, ali i rad istaknutih solista koji su dio kulturnog razvoja.

Institucionalna potpora razvoju glazbe temelji se na radu Koncertnog ureda i Glazbene škole Varaždin. Koncertni ured Varaždin osnovan je 1994. godine s zadaćom organizacije koncerata i glazbeno-scenskih priredbi za potrebe Grada Varaždina, glazbenih udruga s područja grada i županije, glazbenih umjetnika grada, županije i Hrvatske, a s vremenom se profilirao i kao glazbena kulturno-turistička organizacija u okvirima mogućnosti i potreba svojih korisnika. Budući da je Koncertni ured središnja organizacijska, ali i razvojna točka, njegova prisutnost nezaobilazna je u svim većim događanjima na području glazbe i scenskih umjetnosti u Varaždinu. Koncertni ured Varaždin kontinuirano je uključen u promociju Grada Varaždina te posredstvom veza u diplomatskim krugovima, organizira brojne koncerte koje sponzoriraju veleposlanstva raznih zemalja u RH. Uz aktivnosti međunarodnog povezivanja, Koncertni ured promovira kulturnu raznolikost objedinjavanjem i prezentiranjem kulturnih identiteta raznih nacija u okviru Dana nacionalnih manjina, povodom Svjetskog dana kulturne raznolikosti. Postojanje Koncertnog ureda dobra je praksa Grada Varaždina te ujedno inicijativa kojom Grad ulaže u dugoročni razvoj glazbe kao svoj snažan razvojni potencijal. Koncertni ured ima tri zaposlenika no ističe nedostatak ljudskih kapaciteta za postizanje ciljeva djelovanja Koncertnog ureda, a i ciljeva razvoja cjelokupnog područja glazbeno-scenskih umjetnosti.

Nažalost zbog iznimno smanjenog opsega sponzorske potpore te općenito otežanog stanja financiranja kulture kako u gradu tako i u državi prekinuta je kontinuirana glazbena sezona, nestali su poznati događaji što je sve zajedno objedinjavalo dodatnu kulturno-turističku ponudu grada. Vraćanje spomenutih manifestacija i udruga u svakodnevni kulturni život grada pridonjelo bi ponovnom jačanju njegovih kulturnih kapaciteta te boljem prepoznavanju kulturoloških vrijednosti.

Glazbeni potencijal (u kontekstu razvoja kulture) proizlazi iz kvalitete glazbenoga stvaralaštva, potpomognuta djelovanjem Glazbene škole u Varaždinu, udruga, zborova i drugih glazbenih organizacija. Glazbena škola u Varaždinu jedna je od najstarijih glazbenih škola u ovom dijelu Europe. Tijekom školske godine Glazbena škola priređuje niz odjelnih i školskih javnih produkcija svojih učenika te nekoliko javnih koncerata od kojih su najpoznatiji Koncert učenika sa Varaždinskim komornim koncertom na Varaždinskim baroknim večerima, Godišnji koncert ponajboljih učenika škole sa Varaždinskim komornim orkestrom u povodu Dana škole, *Božićni koncert* te *Fašnički koncert*. Isto tako, učenici Škole sa svojim programima sudjeluju na svečanostima svih važnijih proslava i manifestacija u gradu i županiji. Škola je redovito bila domaćin te jedan od organizatora Međunarodne ljetne škole barokne glazbe i plesa „Aestas musica“ koju su vodili ugledni hrvatski, britanski glazbenici i pedagozi. Ljetna škola je zbog odluke inozemnog partnera (nositelja programa) prekinuta nakon 20 godina djelovanja. Također, ukinuta je i jedinstvena nastava iz predmeta Kompozicija za osnovno i srednješkolsko glazbeno obrazovanje u Republici Hrvatskoj i EU.

Budući da je Glazbena škola u Varaždinu temelj razvoja izvrsnosti glazbenoga stvaralaštva i važan čimbenik razvoja kulturnog identiteta te međunarodne prepoznatljivosti, preporučuje se pružiti punu potporu njezinim razvojnim projektima koji već dugi niz godina čekaju da postanu dio prioriteta lokalne i regionalne samouprave. Jedna od važnih projektnih ideja je uvođenje visokoškolskog glazbenog programa bilo pri Sveučilištu Sjever bilo kao Područni odjel drugog Sveučilišta. Projekt se odgađa punih 25 godina, a svako odgađanje početka realizacije unazaduje napredak i razvoj glazbenog školstva sjeverne Hrvatske što pridonosi slabijem kulturnom, a nadalje ekonomskom razvoju sredine.

Glazbena je škola ujedno i nosioc ideje o osnivanju Varaždinskih baroknih večeri²⁶, tradicionalnoga glazbeno-scenskog festivala barokne glazbe koji je tijekom godina postao kulturni brend grada. Osnovni motiv Varaždinskih baroknih večeri jest predstavljanje barokne glazbene baštine, spojene s ambijentalnom baroknom atmosferom grada. Na pozornici se svake godine (u jesen) izvode poznata djela domaćih i svjetskih skladatelja te novootkrivene skladbe tog razdoblja. Budući da su Varaždinske barokne večeri jedinstvena priredba takve vrste u svijetu, u grad su dovele brojne umjetnike i muzikologe svjetskog glasa. Kako popularnost Varaždinskih baroknih večeri sve više raste, one su ne samo središnja glazbena nego i prvorazredna kulturna manifestaciju jer u svoj program uključuju i niz popratnih priredbi te međunarodnu dimenziju koncepcijom zemlje partnera. Festival će 2020. godine obilježiti 50 godina od svojeg osnutka te bi bilo primjereno da napokon dobije svoj prostor nužan za skladištenje instrumenata, notne arhive i kostima iz fundusa izvedenih baroknih opera (moguće je razmotriti prostor Sinagoge).

Iz bogate kulturne tradicije Varaždina osnovan je i Varaždinski komorni orkestar. Godine 1995. orkestar je dobio institucionalni okvir kao udruge građana i pravne osobe pod stalnim pokroviteljstvom Grada Varaždina, Varaždinske županije i Ministarstva kulture. Između 5 konceratnih ciklusa u svakoj od 23 sezone, organiziraju se gostovanja u drugim hrvatskim gradovima, koncerti za mlade umjetnike, a postao je i domicilni orkestar tradicionalnog festivala barokne glazbe, Varaždinskih baroknih večeri. Novim ustrojem HNK u Varaždinu kao ustanove od nacionalnog značaja Varaždinski komorni orkestar očekuje svoj preustroj čime bi se u kazalištu otvorila mogućnost izvedbi opera, opereta i mjuzikala. Glazbenici Varaždinskoga komornog orkestra 1999. godine osnovali su umjetničku organizaciju²⁷ Varaždinski kvartet. Kvartet je redovito prisutan u glazbenom životu grada Varaždina, gdje održava koncertnu sezonu. Kvartet svira na instrumentima varaždinskog majstora Vladimira Proskurnjaka, čime pridonosi očuvanju kulturne baštine.

Kulturna baština njeguje se i u okviru jedinstvenog festivala posvećenog čuvenom, međunarodno poznatom Varaždinu Ivanu Padovcu – Festivala letećih gitara. Ivan Padovec izumio je dvovratu gitaru te je jedini među hrvatskim glazbenicima svoje generacije ostavio trag u europskom glazbenom životu i to kao pedagog, izvođač, inovator i skladatelj. Festival letećih gitara je prvi puta održan 2016. godine u suorganizaciji TZ Varaždinske županije, Varaždinske županije, TZ grada Varaždina i Grada Varaždina, a već na prvom izdanju ovog jedinstvenog festivala nastupila su brojna domaća te strana svjetski poznata imena poput grupe King King, Iana Melrosea, Kerstin Blodig, B.J. Colea, Darka Jurkovića Charliea, Damira Halilića, Vedrana Božića, Tomislava Krkača, Jure Gecija, Jerka Novaka, Žarka Ignjatovića itd. U čast Ivanu Padovcu, u gradu Varaždinu održava se i koncertni program "Dani Padovca" u organizaciji Koncertnog ureda Varaždin.

²⁶Ideja se pojavila 1968. godine na proslavi 140. obljetnice djelovanja Glazbene škole Varaždin

²⁷Godine 2001. kvartet je registriran u Ministarstvu kulture RH kao umjetnička organizacija

Budući da se glazba u Varaždinu ne temelji samo na institucionalnome stvaralaštvu, iznimno važan doprinos ovom području i njegovoj prepoznatljivosti daju i orkestri, zborovi te glazbene skupine:

- Ansambl Camerata Garestin osnovan je 2008. godine, a sastavljen je od glazbenika čija bogata iskustva već dulje vrijeme doprinose kulturnom i umjetničkom životu Hrvatske. Specifičnost ansambla odražava se kroz muziciranje na replikama i povijesnim baroknim instrumentima
- Varaždin jazz band osnovan je 1992. godine. Od 2008. godine bend djeluje u sastavu od 5 članova te bilježi velik broj zapaženih nastupa u Hrvatskoj i inozemstvu te gostujuće nastupe s eminentnim jazz glazbenicima. Osim autorskih skladbi, bend izvodi i jazz standarde u aranžmanu svojih članova.

Među zborovima posebno se ističe mješoviti pjevački zbor „Chorus angelicus“, koji daje poseban pečat glazbenom identitetu grada, a koji kontinuirano djeluje od 1999. godine. Zbor njeguje koncertno vokalno i orkestralno muziciranje izvođenjem djela domaćih i svjetskih glazbenih velikana, poput misa i moteta, no također postavlja temelje izvedbi cjelovitih oratorijskih djela u Hrvatskoj. Tradicionalno nastupa na Varaždinskim baroknim večerima, no i na drugim samostalnim koncertima i izvedbama, posebice povodom obilježavanja značajnih obljetnica i događaja. Na opsežnim projektima zbor surađuje s vokalnim solistima, dirigentima i drugim zborovima iz Hrvatske i inozemstva. Budući da zbor u punom smislu predstavlja glazbenu tradiciju grada Varaždina, potrebno je Plan i program rada zbora uvrstiti u Plan i program rada Koncertnog ureda te tako olakšati realizaciju pojedinih projekata, posebno onih međunarodnog karaktera.

U gradu Varaždinu djeluju i brojne pjevačke skupine kao i bendovi širokoga glazbenog opusa. Nekad izrazita rock scena danas se održava većinom koncertnim događanjima pretežito na klupskoj sceni Rogoz. Potrebna je sinergija svih čimbenika i kreatora glazbenog života grada kako bi se zajedničkim nastojanjima bendovi objedinili u jedinstveni prepoznatljiv segment ponude tzv. varaždinske rock scene.

Veći dio navedenih dionika ograničen je u svojem djelovanju zbog nedostatka koncertne dvorane i dvorana za pripreme i uvježbavanje pa jednako kao i kazališne, dramske, plesne i izvedbene organizacije ovise o dostupnosti prostora Hrvatskoga narodnog kazališta u Varaždinu. Alternativna kulturna scena u nepovoljnijem je položaju u odnosu prema ostalim dionicima jer zbog specifičnih infrastrukturnih zahtjeva za provođenje koncerata nisu u mogućnosti koristiti se dotrajalim pozornicama HNK-a. Navedene je izazove moguće riješiti provedbom strateških projekata kojima je svrha uređenje i prenamjena postojećih prostora za potrebe izvedbenih umjetnosti.

Razina je suradnje između glazbenih organizacija, zbog postojanja koordinacijskoga tijela, zadovoljavajuća (što nije slučaj s ostalim kulturnim sektorima).

Projektna ideja

PI09 Manifestacija Rock-barok

Rock-barok program bazira se na spajanju različitih žanrova: rocka i baroka, a koji će u većem izvođačkom i posjetiteljskom smislu angažirati mlade. Građani, naročito mladi i marginalizirane skupine, moći će pohađati radionice koje će voditi eminentni izvođači barokne glazbe, a na kojima će učiti svirati *evergreene* i hitove današnjice na baroknim glazbalima i učiti o baroknoj glazbi koja je preteča rocka. Za kraj tečaja, uoči Varaždinskih baroknih večeri, bit će organiziran koncert polaznika na otvorenom, uz vizualne efekte. Cilj projekta je približiti baroknu glazbu mladima, uključiti u kulturni život marginalizirane skupine i umrežiti glazbenike raznih žanrova.

KAZALIŠNE, PLESNE I IZVEDBENE UMJETNOSTI

Razvojni izazovi

Nedostatak koncertne dvorane i dvorana za pripreme i uvježbavanje

Nedostatni kapaciteti Koncertnog ureda

Nedovoljna potpora razvojnim projektima Glazbene škole

Kazališna djelatnost obuhvaća pripremu i organizaciju te javno izvođenje dramskih, glazbeno-scenskih, lutkarskih i drugih scenskih djela, a provode je kazališta i kazališne družine kao samostalne pravne osobe. Nositelj kazališne djelatnosti (s nacionalnim statusom) je Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu.

Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu je najmlađe nacionalno kazalište u Republici Hrvatskoj, ali u najstarijoj kazališnoj zgradi. Svojim dugogodišnjim umjetničkim djelovanjem u samom gradu, regiji i cijeloj zemlji, HNK u Varaždinu predstavlja okosnicu kazališnog djelovanja u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske.

Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu je repertoarno kazalište sa stalno zaposlenim umjetnicima, tehničkim osobljem i ostalim službama, što jamči kontinuiranu umjetničku produkciju. Osim dramske kazališne umjetnosti s repertoarom za sve uzraste, glazbeno-scenska i plesna produkcija također su bitne sastavnice umjetničkog rada Kazališta.

Tablica 8. Podaci o djelovanju Hrvatskog narodnog kazališta u Varaždinu

HNK u Varaždinu	
Broj stalno zaposlenih ²⁸	63
Broj realiziranih programa / god.	300
Broj premijera / god.	7
Broj posjetitelja / god.	84000

Izvor: Analiza upitnika dionika

Nedostatak prostora i kvalitetne tehničke opremljenosti otežavaju realizaciju vrhunskog umjetničkog programa Kazališta. Nedostatna je i organizacijsko-upravljačka ekipiranost, kao i u scenskoj tehnici. Trenutno nedostaje mladih glumaca, napose glumica, jer je prosjek starosti preko 50 godina (najmlađa glumica ima preko 40), stoga je nužna obnova ansambla, kao temelja kazališne djelatnosti. Varaždinski HNK u idućem razdoblju ima mogućnost postati svojevrsna suvremena tvornica scenske umjetnosti u kojoj se inzistira na susretanju vlastite sjevernohrvatske kulturne i kajkavske jezične tradicije, kao i bogate glazbene i kulturne baštine s najsuvremenijim umjetničkim tendencijama. HNK u Varaždinu treba postati središte izvrsnosti, vrhunske umjetničke produkcije i sjecište različitih umjetničkih izraza koje će u sinergiji s drugim subjektima utjecati na sveopće umjetničko obrazovanje i kulturu ne samo u gradu Varaždinu, nego i u cijeloj sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Kako bi postiglo planiranu viziju, HNK planira uvođenje sljedećih poboljšanja:

- HNK u Varaždinu, zbog svoje duge povijesti, kulturnog nasljeđa i pozicije, treba postati inicijatorom intenzivne međuregionalne suradnje, a osim regionalne, potrebna je snažna međunarodna suradnja i afirmacija Kazališta, ponajprije umrežavanjem umjetnika i kulturnih ustanova.
- HNK u Varaždinu kao središte izvrsnosti i prepoznatljivosti scenskog, glazbeno-scenskog, plesnog i ostalih kulturnih programa na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini; djelatnost HNK u Varaždinu potrebno je uvrstiti u europski kontekst, vodeći se suvremenim svjetskim kazališnim strujanjima.

²⁸ Posječni broj zaposlenih u 2015. godini

- HNK u Varaždinu kao mjesto posebnog interesa i okupljanja građana raznih ciljanih skupina i uzrasta; potrebno je bolje povezivanje s gospodarskim i poduzetničkim sektorom na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini; sudjelovanje u turističkoj ponudi, kao i u svim kulturnim manifestacijama u okruženju.
- Uspostava suvremenog organizacijskog i produkcijskog modela koji se temelji na stručnim kadrovima i međusobnom uvažavanju te povećati medijsku vidljivost i prepoznatljivost; potrebno je obnoviti glumački ansambl i uspostaviti mali stalni orkestar kao temelj razvoja glazbeno-scenske umjetnosti: opere, operete, mjuzikla...; dramski repertoar je poželjno temeljiti na domaćem ansamblu, a glazbeno-scenski i plesni repertoar realizirati u partnerskim suradnjama i koprodukcijama. Dječja i lutkarska scena, kao sastavnica Drame, treba nastaviti kontinuitet repertoara od najmlađeg uzrasta, u preplitanju dramskih, lutkarskih i glazbeno-scenskih kazališnih oblika.
- Neophodna je sanacija pozornice i Velike koncertne dvorane, planiranje prenamjene prostora sadašnje Knjižnice za potrebe programa HNK (vidi strateške projekte).
- Potrebno je poduprijeti organiziranje edukativno-umjetničkih radionica, tj. intenziviranje razvoja postojećih kvalitetnih kreativno - edukacijskih programa i radionica za djecu i mlade te ostale ciljane skupine u svim područjima umjetničkog izričaja s ciljem izgrađivanja umjetničkih kriterija i podizanja razine kulture grada. Sukladno ciljevima, preporučuje se poticati i proširivati rad Kazališnog studija mladih koji ima važnu ulogu razvijanja kreativnosti i senzibiliziranja djece i mladih za kazališnu umjetnost.
- Poželjno je pružiti dodatnu potporu za održavanje zgrade i troškove hladnog pogona, te poboljšati potporu ansamblu, programu i razvoju HNK u Varaždinu.
- 2023. godina svojim cjelokupnom programom treba biti u znaku obilježavanja 150. obljetnice otvorenja zgrade HNK u Varaždinu i to na državnoj razini; prvo u nizu Helmerovih kazališta, povijesni je dokaz prepoznavanja važnosti kazališne djelatnosti u Varaždinu kao izvorišta općeg kulturnog razvoja; brojne manifestacije i suradnja s ostalim nacionalnim kazalištima, kao i kazalištima srednjoeuropskog kulturnog kruga te akademskom zajednicom, bit će zamašnjak za buduće razdoblje umjetničkog djelovanja Kazališta. Planiranje i organizacijske aktivnosti počet će 2021. godine.

Tablica 9. Umjetničke organizacije u području kazališne djelatnosti u gradu Varaždinu

Umjetničke organizacije	Kerekesh Teatar	Gllugi Teatar
Broj stalno zaposlenih ²⁹	0	0
Broj realiziranih programa / god.	150	100
Broj premijera / god.	1-2	3
Broj posjetitelja / god.	46000	2500

Izvor: Analiza upitnika dionika

Razvoju kazališne djelatnosti u Varaždinu svoj doprinos daje i umjetnička organizacija Kerekesh Teatar. Teatar je organizator festivala Tjedan smijeha i Varaždinskih kazališnih večeri, tj. prvih manifestacija u eksterijeru centra grada koja traje cijelo ljeto. Projekti Kerekesh Teatra temelje se na interesu publike, što dokazuje visok broj posjetitelja od samog početka djelovanja organizacije. Organizacija se bavi autorskom građanskom komedijom, elementima pučkog teatra i varaždinskom „kajkavštinom“ te se uglavnom financira iz vlastitih prihoda, sponzorstava i donacija. Nedostatak adekvatnog većeg stalnog prostora za nezavisnu kazališnu scenu u Varaždinu rezultira činjenicom da „Kerekesh teatar“ većinu svojih predstava izvodi kao kazališna družina, na gostovanjima po cijeloj Hrvatskoj i u inozemstvu.

²⁹ Posječni broj zaposlenih u 2015. godini

Odnedavno je važan dio kazališne ponude postala i Umjetnička organizacija Gllugl (akronim triju izvedbenih umjetnosti: gluma, lutkarstvo i glazba), osnovana radi pokretanja neovisne kazališno-glazbene scene s naglaskom na lutkarstvo. Repertoar umjetničke organizacije svodi se na predstave i koncerte petnaestak članova i suradnika raspoređenih u kazališnu družinu Gllugl i tri glazbena sastava Gllugl, a djeluje u prostoru Centra za mlade grada Varaždina.

Izvaninstitucionalni kulturni kazališni i plesni dionici djeluju po načelu tržišne potražnje, istražuju i razvijaju kulturne proizvode na temelju interesa publike te su kao uspješni kulturni poduzetnici primjer dobre prakse. Potrebno je cijiniti njihov trud i kvalitetu rada te ih poduprijeti u otvaranju novih radnih mjesta.

Plesna djelatnost u Varaždinu uključuje uglavnom plesne klubove i plesne škole koji djeluju na komercijalnoj osnovi, no pridonose razvoju talenata i kulture u gradu Varaždinu. Manifestacija Dani suvremenog plesa, međunarodni je festival posvećen novim formatima prezentacije, produkcije, istraživanja i edukacije na polju suvremene plesne umjetnosti. Tijekom održavanja festivala provode se razne plesne izvedbe i različiti rezidencijalni, edukativni i interdisciplinarni programi, urbane intervencije i laboratoriji za djecu i mlade. Tu je i nezaobilazan Kliker festival – festival plesa, pokreta i igre za djecu i mlade koji je pokrenut 2013. godine od umjetničke organizacije VRUM. Festival je posvećen novim formatima prezentacije, produkcije, istraživanja i edukacije na polju suvremene plesne umjetnosti te se održava na različitim lokacijama u Varaždinu pa i u Hrvatskoj. Svojim inovativnim karakterom odgovara na potrebe građana u traženju novih, eksperimentalnih i inventivnih kulturnih sadržaja u gradu Varaždinu. Svoj doprinos kulturi daje i Društvo Naša djeca Varaždin, koja odraslima i djeci nudi nekoliko plesnih radionica: plesna igraonica i radionicu suvremenog plesa, plesnu radionicu ritmike i baleta, plesnu radionicu *breakdancea* i dr.

Svoj rad, kvalitetu djelovanja i utjecaj kazališnih, plesnih i izvedbenih umjetnosti na život građana unaprijedit će provedbom dvaju strateških projekata: Obnovom glavne pozornice i scenske mehanizacije HNK-a Varaždin i obnovom kina Gaj (obnovom će se osigurati povećanje opsega pozornice kako bi osigurali nastupe za KUD-ove i ostale dionike koji koriste kapacitete HNK). Na putu prema daljnjem razvoju ove kulturne grane poželjno je jačati funkciju plesne i kazališne djelatnosti u razvoju kulture i kulturnog turizma, razmotriti razvoj višezjezičnih sadržaja, uvesti kazališne turističke ture te ojačati kapacitete dionika za financiranje navedenih aktivnosti iz fondova Europske unije.

Strateški projekt**SP05 Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije HNKu Varaždinu**

Glavna pozornica HNK-a u Varaždinu (koja je ujedno i središnja gradska pozornica) tijekom vremena postala je dotrajala i nefunkcionalna, što djelatnicima HNK-a i vanjskim izvođačima onemogućuje osnovno djelovanje i razvoj. Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije omogućit će održavanje zahtjevnijih koncerata i predstava HNK, a vezani projekt obnove kina Gaj osigurat će adekvatan prostor prvenstveno za kino, ali i prostore za izvedbe te na taj način rasteretiti prostore za provedbu osnovne djelatnosti HNK-a. Nositelj Projekta obnove jest HNK u Varaždinu.

Projektna ideja**IP07 Festival kajkavskog kazališta**

Festival kajkavskog kazališta (Kajkaz) vrijedan je projekt koji doprinosi razvoju kazališne djelatnosti, ali i očuvanju kulturne baštine. Kajkaz svoje aktivnosti temelji na izvođenju predstava na kajkavskom jeziku, organiziranju znanstvenog skupa na temu kajkavskog kazališta, dramatike i jezika te poticanju kajkavskog dramskog stvaralaštva. Festival će se provoditi u Varaždinu i okolnim gradovima i mjestima, u suradnji sa svim gradskim ustanovama u kulturi, Turističkom zajednicom grada Varaždina, Turističkom zajednicom Varaždinske županije, HAZU, Maticom hrvatskom, Varaždinskim književnim društvom i dr.

AUDIOVIZUALNE DJELATNOSTI I VIZUALNE UMJETNOSTI

Temeljni razvojni izazovi

Nezadovoljavajuće građevno stanje (toplinska izolacija) kina Gaj

Zapuštenost i neiskorištenost prostora kina Dom

Nedovoljna suradnja likovnih umjetnika, likovnih udruženja i lokalne samouprave

Nedostatak umjetničkih prostora u gradu (ateljea), prostora za keramičarsko stvaralaštvo i izlaganje djela/radova (HDLU i Kerameikon)

Nedovoljna iskorištenost vizualnih umjetnosti za potrebe razvoja kulturnog turizma

Audiovizualnim se djelatnostima smatraju razvoj, proizvodnja, promocija, distribucija i prikazivanje audiovizualnih djela. Audiovizualna su djela igrani i dokumentarni filmovi, animirani filmovi, alternativni filmovi, eksperimentalni filmovi te sva druga audiovizualna djela, koja su umjetnički i autorski izraz bez obzira na tehnologiju kojom su nastala, podlogu na kojoj su fiksirana te način na koji se prikazuju. Komplementarne su djelatnosti zaštita audiovizualne baštine, uključujući kinotečnu djelatnost, filmski festivali i druge audiovizualne manifestacije te djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture, programi promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela, međunarodna suradnja, proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizualnih djelatnosti, izdavaštvo u području audiovizualnih djelatnosti, programi stručnog usavršavanja i programi audiovizualnih udruga i organizacija.³⁰ Vizualne umjetnosti obuhvaćaju sve oblike vizualnih izražajnih sredstava, no za potrebe izrade Strategije rabi se definicija koja uključuje uži pojam vizualnih djelatnosti (slikarstvo, skulpturu, grafiku). Težište razvoja vizualnih umjetnosti u Varaždinu uglavnom je na izvaninstitucionalnim dionicima, koji svojim pojedinačnim djelovanjem obogaćuju kulturu grada te pridonose njezinoj nacionalnoj i regionalnoj prepoznatljivosti. Uz Galerijski centar Varaždin, Strukovna udruga Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Varaždin (HDLU) središnji je inicijator i kreator likovnih događanja u gradu i županiji, a tijekom povijesti bila je važan oslonac renomiranim varaždinskim umjetnicima Ivi Režeku, Miljenku Stančiću i Ivanu Rabuzinu. Danas HDLU djeluje u unajmljenom prostoru Gradskog muzeja Varaždin nastojeći povećati popularnost likovne umjetnosti, uključiti djecu i mlade u kulturne aktivnosti te pridonijeti boljoj prepoznatljivosti grada Varaždina kao grada kulture. Udruga danas ima 25 redovitih članova.

Kiparske intervencije visoke umjetničke vrijednosti u javnom su prostoru u Varaždinu rijetkost. Budući da bilo koji javni spomenik mora zadovoljiti osnovne kriterije (među ostalim, mora imati karakter prostora i sklad cjeline) planiranje i realizaciju instalacije javnih spomenika treba prepustiti relevantnim stručnjacima. Preporučljivo je iskoristiti umjetnički potencijal talentiranih varaždinskih kipara.

Ideju o skulpturi u javnom prostoru prije mnogo godina iznio je i Kerameikon, Hrvatsko keramičarsko udruženje, ali nije naišao na razumijevanje na nivou gradskih vlasti. Izgradnja takve skulpture odvijala bi se u jednom dijelu kao specifična vrsta performansa zanimljivog svih uzrastima, a uključilo bi se i neposredno sudjelovanje publike u stvaralačkom procesu.

Kerameikon je umjetnička organizacija istaknutih hrvatskih i inozemnih keramičara, lončara, likovnih stručnjaka, galerista, ljubitelja keramike, institucija, asocijacija i drugih zainteresiranih za promociju i unapređenje keramike kao specifične vrste umjetnosti, ali i drugih vrsta umjetnosti. Udruga je član prestižne svjetske IAC-Međunarodne akademije za keramiku sa sjedištem u Ženevi, a tijekom idućih godina planira nastaviti intenzivnu međunarodnu suradnju kroz projekt i manifestaciju CERAMICA MULTIPLEX, organizirati tematske izložbe za članove i sve ostale hrvatske umjetnike, osnovati edukativni centar za keramiku i organizirati virtualne izložbe na gradskim ulicama. Kerameikon ulaže trud u svoju lokalnu vidljivost, no unatoč tomu njihove se izložbe ne nalaze u lokalnoj turističkoj ponudi, nisu dio turističkih obilazaka ni većih regionalnih ruta. Trenutačno djeluju u prostoru (bez grijanja i odgovarajuće rasvjete i opreme) koji je u vlasništvu Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom.

30 Zakon o audiovizualnim djelatnostima

Trajno rješenje za Kerameikon bilo bi pronalaženje objekta (kuće) dovoljno velikog za sve njegove aktivnosti od izlagačke (uz laku dostupnost posjetiteljima) do edukativne (predavanja, prezentacije, radionice, čitaonica, laboratorij).

Odluku o organiziranju razvoja audiovizualne djelatnosti na području grada Varaždina donijelo je Gradsko vijeće 12. lipnja 2012. i time osnovalo audiovizualnu djelatnost, čiji je razvoj povjeren udruzi Filmsko-kreativni studio VANIMA i udruzi TRASH. Za nositelja djelatnosti postavljena je udruga Filmsko-kreativni studio VANIMA koja je tada već imala kadrovske potencijale i postignutu reputaciju u okviru hrvatskih i međunarodnih stručnih krugova i filmske javnosti. Udruga VANIMA, osim organizacije razvoja audiovizualne djelatnosti, ugovorom je na četverogodišnju uporabu dobila i prostor tada zatvorenog kina Gaj, u kojemu je do kraja 2016. godine provodila program pod nazivom Kino Galerija. U međuvremenu je kinodvorana digitalizirana, a od 2017. godine redoviti program kina Gaj preuzima Pučko otvoreno učilište Varaždin te se time kinoprikazivačka djelatnost u gradu institucionalizirala.

Kino Gaj gradsko je kino te se unutar programa poštuju nacionalne smjernice i programske obveze Hrvatskoga audiovizualnog centra koje su vezane za digitalnu opremu kina koju su financirali Ministarstvo kulture i Grad Varaždin te koje su na snazi u varaždinskom kinu od rujna 2015. do rujna 2022. godine. Program kina bazira se na nezavisnim, europskim i hrvatskim filmovima svih rodova, filmova za djecu, filmova s festivala te niza filmskih i drugih događaja. Posebna se pozornost pridaje razvoju publike i specijaliziranim projekcijama za djecu (škole), dokumentarnom filmu i predstavljanju hrvatskih festivala (Zagreb film festival, Animafest, Motovun film festival i drugi). Kino ima i ljetnu varijantu u obliku ljetnog kina. Izazovi kina Gaj uključuju lošu energijsku ovojnica objekta, što stvara neugodu gledateljima te visoku potrošnju energenata. Također, kino Gaj nema "čisto" vlasništvo Grada Varaždina, tj. Pučkoga otvorenog učilišta Varaždin, zbog čega je u tijeku Upravni spor između privatne osobe i Grada Varaždina u ime Pučkog otvorenog učilišta Varaždin kao javne gradske ustanove. Rješavanje vlasničkih prava omogućit će obnovu objekta, vratiti dignitet gradskom kinu te prostornom adaptacijom omogućiti korištenje dvorane za povremene događaje izvedbenog tipa.

Filmsko-kreativni studio VANIMA provodi razvoj audiovizualne djelatnosti kroz svoju primarnu djelatnost, a to je izrada animiranih filmova s djecom i mladima. Tijekom duge tradicije od 1986. godine, otkad VANIMA postoji, filmovi animatora potvrđuju kako djeca itekako imaju ideja i neograničenu slobodu stvaranja i izražavanja velike količine kreativnosti. Od 2005. godine udruga je počela organizirati i Ljetnu radionicu animiranog filma koja je prerasla u Ljetne filmske radionice, a od 2010. godine organizira VAFI – internacionalni festival animiranog filma djece i mladih Varaždin. U partnerstvu sa Sveučilištem Sjever, VANIMA od 2016. godine organizira program VAR-T-EKS, akronim za Varaždinsku tvornicu eksperimentalnog filma, gdje se kroz radionice, teoriju i praksu nastoji približiti eksperimentalni film srednjoškolcima i studentima. Razvoju audiovizualne djelatnosti pridonosi i udruga TRASH, koja se bavi snimanjem niskobudžetnih, alternativnih filmova vlastite produkcije i od 2008. godine organizira TRASH film festival.

U Varaždinu je, pod upravljanjem POU Varaždina, do 2000. godine djelovalo i kino Dom. S obzirom na to da se prostor nije upotrebljavao dugi niz godina, objekt je potrebno sanirati i modernizirati prije stavljanja u kulturno-društvenu funkciju (namjena određena Urbanističkim planom).

Od 2012. godine, kada je Gradsko vijeće Grada Varaždina donijelo Odluku o organiziranju razvoja audiovizualne djelatnosti na području grada Varaždina, djelatnost je razvijena u

smjeru temelja djelovanja, no važno je naglasiti kako je održivost razvoja umjereno rizična te uvelike ovisi o entuzijazmu i trudu pojedinaca i daljnjoj potpori lokalne samouprave. Iako su ne profesijska produkcija i edukacija, kao i komplementarne djelatnosti, pokrivene i obuhvaćene djelovanjem udruge Filmsko-kreativni studio VANIMA i udruge TRASH, daljnji profesionalni razvoj, distribucija i komercijalizacija audiovizualnih djela ima potencijala i mogućnosti za poboljšanje kroz djelovanje Pučkoga otvorenog učilišta Varaždin. Kako bi se iskoristila prilika za komercijalizaciju filmskih uradaka, razvoj filmskog turizma i otvaranje novih radnih mjesta u Varaždinu, Pučko otvoreno učilište Varaždin registriralo je rad Filmskog ureda kojem će biti svrha pružati logističku potporu snimanju filmova u Varaždinu i okolici u suradnji s drugim gradovima i općinama, ali i poduprijeti razvoj poduzetništva u audiovizualnom sektoru te osigurati regionalnu i europsku vidljivost varaždinske filmske industrije. Filmski ured poticat će produkciju i biti promotor i organizator stručnih skupova na temu filmske povijesti Varaždina. Tijekom prve dvije godine djelovanja Filmskog ureda preporučljiva je snažnija potpora lokalne samouprave i mreže ustanova da bi se ojačali kapaciteti i pokrenuli projekti kojima je svrha osigurati potpunu održivost Filmskog ureda. Što se tiče razvoja publike, filmska publika ističe problem nezadovoljavajuće infrastrukture kina Gaj. Kako je kino Gaj jedino gradsko kino, preporučuje se njegova skora obnova.

KNJIŽNIČNA DJELATNOST

Razvojni izazovi

Nedostatak ljudskih i prostornih kapaciteta Gradske knjižnice

Knjižnična je djelatnost jedna od najstarijih kulturno-obrazovnih i informacijskih djelatnosti te je svojevrsno komplementarna znanosti. Knjižničarstvo je dio ukupne kulture društva te kao takvo ima znatan utjecaj na opće društvene tijekove, njihov položaj i razvoj kulturnog života zajednice. U gradu Varaždinu djeluje Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović kao središnja narodna knjižnica u Varaždinskoj županiji. Također djeluju brojne specijalne knjižnice: Knjižnica Opće bolnice u Varaždinu i Knjižnica Državnog arhiva u Varaždinu te Knjižnica Franjevačkog samostana, Knjižnica Uršulinskog samostana, Knjižnica Kapucinskog samostana i Biskupijska knjižnica, koje su zatvorenog tipa i uglavnom drže građu s područja teologije, religijskih znanosti, filozofije, medicine, povijesti, arhivistike, povijesti umjetnosti i graničnih područja, ali i brojne inkunabule i rijetke spise i knjige od iznimne važnosti za gradsku kulturu.

Tablica 9. Podaci o djelovanju Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin

Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović	
Broj zaposlenih	22
Broj programa/god.	300
Broj korisnika	10561
Broj posudbi	345692

Izvor: Analiza upitnika dionika

Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin djeluje na trima lokacijama, ukupne površine 1388 m², u kojima je smješteno više od 276000 jedinica različite književne građe na različitim medijima, što upućuje na to da su standardi višestruko nadmašeni ako se u obzir uzme kriterij 1 knjiga na stanovnika Županije (175951). U skladu sa temeljnim smjernicama, bavi se izgradnjom zbirke, posudbom, čuvanjem i zaštitom knjižne građe, osiguravajući pravo korištenja i pravo na informaciju svima, bez obzira na dob, spol, vjersku i nacionalnu ili ekonomsku pripadnost. Djelokrug Gradske knjižnice seže u održavanje klasičnih i virtualnih kataloga, povremeno objavljivanje biltena i godišnjaka, konstantno promicanje čitanja, pisanja i svih oblika kreativnog izražavanja, organizaciju promocija, predavanja, izložbi, kvizova, savjetovanja, radionica, igraonica te suradnju sa srodnim ustanovama pri realizaciji zajedničkih projekata. Odjel za odrasle središnji je odjel Gradske knjižnice, smješten u zgradi HNK-a Varaždin na Trgu slobode. Odjel za djecu, Odjel za mlade i Odjel strane literature djeluju u vili Bedeković, a dislocirano djeluje Ogranak Banfica, namijenjen djeci i odraslima iz rubnoga gradskog naselja.

Osim postojeće građe, knjižnica raspolaže i vrijednim zbirkama poznatih zavičajnih pjesnika Zvonka Milkovića i Gustava Krkleca, zatim zavičajnom zbirkom Warasdiniensia, ilirskom zbirkom te zbirkom Marijana Zuberu, varaždinskoga glazbenog pedagoga. Knjižnica je svoju uslugu prilagodila osobama s posebnim potrebama, a korisnicima i djelatnicima omogućena je kontinuirana edukacija.

Temeljna razvojna prepreka knjižnične djelatnosti već duži niz godina jesu nedostatak prostora i neadekvatan smještaj Gradske knjižnice i čitaonice, kao i nedostatan broj stručnih djelatnika. Knjižnica nema dovoljan broj stručnih djelatnika prema *Standardima za narodne knjižnice* pa je kadrovska situacija nepovoljna i glede stručnog obrazovanja te broja zaposlenih, zbog čega Ogranak Banfica zbog nedostatka stručnih djelatnika ne može raditi cijeli dan. Gradska knjižnica i čitaonica trenutačno djeluje u prostoru od 1388 m² od čega je 720 m² namijenjeno korisnicima, 549 m² obuhvaća spremišni prostor, a na uredske prostore

otpada 119 m². Trenutačni prostorni kapacitet ne zadovoljava propisani minimum kvadrature (2000 m²), a, budući da je veličina fonda knjižne i neknjižne građe veća od 258000 jedinica te da se svake godine nabavlja novih 11000 jedinica, problematika smještaja knjižne i neknjižne građe još je izraženija. Kao trajno rješenje navedenih problema nameće se zasebna zgrada za potrebe Gradske knjižnice. Sa svrhom cjelovitog razvoja knjižnične djelatnosti preporučuje se razmotriti i mogućnost ujedinenja knjižne i neknjižne građe iz Gradskog muzeja Varaždin, samostanskih knjižnica i Biskupijske knjižnice, kako bi se dodatno povećao fond knjižne građe i prezentirao javnosti.

Strateški projekt

SP04 Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin

Prostori u kojima se odvija djelatnost Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin su zbog velikog obima knjižne građe već godinama nedostatni i to je jedan od glavnih problema knjižnice s obzirom na to da se svake godine nabavlja novih 11.000 jedinica što dodatno potencira problematiku smještaja knjižne i neknjižne građe.

Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović djeluje na tri prostora te ima jedan dodatni spremišni prostor. Kako bi u godini u kojoj knjižnica obilježava 180. obljetnicu konačno dobila prostor za rad i djelovanje, u planu je kupnja i adaptacija tzv. Varteksove robne kuće odnosno o kući Ritz na središnjem gradskom trgu površine oko 2.600 kvadrata. Preseljenjem na novu lokaciju u prostore bivše Varteksove robne kuće Gradska knjižnica će riješiti prostorne probleme, postati centar okupljanja građana svih dobnih skupina i afiniteta, a također bi se uveli i novi sadržaji i aktivnosti (multimedijalna dvorana, informacijski centar s većim brojem korisničkih uslužnih računala, likovne izložbe, glazbene slušaonice, memorijalne sobe sa stalnim postavom, ostavština poznatih hrvatskih književnika i dr.).

Varaždin bi time dobio dodatnu vrijednost u središtu grada, dok bi knjižnica mogla obavljati i razne druge djelatnosti u kojima je trenutno onemogućena.

KNJIGA I NAKLADNIŠTVO

Razvojni izazovi

Uvjeti Javnog poziva za predlaganje potreba u kulturi kojeg raspisuje Grad Varaždin ne omogućuju prijavu nakladnicima (poduzećima)

Nezadovoljavajući način procjene kvalitete projekata koji se prijavljuju na Javni poziv za predlaganje potreba u kulturi

Nezadovoljavajuća suradnja autora, nakladnika i lokalne samouprave

Nedostatak potpore nakladnicima

Nakladništvo (izdavaštvo) djelatnost je kojom određeno djelo postaje dostupno javnosti, a uključuje pribavljanje i odabir rukopisa, uređivanje, grafičko-likovno oblikovanje, organizaciju tiskanja ili drugog oblika proizvodnje, promidžbu i distribuciju. S obzirom na to da su knjige jedan od najvažnijih i najvrjednijih kulturnih proizvoda, nakladništvo zauzima posebno mjesto u kulturi grada Varaždina. Svoj doprinos varaždinskoj kulturi daju nakladnici, ali i afirmirani književnici ili književni znanstvenici.

U gradu Varaždinu djeluje 9 domaćih nakladničkih kuća, tvrtki i obrta te 22 udruge³¹ kojima je nakladnička djelatnost registrirana u Varaždinu³². Među ostalima, posebno se ističu sljedeće udruge u sektoru knjižnične i književno-izdavačke djelatnosti: Hrvatska udruga školskih knjižničara, Polja kulture, Varaždinsko književno društvo, Ogranak Matice hrvatske. Navedene udruge iznimno su važni kulturni dionici koji svojim aktivnostima sudjeluju u čuvanju, obogaćivanju, prezentaciji i popularizaciji hrvatske (i varaždinske) kulture na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, pa je tako Ogranak Matice hrvatske u Varaždinu bio dosad domaćin i suorganizator u nizu od šest održanih međunarodnih znanstvenih skupova posvećenih znamenitim hrvatskim književnim povjesničarima (u sklopu višegodišnjega projekta Hrvatskih studija Sveučilišta iz Zagreba). Nakladnička djelatnost, tiskanjem znanstvenih publikacija i organizacijom znanstvenih književnih skupova provodi se i u sklopu Gradskog muzeja Varaždin te Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (HAZU) koja promiče i podupire znanstvenu i umjetničku izvrsnost kroz niz lokalnih i regionalnih istraživačkih projekata. Budući da Strategija razvoja kulture Grada Varaždina ima za cilj oživjeti grad kulture jačanjem umjetničke izvrsnosti, potrebno je razmotriti ulogu HAZU-a i Ogranak Matice hrvatske kao strateških partnera koji će u razvoju sudjelovati svim dostupnim znanjem i iskustvom. Značajna je i izdavačka djelatnost Državnog arhiva u Varaždinu koji objavljuje kritička izdanja izvornog arhivskog gradiva, kao i historiografske radove s temama iz regionalne povijesti.

Broj prodajnih mjesta u Varaždinu procijenjen je na 17 knjižara i antikvarijata, čija prodaja (i opstanak) uvelike ovisi o čitateljskim navikama, dok su čitateljske navike uvjetovane tradicijom, roditeljskim i institucionalnim odgojem. U Varaždinu se odgoj čitateljske publike i popularizacija književnosti provodi aktivnostima Varaždinskoga književnog društva, individualnim inicijativama nakladnika i škola, ali i nizom događanja Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović u Varaždinu. Iznimno zanimljive radionice za najmlađe provodi Odjel za djecu. Djelatnici Odjela potiču interes čitanja za malu djecu, predškolce i školarce te ih tijekom organiziranih događanja upoznaju s djelima iz dječje književnosti. Kao primjer dobre prakse, nekoliko varaždinskih škola kontinuirano organizira gostovanja pisaca i provodi program popularizacije čitanja.

Jedan od ključnih problema hrvatskog nakladništva jest kontinuirano slabljenje potražnje, tj. smanjenje prihoda od prodaje knjiga, što umanjuje financijsku i izdavačku sposobnost nakladnika te, posljedično tomu, i autora. Osim toga što su suočeni s izazovima opstanka, nakladnici nemaju mogućnost ulaganja u izdavanje djela te promociju knjige odlaskom na sajmove i slična događanja. Unatoč činjenici da se mogu natjecati za novčanu potporu u

³¹ Registar udruga Republike Hrvatske, dostupno na <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-opcu-upravu/registri/registar-udruga/826>

³² Modernist, Artmedia, Evenio, Katarina Zrinski, Lara i Vanda naklada, Pro-Mil, Kajmedia, Stanek, Ines.Lit.

sklopu Poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske te da svoja djela mogu prijaviti za otkup knjiga koji raspisuje Ministarstvo kulture, nakladnici smatraju kako je opstanak i razvoj nakladništva i književnosti potrebno dodatno poduprijeti uvođenjem financijskih³³ i nefinancijskih oblika potpora koje bi davao Grad Varaždin. Poziv za dodjelu potpore za nakladnike trebao bi biti izrađen tako da omogućuje prijavu pravnim i fizičkim osobama. Kriteriji vrednovanja prijavljenih autorskih djela (na Javni poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi) među ostalim kriterijima uključuju i kriterij kvalitete kulturnog sadržaja i proizvoda, no, kako visoko kvalitetna djela ne bi bila izuzeta, predlaže se angažiranje odgovarajućih stručnjaka za procjenu kvalitete prijavljenih programa.

Budući da nakladnici i književnici do sada nisu bili uključeni u aktivnosti lokalne samouprave sa svrhom razvoja kulturne politike, preporučuje se uvođenje novih modela povezivanja i suradnje ključnih dionika i Grada Varaždina.

Projektna ideja

PI03 Aleja hrvatskih književnih povjesničara

Aleja hrvatskih književnih povjesničara projekt je kojemu je svrha obogatiti središnji Gradski park vrijednim skulpturama te znamenitim i zaslužnim Varaždincima odati trajnu počast. Naime, na ulazu u park već je postavljen spomenik Vatroslavu Jagiću, „ocu hrvatske slavistike“, a ovaj projekt predviđa postavljanje i spomen-biste Ivana Kukuljevića-Sakcinskoga, Branka Drechslera Vodnika, Ivana Milčetića, Franje Šveleca i Miroslava Šicela.

³³ Potpora za književno stvaralaštvo, oblikovanje, tisak te promociju na domaćim i stranim sajmovima knjiga

INOVATIVNE UMJETNIČKE I KULTURNE PRAKSE

Razvojni izazovi

Nedostatak inovativnih umjetničkih i kulturnih praksi

Inovativne umjetničke prakse novi su inovativni projekti koji često djeluju interdisciplinarno, a dodanu im vrijednost daje utjecaj na rješavanje ključnih društvenih, gospodarskih i ekoloških problema. Varaždinske kulturne projekte, nažalost, karakterizira niska razina inventivnosti i inovativnosti i nedostatak eksperimentalnih kulturnih proizvoda, što utječe na smanjen interes publike za sudjelovanje u kulturnim aktivnostima. Ponavljanje istoga nije obilježje održive kulture niti pozitivno utječe za razvoj kulturnog turizma. No, unatoč nedostatku novoga, moguće je izdvojiti nekoliko pozitivnih generatora inovativnih umjetničkih i kulturnih projekata.

Nedostatak međusektorske suradnje

„nuSynergeticOrchestra“ kolektiv je glazbenika koji poštuje glazbenu tradiciju povezujući je s elektronikom, eksperimentalnošću i konceptualnom inovativnošću. U studenom 2016. taj je kolektiv glazbenika uspješno organizirao i prvi novi audiovizualni događaj *nuArsSession No.1*. U sastavu od 25 glazbenika prvi su put u javnosti izveli novi autorski materijal, kao i opus rearanžiranih *soul, jazz, world music* i eksperimentalnih skladbi. Sinergijom raznih oblika umjetnosti i vezanih disciplina skupina glazbenika na unikatan način pokušava oživjeti napuštene prostore grada Varaždina te upozoriti na mogućnosti i potrebu boljeg iskorištavanja takvih prostora. „nuSynergeticOrchestra“ eksperimentalni je orkestar koji djeluje kao nova platforma za glazbenike i nadograđuje postav i strukturu ovisno o projektima.

Neodovoljno kulturnih projekata koji pridonose rješavanju osnovnih društvenih, gospodarskih i ekoloških izazova

Nedostatak medijske pozornosti

Većina inovativnih umjetničkih i kulturnih projekata provode se u suradnji s Galerijskim centrom koji, osim što djeluje kao potporna institucija za razvoj inovativnih praksi, i sam provodi slične projekte koja kombiniraju različita umjetnička područja (npr. projekt „Something Else Gallery“).

Inovativne projekte u području plesa i izvedbenih umjetnosti provodi i umjetnička organizacija VRUM. Svrha mu je približiti, interpretirati i komunicirati suvremeni ples i suvremeni teatar publici kroz razne izvedbene, edukativne, neformalne, virtualne ili tekstualne formate, neovisno o dobi i spolu promatrača. Inovativni projekti uključuju i projekt *Mimimi, Baja buf, e=mc2*, črčke, muzej plesa i dr. VRUM provodi nacionalnu platformu KLIKER koja je pokrenuta 2013. godine, a posvećena je razvoju suvremeno-plesnih programa za mladu publiku i s njom.

Inovativne elemente moguće je prepoznati u različitim događanjima Udruge MOP koja djeluje na Sveučilištu Sjever. Cilj je Udruge razvoj studentske zajednice promicanjem multimedije i digitalne kulture. Udruga nastoji aktivirati studente kroz projekte koji obuhvaćaju kreativni razvoj, audiovizualnu umjetnost, dizajn interakcija, vizualnu komunikaciju, multimedijalnu produkciju, dizajn i oblikovanje. Sveučilište Sjever ustanova je čiji su trenutni osnivači gradovi Koprivnica i Varaždin te je organizirano kroz dva ravnopravna sveučilišna centra koji djeluju u navedenim gradovima. Udruga MOP organizira MOP festival multimedije preko kojeg se u svim svojim segmentima fokusira na digitalne medije i sve načine digitalnoga stvaralaštva. Cjelokupni sadržaj festivala orijentiran je na razvoj studentske populacije u području multimedije, oblikovanja i primjene. Program Festivala najviše je povezan s multimedijom i digitalnom kulturom, pri čemu se nastoji aktivirati što veći broj studenata, predavača, dizajnera, multimedijских umjetnika, glazbenika i ostalih kreativaca kako bi se međusobno razmijenila znanja i povećali potencijali. Osim edukativnog dijela, Festival svim

posjetiteljima nudi zabavni program uz mnogo komunikacije i međusobna druženja. Želja je postići stalnu aktivaciju studenata, multimedijских umjetnika i profesionalaca iz struke te realizirati razmjenu njihovih znanja za boljitak zajednice.

Kako bi se postigla viša razina razvoja ovog sektora, preporučuje se potaknuti međusektorsku suradnju kulturnih dionika, s jedne, i poduzetnika (posebice društvenih poduzetnika), obrazovanja, zdravstva i turizma, s druge strane.

Inovacije u kulturi mogu potaknuti i razmatranjem lokalnih izazova, procjenom potencijala svih sektora te oblikovanjem projektnih ideja koje će pridonijeti općem razvoju grada. Da bi se povećao broj inovativnih projekata i tako odgovorilo na potrebe građana (koji su razočarani ponavljanjem istoga), preporučuje se provedba nekoliko ciklusa radionica za sve kulturne dionike koje će stvarati nove inovativne projekte i unositi inovativne elemente u postojeće kulturne sadržaje. Na takva događanja potrebno je pozvati i medije koji će ujedno osigurati vidljivost ove marginalizirane djelatnosti.

KULTURNO-UMJETNIČKI AMATERIZAM

Razvojni izazovi

Nedostatak prostora za probe i izvedbe folklornih udruženja

Nedostatak potpore razvoju izvaninstitucionalne kulture i potreba za ravnotežom kvalitete između institucionalnog i izvaninstitucionalnog kulturnog stvaralaštva

Nedostatak kvalitetnog gradskog zbora

Nedostatak ljudskih i financijskih kapaciteta za ispunjavanje osnovnih zakonskih (administrativnih i

Kulturno umjetnički amaterizam obuhvaća slobodno i organizirano udruživanje građana, pojedinaca u udruge koje se bave stvaralačkim djelatnostima. Cilj udruga kulturnog amaterizma je realizacija određenih zajedničkih interesa i programa, a najčešće se odnosi na amatersko bavljenje umjetnošću uz pomoć stručnih voditelja. Uključuje područja: folklorne, dramske, plesne, glazbene, vokalne i likovne djelatnosti, održivog razvoja, očuvanje kulturne baštine nacionalnih manjina, programe za osobe s posebnim potrebama, programe za branitelje i članove braniteljskih obitelji, te posebne programe umirovljeničkih udruga.

Na području grada Varaždina djeluje ukupno 108 kulturnih udruga iz svih područja kulture koji zastupaju interese pojedinog kulturnog područja te aktivnostima umjetničkog stvaralaštva, interpretacije i obrazovanja pridonose popularizaciji kulture, promociji grada i očuvanju kulturne baštine. Brojne udruge registrirane su sa svrhom promocije i interpretacije drugih kultura stanovnicima grada Varaždina.

1. U području kulturnog amaterizma u Varaždinu posebno se ističu 3 kulturno umjetničke udruge: Varaždinski folklorni ansambl, plesni ansambl osnovan s ciljem očuvanja i prezentiranja narodnih običaja, plesova i pjesama, koristeći pritom tradicijska glazbala i autohtone kostime. Ansambl se neprestano potvrđuje na međunarodnoj sceni i kontinuirano od 1998. godine promovira grad Varaždin u inozemstvu, nastupajući od 1998. do 2015. godine na 89 festivala u 20 europskih država. Ansambl ima četrdeset plesača i 15 glazbenika.

2. Centar tradicijske kulture Varaždin je nastao spajanjem nekadašnjeg KUD-a Varteks Varaždin te Folklornog ansambla Varaždinski veterani, a podijeljen je na folklorni i glazbeni ansambl. CTK Varaždin ukupno broji više od 100 redovitih članova, a umjetnički rad udruge podijeljen je na folklorni i glazbeni ansambl. Folklorni ansambl djeluje u okviru tri sekcije i to predškolske, školske te reprezentativne sekcije koja u zemlji i na međunarodnim gostovanjima predstavlja rad Centra tradicijske culture iz Varaždina te prezentira hrvatsku tradicijsku i kulturnu baštinu.

3. KUD Hrvatskih željeznica Varaždin djeluje u 3 sekcije: Folklorna, tamburaška i puhačka. Folklorna sekcija uključuje dječju folklornu (20-ak članova, u dobi između 4 i 12 godina) i srednju folklornu grupu (20-ak članova, u dobi između 12 i 17 godina) i odraslu sekciju s 40 aktivnih plesača i tamburaša. Tamburaška sekcija ima sastav od desetak svirača. Folklorno–tamburaška sekcija sudjelovala je na svim značajnijim kulturnim manifestacijama tijekom godine u gradu Varaždinu, Hrvatskoj te mnogim europskim gradovima i svjetskim festivalima folkloru.

Osim spomenutih društava značajnija su i sljedeća amaterska društva:

- Varaždinsko obrtničko glazbeno društvo sa mješovitim pjevačkim zborom
- Kulturno-umjetničko društvo "Vila" Varaždin - zbor članova starije životne dobi (umirovljenici),
- Varaždinski tamburaški orkestar: Orkestar redovito priređuje samostalne i zajedničke koncerte, surađuje s vokalnim solistima i zborovima, sudjeluje na kulturnim manifestacijama grada Varaždina, Županije varaždinske, na tamburaškim festivalima, smotrama i natjecanjima u Hrvatskoj i inozemstvu,

- Dječje folklorno društvo „Sončece“ prvo je folklorno društvo u Varaždinskoj županiji osnovano s namjerom da djecu u dobi od 5 do 15 godina nauči tradicionalne napjeve i plesove te sviranje na tradicionalnim glazbalima. Društvo broji 40 aktivnih članova. Udruga „Sončece“ organizira dječji folklorni festival u gradu Varaždinu i „Folklorijadu osnovnih škola“

Tablica 10. Podaci o djelovanju folklornih društava

Folklorna društva	Broj realiziranih programa/god.	Broj članova	Broj volontera
Varaždinski folklorni ansambl	35	70	70
Centar tradicijske kulture	20	150	9
KUD hrvatskih željeznica Varaždin	32	130	5
Varaždinski tamburaški orkestar	8	15	0
Dječje folklorno društvo Sončece	14	40	40 (članovi i volonteri)
KUD Vila	13	15	5

Izvor: Analiza upitnika dionika

Folklorna udruženja redovito organiziraju razne amaterske smotre: Festival tradicijske kulture „FolkoFonija“ (Centar tradicijske kulture „Varaždin“), Folklorijada osnovnih škola i Smotra dječjih folklornih skupina Varaždinske županije (Dječje folklorno društvo „Sončece“), „Setanca“ – natjecateljski festival mladih folklornih koreografa, „SNOPP“ – smotra narodnih običaja plesova i pjesama (FolkvarFest – Udruga za organizaciju folklornih festival i smotri, Varaždin), Dječja smotra folklor (KUD „Hrvatskih željeznica“), Cjelovečernji koncert „Punom parom naprijed još od 1931. godine“ (KUD „Hrvatskih željeznica“), Međunarodni folklorni festival „KUD HŽ i prijatelji“.

Nažalost, stanje u kulturnom amaterizmu grada Varaždina danas je zabrinjavajuće. S radom su tako zadnjih godina prestali RKUD Sloboda - VIS Varaždin (i to nakon proslavljenih 100 godina postojanja), Ženski pjevački zbor Millenium, KUD Varteks i FA Varaždinski veterani (udružili se u Centar tradicijske kulture), KUD Milan Jadrošić Milček Varaždin, KUD Vindija, a Obrtnički zbor se podijelio na pola. Postojeći KUD-ovi djeluju u neprimjerenim uvjetima, nema adekvatnih garderoba, prostori su u derutnom stanju, kostimi u kojima se nastupa su stari i istrošeni, a za nabavku novih nema sredstava. Nadalje, zbog nedostatka odgovarajućega prostora za nastupe i probe udruge su primorane koristiti i plaćati prostore HNK. HNK-u u tom pak slučaju nedostaje prostora za provedbu svojih projekata. U trenutku izrade strateškog dokumenta, kao rješenje se predlaže djelomična prenamjena kina Gaj.

Udruge kulturno-umjetničkog amaterizma svoje projekte djelomično financiraju iz Programa javnih potreba u kulturi koje raspisuje Grad Varaždin te iz drugih nacionalnih i privatnih izvora, a kako je njihovo djelovanje isključivo neprofitno, važno je naglasiti da bi drugi izvori financiranja uvelike pridonijeli unaprjeđenju kulturnih sadržaja, vidljivosti i utjecaju na građane te njihovom približnom izjednačavanju s varaždinskom institucionalnom kulturom. Udrugama bi valjalo osigurati stabilnu financijsku podršku iz sredstava Zaklade te im pružiti mogućnost učenja o prijavi EU projekata. Poseban izazov KUD-ovima i ostalim udrugama predstavlja ispunjavanje osnovnih administrativnih i računovodstvenim obvezama za koje nemaju ljudske ni financijske kapacitete. Umjesto da svaka udruga posebno izdvaja novac za plaćanje naknade računovodstvenim servisima, valjalo bi razmotriti dijeljenje resursa između

udruga, tj. zapošljavanje jedne osobe koja će provoditi aktivnosti za sve KUD-ove tijekom radnog vremena.

Građani su prosječno zadovoljni plesnom kulturnom ponudom, a predlažu povećanje aktivnosti kulturnih dionika u rubnim dijelovima grada i gradskim naseljima.

Varaždinska građanska garda

U svrhu očuvanja povijesnih simbola i njegovanja tradicija grada Varaždina, promidžbe njegove kulturne povijesti te obogaćivanja turističkih znamenitosti, grad Varaždin ima svoju Varaždinsku građansku gardu kao počasnu postrojbu varaždinskih građana³⁴. Nadzajpovjednik Varaždinske građanske garde jest gradonačelnik Grada Varaždina. Garda je 2014. godine postala članicom Europskog saveza vojnih povijesnih postrojbi (UEWHG), kao i članicom Vojne kancelarije u Beču. U travnju 2017. godine Rješenjem Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Varaždinska građanska garda dobila je svojstvo nematerijalnog kulturnog dobra. Osnivanje, ustrojstvo i djelovanje Varaždinske građanske garde uređuju se posebnom odlukom Gradskog vijeća, a zajedno sa zastavom i grbom, Varaždinska građanska garda zaštitni je simbol grada Varaždina.

Projektna ideja

PI06 Nova multifunkcionalna dvorana (kino GAJ)

Obnova kina Gaj uključuje energetska obnovu i modernizaciju prostora kako bi se prostor prenamijenio djelomično za nastupe plesnih organizacija (i drugih organizacija koje djeluju u okviru izvedbenih umjetnosti). Iako će biti prvenstveno kino, imat će kapacitet do 400 mjesta te će biti idealna alternativa dvorani u HNK u Varaždinu čime bi Varaždin dobio dodatni prostor za povremena velika događanja. Početak obnove ovisi o rješavanju vlasničkih prava tj. brzini provedbe pravnih procedura od strane javnih institucija. Plan je kino uređivati dio po dio. Plan je prijava po fazama na nacionalne fondove i Ministarstva kulture.

³⁴ Statut Grada Varaždina, dostupan na <http://varazdin.hr/statut-grada-varazdina/>

MUZEJSKO-GALERIJSKA DJELATNOST

Razvojni izazovi

Nedostatak prostornih kapaciteta Gradskog muzeja Varaždin i Galerijskog centra Varaždin

Onemogućeno izlaganje trajnih postava Arheološkog i Povijesnog odjela GMV i zbirke Miljenka Stančića

Zastarjeli muzejski koncepti i prezentacija građe

Mali broj digitalizirane muzejske građe

Onemogućeno sufinanciranje projekata i programa varaždinskih galerija

Nedostatak međusektorske suradnje

Muzejsko-galerijska djelatnost jest djelatnost u službi društva i njegova razvoja koja je otvorena javnosti i koja u svrhu proučavanja, obrazovanja i zadovoljstva prikuplja, čuva, istražuje, komunicira i izlaže materijalna i nematerijalna svjedočanstva te ih znanstveno i stručno obrađuje, sistematizira u zbirke i prezentira javnosti. Nositelji muzejsko-galerijske djelatnosti u Varaždinu jesu gradske ustanove Gradski muzej Varaždin (GMV) i Galerijski centar Varaždin. Gradski muzej Varaždin otvoren je za posjetitelje 1925. godine, a danas muzejsku građu prikuplja i čuva u sljedećim specijaliziranim odjelima: Arheološkom, Povijesnom, Kulturno-povijesnom, Etnografskom, Entomološkom te u Galeriji starih i novih majstora, a djelovanje Muzeja poduprijetu je radom Konzervatorsko restauratorskog odjela, Odjela dokumentacije i Odjela zajedničkih službi. U Gradskom muzeju Varaždin, samo tri odjela imaju stalne postavbe: Kulturno-povijesni odjel, Galerija starih i novih majstora i Entomološki odjel.

Tablica 11. Nositelji muzejsko-galerijske djelatnosti u gradu Varaždinu

Muzeji/galerije	Broj zaposlenih	Broj zbirki	Broj izložbi	Broj posjetitelja
Gradski muzej Varaždin	32	52	50	60 000
Galerijski centar Varaždin	2	1	30	2 000

Izvor: Analiza upitnika dionika

Muzej je iznimno pristupačan prema publici zahvaljujući nizu programa i pogodnosti za posjetitelje različite dobi, naobrazbe i interesa. Posebno se ističe projekt MIŠ – Muzej i škola koji obuhvaća posjete učenika stalnim postavama i povremenim izložbama, razgled izložbenih postava, tematska predavanja i edukativno-kreativne radionice. Ovakav projekt kojemu je svrha osigurati pristupačnost umjetnosti i kulturnoj baštini i obrazovanju te pridonijeti razvoju interesa publike, svakako je primjer dobre prakse. Zanimljivaje i inicijativa „Srijeda u muzeju“ sa svrhom prezentacije i popularizacije kulturno-povijesne građe važne za varaždinsku i hrvatsku povijest. Za svoj rad Muzej je dosad primio brojna javna priznanja i pohvale stručne i šire javnosti. Među važnijima jesu: Hrvatska muzejska nagrada „Pavao Ritter Vitezović“, posebna pohvala AVICOM-a na Međunarodnom festivalu audiovizualne i multimedijske prezentacije muzeja i baštine „F@imp“ Nagrada Hrvatskoga muzejskog društva za najbolje realiziranu izložbu i Posebno priznanje za ostvarenu međumuzejsku suradnju te Plaketa Grada Varaždina. Uz navedeno, GMV je bio i prvi hrvatski muzej nominiran za Nagradu europskoga muzeja godine, koju dodjeljuje Europski muzejski forum.

Jedna od snaga GMV-a jest razvijena međunarodna suradnja i sudjelovanje u brojnim europskim projektima³⁵, što dokazuje da ovoj ustanovi volje i znanja za razvoj ne nedostaje. Izazov koji ustanova ne može sama premostiti jest nedostatak prostornih kapaciteta, zbog čega je od oko 170 000 izložaka koje Muzej posjeduje, izloženo samo oko 4 % postojeće građe. Navedena građa uključuje zbirke Arheološkog, Kulturno-povijesnog, Etnografskog i Povijesnog odjela te vrijedne zbirke darovane Gradu Varaždinu i GMV-u od istaknutih građana, varaždinskih umjetnika i njihovih obitelji. U skladu s ugovorom iz 1977. godine, Grad Varaždin obvezuje se obitelji Stančić osigurati trajni stalni postav u Varaždinu, a obitelj Stančić

³⁵ Partner u projektu Detox u okviru Programa INTERREG CBC SLO-HR, Bastion - INTERREG IIIA SI-HUN-HR 2004-2006 i dr.

ustupit će potrebnu građu za tu svrhu. Kako Gradski Muzej Varaždin i Galerijski centar Varaždin nemaju odgovarajući prostor, zbirka Stančić danas nije dostupna za javnost, no svakako je jedan od razvojnih prioriteta kulture Grada Varaždina. Uz zbirku Milijenka Stančića, Građu je onemogućeno izlaganje zbirke Malogorski koja ima 1500 djela 128 autora, zbirke Rabuzin, zbirke Božo Vjeko Jarak, zbirke Kuntner, zbirke Vojković te drugih privatnih zbirku modern umjetnosti. Nadalje, nužno je osigurati uvjete za uvođenje novih stalnih postava Povijesnog i Arheološkog odjela. Kako bi se omogućila provedba razvojnih aktivnosti te povećala edukativna i informativna uloga, GMV predlaže uvođenje muzejske djelatnosti u obližnju žitnicu/oružarnicu u kojoj se nalazilo spremište državnog arhiva u Varaždinu (strateški projekt)³⁶.

Uz GMV, Grad Varaždin osnivač je kulturne ustanove Galerijski Centar koja obavlja izložbene djelatnosti kroz stalne i povremene izložbe. Ustanova je nositelj razvoja i popularizacije suvremene umjetnosti te organizator nekoliko festivala, primjerice Dana performansa i Bijenala modne fotografije. Razvoj Galerijskog centra djelomično je ograničen zbog nedostatka prostora, a to bi se trebalo unaprijediti obnovom i uređenjem objekta bivše Sinagoge (strateški projekt). Nova bi sinagoga postala multifunkcionalni javni prostor posvećen prije svega izvedbenoj i suvremenoj umjetnosti.

U gradu Varaždinu djeluje i jedinstveni Muzej hrvatskog vatrogastva s oko 1200 izložbenih eksponata, od kojih je u stalnom postavu 300 izložaka iz vatrogasne povijesti grada Varaždina i Hrvatske. Građa obuhvaća povijesna vatrogasna vozila i opremu, odore, monografije, knjige i povijesne dokumente, a posjetitelji mogu kupiti suvenire vezane za vatrogastvo i vatrogasnu povijest. Muzej vatrogastva nalazi se u okviru Vatrogasne zajednice Varaždinske županije, a posjetiti ga je moguće uz prethodnu najavu.

Uz muzeje, dio kulturne ponude čine i galerije. Galerija K10 neizostavni je dio kulturne i turističke ponude grada Varaždina, a vodi ju Hrvatsko keramičarsko udruženje Kerameikon. Vlasnik je visokovrijedne Zbirke suvremene svjetske keramike te domaćin brojnim međunarodnim izložbama: Međunarodnom festivalu postmoderne keramike i manifestacija CeramicaMultiplex, izložbi Suvremene japanske keramike, izložbe Bijenale keramike iz Kapfenberga i uzvratne izložbe u Kapfenbergu, Najbolje iz Austrije i Hrvatske s ICC-a Iz Beča u Varaždinu i Wiener Neustadtu i dr. Osim K 10, u Varaždinu djeluju i LUV, Galerija Klarić, Galerija Zlati Ajngel, Galerija Opačić, Galerija i atelijer Prstec, Galerija i atelijer Wanda Tuđa-Strahonja i galerija HDLU-a. Galerija i atelje Prstec u galerijski koncept uvodi interaktivne i publici zanimljive fiksne i dislocirane elemente te svojim aktivnostima i instalacijama obogaćuje gradsku jezgru, dovodi kulturu do građana i daje doprinos razvoju kulturnog turizma. Slogan i zamisao o Varaždinu kao gradu u kojem spavaju anđeli zaštićeni su autorskim pravima, a prepoznati su i u javnosti kao dio projekta „Anđelinjaka“. S obzirom na to da su neke od galerija osnovane kao trgovačko društvo, ne mogu se prijavljivati na Javni poziv za predlaganje potreba u kulturi koji raspisuje grad Varaždin, što dovodi do smanjenja njihove aktivnosti i sve manje vidljivosti u kulturnoj i kulturno-turističkoj ponudi grada Varaždina.

Temeljne razvojne prepreke muzejsko-galerijske djelatnosti vezane su za nedostatak adekvatnoga prostora čuvaonica muzejske građe, nedostatak zaposlenih stručnjaka te povremenih i trajnih izložbeno-galerijskih postava. Obnovom postojećih prostora moguće je uvesti nove kulturne sadržaje koji će pridonijeti očuvanju kulturne baštine. Međunarodna

³⁶Više informacija o strateškim projektima moguće je pronaći u Strateškom okviru/Strateški projekti

suradnja razvijena je do odgovarajuće razine, no ne i međusektorska. Međusektorska suradnja mogla bi pridonijeti jačanju stručnih kapaciteta ustanova i udruga te tako unaprijediti kulturne i turističke sadržaje, proizvode i usluge. Također je postojeće muzejske postave potrebno učiniti atraktivnijima, a interpretacija kulturne baštine trebala bi biti potpomognuta novim kapacitetima (npr. Varaždinska kuća) i temeljena na primjeni naprednih informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Preporučuje se izraditi višejezičnu *on-line* bazu znanja o kulturnoj baštini koja bi uključivala digitalne zbirke svih muzeja u gradu Varaždinu. Dostupnost digitalnih zbirki pridonijela bi provedbi obrazovnih i istraživačkih aktivnosti djece, mladih i ostalih interesnih skupina te popularizaciji kulturne baštine za građane i turiste. Preporučuje se poticati volonterski rad lokalnoga stanovništva (otvaranje zbirki, vodstva, pripovijesti o povijesti kraja i običajima, programi „oživljene prošlosti“, turistička animacija, demonstracije običaja i sl.) kako bi se smanjile investicije i ujedno razvijala svijest o vrijednosti lokalne baštine. Galerijama i ostalima koji daju znatan doprinos razvoju kulture trebalo bi omogućiti sudjelovanje u Javnim pozivima za financiranje programa i projekata u kulturi.

Strateški projekti

SP06 Obnova Žitnice

Zgrada Žitnice nalazi se jugozapadno od Starog grada, unutar unutrašnjega obrambenog prstena. Svrha je projekta obnove Žitnice osigurati dodatne prostore Gradskom muzeju Varaždin za uvođenje novih izložbenih prostora, suvenirnicu i ostale edukativno-informativne sadržaja radi očuvanja kulturne baštine i obogaćivanja kulturne i kulturno-turističke ponude grada Varaždina. Nositelji provedbe projekta jesu Gradski muzej Varaždin i Grad Varaždin.

SP07 Obnova Sinagoge

Projekt obnove Sinagoge integralni je dio strategije revitalizacije i obnove varaždinske povijesne gradske jezgre. Obnova Sinagoge, koja bi, prema projektu, trebala biti pretvorena u jedinstveni suvremeni multimedijски višenamjenski izvedbeni i galerijsko-izložbeni prostor, važan je iskorak u promišljanju i stvaranju novih kulturno-turističkih sadržaja, ne samo za građane Varaždina već i za brojne turiste i ostale goste. Nositelji provedbe projekta je Grad Varaždin.

ARHIVSKA DJELATNOST

Razvojni izazov

Nedostatak spremišnog, radnog i prostora namijenjenog javnosti, kao i nedovoljan broj stručnih djelatnika Državnog arhiva u Varaždinu

Arhivi su sastavni dio baštinskih ustanova, a gradivo koje čuvaju predstavlja važan segment povijesnog identiteta svakog naroda. Stoga je prema zakonskim odredbama arhivsko gradivo proglašeno od interesa za Republiku Hrvatsku i pod njezinom je osobitom zaštitom. Svijest o važnosti čuvanja pisanih dokumenata utjecala je na to da je tradicija čuvanja arhivskog gradiva daleko starija od institucionalnih oblika ove djelatnosti. Tradicija čuvanja pisanog gradiva na području današnjeg grada Varaždina prisutna je još od srednjeg vijeka, da bi u sklopu marijaterezijanskih reformi došlo i do prvih pokušaja sustavnijeg osmišljavanja načina pohrane i uređivanja arhiva Grada Varaždina.

Ipak, o sustavnoj i organiziranoj zaštiti arhivskog gradiva može se govoriti tek od sredine 20. st. kada je osnovan Državni arhiv u Varaždinu. Svojom djelatnošću Arhiv pokriva područje Varaždinske županije, Krapinsko-zagorske i dijela Koprivničko-križevačke županije, a sjedište je u gradu Varaždinu. Centrala Arhiva u Varaždinu djeluje na tri lokacije, a ukupna površina tri objekta iznosi 6.100 m². Najveća je zgrada u Optujskoj ulici (4800 m²) u koju se vraća HV. Kao zamjenski objekt DAVŽ će za potrebe spremišnih i radnih prostora urediti kompleks u bivšoj vojnoj pekari „Ribnjak“.

U Državnom arhivu u Varaždinu pohranjeno je arhivsko gradivo koje seže od početka 13. do početka 21. stoljeća. Radi se o ukupno 864 arhivskih fondova i zbirki, odnosno oko 9000 dužnih metara arhivskog gradiva.

Temeljna djelatnost arhiva sastoji se od poslova na prikupljanju, zaštiti, sređivanju i objavljivanju arhivskog gradiva, kao i na omogućavanju njegovog korištenja. Arhivi obavljaju i stručni nadzor nad čuvanjem arhivskog i dokumentarnog gradiva koje se nalazi kod stvaratelja i imatelja arhivskog gradiva. Na području djelovanja Državnog arhiva u Varaždinu nalazi se 468 kategoriziranih stvaratelja i imatelja arhivskog gradiva, čije je arhivsko i dokumentarno gradivo predmet stručnog nadzora Arhiva.

Prema ukupnoj količini arhivskog gradiva pohranjenog u Državnom arhivu u Varaždinu, ali i prema starosti i povijesnoj vrijednosti ovog gradiva, varaždinski arhiv spada među vodeće arhive u Republici Hrvatskoj. Jedan od najvrednijih fondova upravo je fond HR-DAVŽ-2 Poglavarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.). Uz arhiv grada Zagreba, ovo je najcjelovitije sačuvan arhiv jednog grada na području kontinentalne Hrvatske. Vrlo su vrijedni kao povijesni izvori i obitelji arhivi Bedeković, Erdödy, Kukuljević. Upravo je gradivo pohranjeno u Državnom arhivu u Varaždinu temeljni izvor za proučavanje prošlosti grada Varaždina, pa i šireg prostora sjeverozapadne Hrvatske. Stvaranje boljih prostornih i materijalnih uvjeta za djelovanje Arhiva osnovni su preduvjet za intenziviranje istraživačkih aktivnosti i osmišljavanje i realizaciju projekata kojima će se produbljivati spoznaje o varaždinskoj prošlosti, a time i stvarati pretpostavke za korištenje ovih spoznaja u cilju razvoja kulturnog turizma.

Djelovanje Državnog arhiva u Varaždinu obuhvaća i suradnju s odgojno-obrazovnim ustanovama, izložbenu djelatnost, digitalizaciju najvrednijeg arhivskog gradiva, kao i vrlo bogatu izdavačku djelatnost.

Glavna prepreka za nesmetano djelovanje i daljnji razvoj arhivske službe, odnosno djelatnosti Državnog arhiva u Varaždinu, predstavlja nedostatak spremišnog, radnog i prostora namijenjenog javnosti, kao i nedovoljan broj stručnih djelatnika. I dok je rješavanje problema

nedostatka stručnih djelatnika u nadležnosti Ministarstva kulture Republike Hrvatske, osiguranje prostora potrebnog za rad Arhiva u nadležnosti je Grada Varaždina. Prema čl. 52. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima prostor za rad područnih državnih arhiva osigurava grad u kojem je sjedište arhiva. Prostor za rad Državnog arhiva u Varaždinu trebalo bi osigurati adaptacijom objekata u kompleksu bivše vojne pekare „Ribnjak“. Za 2018. godinu predviđena je izrada projektne dokumentacije za adaptaciju bivšeg skladišta prehrambenih proizvoda u arhivska spremišta, za 2019./2020. godine planirani su građevinski radovi te 2021. godine nabava arhivske opreme.

Strateški projekt

SP10 Adaptacija zgrade bivše vojne pekare „Ribnjak“ u Ulici Mihovila Pavleka Miškine za potrebe Državnog arhiva u Varaždinu

Na prostoru bivše vojne pekare „Ribnjak“ planira se adaptacija dvaju objekata za potrebe spremišnog i radnog prostora DAVŽ-a. Zgrada bivšeg skladišta prehrambenih proizvoda (2600 m²) bit će preuređena za potrebe arhivskih spremišta. Kapacitet spremišta bit će 10000 dužnih metara te će omogućiti i preseljenje gradiva iz Franjevačkog samostana i povrat sjevernog krila varaždinskim franjevcima. Zgrada bivše pekare uredit će se za potrebe radnih prostora i prostora namijenjenih javnosti (čitaonica).

KREATIVNE INDUSTRIJE

Razvojni izazovi

Nedovoljna vidljivost i potpora kreativnim industrijama, uključujući i lokalne tradicijske obrte

Nedovoljna vidljivost Centra kreativnih industrija

Smanjenje broja tradicijskih obrta i njihova nedovoljna uključenost u kulturnu ponudu grada

Kreativne industrije jesu „industrije koje kulturu koriste kao input te sadrže kulturnu dimenziju, premda njihove proizvode obilježava veća funkcionalnost“³⁷. Doprinos kreativnih i kulturnih industrija varaždinskom gospodarstvu za sada nije poznat. Sustav na nacionalnoj, pa tako i na lokalnoj razini, ne može izdvojiti organizacije i umjetnike koji svoje djelovanje temelje na kreativnim proizvodima i sadržajima, pa je stoga zbog nedostatka analitičke podloge i sustav razvoja uvelike otežan. Istraživanje je o kreativnim industrijama u Varaždinu (mapiranje) poželjno, no valja uzeti u obzir kako zbog gore navedenih razloga takav projekt zahtijeva veće financijske i organizacijske napore.

Jedna od snaga grada Varaždina jest Centar kreativnih industrija osnovan u sklopu Tehnološkog parka Varaždin sa svrhom pružanja potpore kreativnim organizacijama³⁸ koje bi svojim rastom mogle pridonijeti razvoju gospodarstva u gradu Varaždinu. Projekt CKI dio je vizije *pametne kulture* koji je potpuno usklađen s preporukama Europske unije i njezine strategije za pametan, uključiv i održiv rast³⁹. Trenutačno je u Centru smješteno 10 korisnika koji uživaju povlaštene cijene najma te potporne usluge kao npr. savjetovanje u području zaštite intelektualnoga vlasništva, brendiranja i marketinga, povezivanje s potencijalnim partnerima u inozemstvu i dr. Poduzetnici se javljaju na javni natječaj koji je stalno otvoren te trebaju pripremiti prezentaciju svojega poduzetničkog pothvata koji predstavljaju pred tročlanom komisijom sastavljenom od djelatnika Uprave Tehnološkog parka Varaždin. Potrebno je dokazati tržišni potencijal poduzetničkog pothvata, a prednost imaju kandidati koji razvijaju inovativni proizvod ili uslugu. Svaki poduzetnik dobije mentora koji zatim s njim razvija ideju prema poslovnom planu. Na temelju istraživanja zadovoljstva stanara uočeno je da oni ne shvaćaju uvijek pravilno pojam mentorstva koji uključuje pomoć u razvoju poslovne ideje, nego očekuju menadžera, odnosno nekoga tko će im pronalaziti posao i klijente, što nikako nije uloga poduzetničke potporne institucije. Iako je CKI jedinstven centar na području Republike Hrvatske, njegova lokalna vidljivost nije zadovoljavajuća. Otprilike 50 % varaždinskih kreativaca nije čulo za Centar kreativnih industrija⁴⁰. Daljnjim razvojem centra i pružanjem potpunih usluga korisnicima, moguće je pridonijeti boljem povezivanju kulturnog/kreativnog sektora s gospodarstvom te s pomoću kvalitetnih kreativnih projekata osigurati povećane prihode poduzetnicima i kreativcima. Ususret ideji ide i strateški projekt uspostave novog Centra kreativnih industrija koji će utjecati na brži razvoj kreativnih industrija u gradu te će djelovati kao *magnet* za talente iz cijele Hrvatske i šire prekogranične regije. Takva dodana vrijednost varaždinskoj ekonomiji i društvu ima mogućnosti pružiti snažne pozitivne promjene za grad i regiju.

Ovakav oblik institucionalne potpore izvrstan je mehanizam za razvoj i komercijalizaciju korisnika pojedinaca, no treba misliti i na doprinos razvoju ostalih dionika kreativnih industrija. Mali umjetnički obrtnici koji su važni čimbenici očuvanja kulturne nematerijalne baštine (ali očuvanja posebnog ambijenta gradske jezgre) danas su suočeni s financijskim izazovima kao rezultat loše turističke vidljivosti, niske potražnje i masovnih kupnji u velikim trgovačkim centrima. Problemu je potrebno pristupiti analitički te je preporučljivo donijeti planski dokument npr. Program revitalizacije varaždinskih tradicijskih obrta koji bi uključivao

³⁷ Europska komisija, Zelena knjiga o oslobađanju potencijala kulturnih i kreativnih industrija

³⁸ Udrugama i poduzećima koji svojom djelatnošću temeljenom kreativnom radu

³⁹ Strategija Europa 2020

⁴⁰ Procjena autora, na temelju radionica provedenih radi izrade analize trenutnog stanja i potrebe izrade Strategije

aktivnosti jačanja kapaciteta i vidljivosti obrta s naglaskom na obrte koji pridonose očuvanju kulturne baštine (npr. medičarski obrt ili keramičarski, upisan kao nematerijalno kulturno dobro sjeverozapadne Hrvatske⁴¹). Zanimljiv je projekt djelovanja Trga tradicijskih obrta koji je postao mjesto sudjelovanja u varaždinskim tradicijskim običajima i koji turistima i posjetiteljima omogućuje iskustveni doživljaj. Osim toga što je dio kulturne ponude, Trg tradicijskih obrta osigurava održivost lokalnih i kreativnih industrija, iako je važno naglasiti kako bi integrirani pristup razvoju kulturnog turizma i politika usmjerena prema revitalizaciji identiteta „grada kulture“ povećali broj turista te omogućili kreativnim obrtima zadovoljavajući profit, a ne samo opstanak.

Nadalje, osim obrtnika, u Varaždinu djeluju i umjetnici koji, uz koordinaciju upravljačkih struktura, mogu postati važan dionik kulturnog turizma i kreativnih industrija. U tom kontekstu svaka od rukotvorina varaždinskih kreativaca može biti izrađena i prezentirana kao varaždinski suvenir, a u nekim slučajevima turisti mogu biti pozvani na sudjelovanje u njihovoj izradi. Budući da je ovaj sektor iznimno koristan za revitalizaciju gospodarstva i povećanje uočljivosti Varaždina, preporučljivo je pri provedbi rekonstrukcije upravljanja uvesti i poseban odbor/sektor za potporu kreativnim industrijama (u sklopu novog Upravnog odjela za kulturu).

Strateški projekt

SP03 Obnova kina DOM

Projekt *Centar kreativnih industrija* dio je vizije pametne kulture koji je potpuno usklađen s preporukama Europske unije i njezine strategije za pametan, uključiv i održiv rast. Trenutačno je u Centru smješteno 10 korisnika koji uživaju povlaštene cijene najma te potporne usluge kao npr. savjetovanje u području zaštite intelektualnoga vlasništva, brendiranja i marketinga, povezivanje s potencijalnim partnerima u inozemstvu i dr. Ulaskom Državnog arhiva u kompleks «Ribnjaka» - pojavio se problem dugoročnog rješavanja problema kreativnih industrija. Kao rješenje nađeno je kino Dom koje je u vlasništvu Grada Varaždina te čeka funkciju desetak godina. Unutar zgrade napravila bi se i polivalentna dvorana za razna događanja, dok bi cijeli prostor bio uređen u industrijskom dizajnu te bi dao dodatnu vrijednost užem centru kao suvremeni i urbani punkt. U cilju razvoja kreativne industrije koja povezuje računalnu tehnologiju, dizajn općenito, modni dizajn, video, video igre, film te ostale medijske formate. Centar ima za cilj promicanje multidisciplinarnih vještina, te je stoga namijenjen različitim stručnim profilima od umjetnika, programera, modnih dizajnera, vizualnih stvaraoca digitalnih prostornih instalacija, video i filmskih producenata, dizajnera, digitalnih agencija, znanstvenika do razvojnih tvrtki i institucija. Centar će poticati otvorenu razmjenu znanja i razmjenu u duhu slobodne kulture. S obzirom da je kino Dom, budući Centar kreativnih industrija smješten pokraj Obrtničkog doma – ovaj projekt utjecat će in a razvoj obrtništva, al ii umjetnika jer će u predvorju centra biti izložbeno-prodajni salon.

⁴¹ Upisan u Registar kulturnih dobara (NN, 12/08. i 87/08) te je također pod zaštitom UNESCO-a

Projektna ideja**PI04 Uključivanje kreativnih industrija u izradu varaždinskih suvenira**

Razvoju Grada kulture potrebno je pristupiti holistički, tj. uzeti u obzir sve gradske razvojne resurse i potencijale bez obzira na to kojem sektoru pripadaju. Svrha je projekta uključivanja kreativnih industrija u razvoj suvenira poduprijeti razvoj talentiranih kreativaca (uključujući tradicijske obrte) te upotpuniti turističku ponudu grada Varaždina. Nositelj je projektne ideje Turistička zajednica Grada Varaždina i Grad Varaždin koji će, na samom početku definirati kriterije za izradu suvenira (uzevši u obzir interese različitih ciljnih skupina), raspisati natječaj, odabrati tzv. radnu skupinu te ih s pomoću organiziranih radionica usmjerivati prema postizanju željenog rezultata.

KULTURNI TURIZAM

Temeljni razvojni izazovi

Sezonalnost turizma

Nedovoljna uključenost građana u razvoj kulturnog turizma

Nedostatna valorizacija kulturnih resursa u turističke svrhe

Neinventivni kulturno-turistički proizvodi i sadržaji

Raspršenost upravljačkih jedinica (upravljanje kulturnim turizmom s 3 strane)

Nedostatno ulaganje u razvoj kulturno-turističkog identiteta grada

Nedovoljna prilagodljivost postojećih kulturnih sadržaja za potrebe turista

Kulturni turizam grada Varaždina temelji se na njegovoj bogatoj povijesnoj ostavštini, a suvremene osnove varaždinskoga kulturnog turizma obilježuju gradski turizam, festivali i manifestacije. Turisti u Varaždinu najčešće posjećuju glavne znamenitosti - Stari grad iz 12. stoljeća i Varaždinsko groblje. Grad Varaždin u 2016. godini bilježi 24872 turistička dolaska i 56265 noćenja⁴², a prosječna duljina boravka turista u Varaždinu iznosi 2,2 dana. Od smještajnih se kapaciteta najviše upotrebljava smještaj u kategoriji hotela. Varaždinske ustanove i organizacije u području kulturnog turizma ne provode istraživanja zadovoljstva posjetitelja. Glavnina jednodnevnih privatnih putovanja domaćih gostiju u 2012⁴³. godini odigravala se u drugoj polovici godine, odnosno prije svega tijekom ljetnog razdoblja od srpnja do rujna (44 %) te od listopada do prosinca (36 %). Većina domaćih gostiju u jednodnevnom privatnom posjetu Varaždinu tijekom 2012. godine dolazi iz samo dvaju, eventualno triju hrvatskih područja, odnosno iz Zagreba (49 %), sjeverne Hrvatske (38 %) i s područja Istre, Kvarnera i Gorskog kotara (9 %). Više od polovice jednodnevnih posjetitelja u privatnom posjetu Varaždinu pretežito su ili mladi između 15. i 24. godine (28 %) ili populacija 55 + (25 %). U kontekstu razloga dolaska, samo 16 % posjetitelja i turista imaju motiv posjeta kulturnim sadržajima, što se može protumačiti time kako grad Varaždin ipak nije *grad kulture*, kako se to smatralo. Nadalje, u prilog tome govori i dinamika posjeta koji su uglavnom sezonski (od svibnja do listopada), a najveća je koncentracija posjetitelja zabilježena tijekom popularnog *Špancirfesta*. *Špancirfest* – Festival dobrih emocija, prvi je ulični festival u Hrvatskoj koji se neprestano održava već 18 godina u Varaždinu te je jedan od najposjećenijih nacionalnih festivalskih događaja u zemlji. Festival njeguje kreativno razmišljanje i slobodu izražavanja te okuplja profesionalne i amaterske umjetnike iz cijeloga svijeta. Nudi bogati desetodnevni program različitih glazbenih izričaja, uličnog teatra, umjetnosti, multimedije te gastronomije. U deset dana festivala održi se više od 500 različitih događanja u kojima sudjeluje više od 1000 različitih izvođača. Iako je prije 18 godina pokrenut kao lokalni kulturno-zabavni događaj, *Špancirfest* je prerastao u nacionalno i europski prepoznatljiv festival koji je već nekoliko godina uvršten u *top 3* hrvatska događaja. Kao takav, festival jednokratno generira najveći broj posjeta i najviši turistički promet u gradu. *Špancirfest* kao najveće kulturno-turističko događanje ocijenjen je kao izniman doprinos razvoju turizma, no, s obzirom na to da pridonosi sezonalnosti turizma u Varaždinu, potrebno je osigurati doživljajno iskustvo *Špancirfesta* uz iskorištavanje proširene stvarnosti tijekom cijele godine.

Iako su bogatstvo kulturno-povijesne baštine i nasljeđa, brojni spomenici kulture, sakralne građevine, kulturno-zabavne manifestacije i kulturna događanja čine bogatu turističku ponudu, preporučuje se daljnje ulaganje, širenje, valorizacija, unapređenje raznolikosti kulturnoga stvaralaštva, modernizacija kulturnih sadržaja i proizvoda te jačanje suradnje između kulture i turizma na svim razinama. Budući da je upravljanje kulturnim turizmom raspršeno na tri samostalne jedinice⁴⁴, bez izvrsnoga koordinacijskog sustava nije moguće učinkovito upravljati kulturnim turizmom u Varaždinu pa se stoga predlaže jačanje suradnja između dionika čemu bi svrha bila praćenje i razvoj kulturnog turizma u skladu s unaprijed definiranim strateškim smjernicama⁴⁵. Nedvojbeno je da se sam kulturni turizam u Varaždinu i dalje treba temeljiti na kreativnosti, kulturnoj baštini i ambijentalnom ugođaju, no identificirana je i prilika razvoja kulturnog turizma utemeljena na inovativnosti i talentima.

⁴²Turistička zajednica Grada Varaždina

⁴³Gradsko vijeće; Izvješće o stanju u prostoru Grada Varaždina od 2007. – 2013.

⁴⁴Turistička zajednica, Upravni odjel za gospodarstvo, turizam i međunarodnu suradnju Grada Varaždina, Varaždinska Županija

⁴⁵Preporučljivo je izraditi Strategiju razvoja kulturnog turizma

Razvoj inovativnosti u kulturi posebno je zahtjevan i dugotrajan proces na koji pozitivno utječe visoka razina potpore talentima te međusektorska suradnja. Akademski sektor, posebice područja informatike i multimedije, uvelike bi pridonijela razvoju novih i prezentaciji postojećih kulturno-turističkih proizvoda.

Nadalje, iako se grad Varaždin deklarira kao turistički grad i grad kulture, još uvijek nema dovoljno razvijen kulturno-turistički identitet te razvijenu kulturno-turističku aktivnost na razini cijele godine. Kako bi smanjili sezonalnost, tj. pridonijeli razvoju kulturnog turizma tijekom cijele godine, potrebno je mobilizirati sve kulturno-turističke resurse, osigurati fleksibilnost i cjelogodišnju pristupačnost kulturnim sadržajima te uvesti nove kulturne proizvode atraktivne širem regionalnom, odnosno međunarodnom tržištu. Prilike za produžetak sezone očituju se i u razvoju posebnih oblika kreativnog turizma. Razvoj filmskog turizma poduprt je idejom o osnivanju Filmskog ureda (u sklopu Pučkog otvorenog učilišta kao koordinatora na razini Grada) koji ima za svrhu pružiti potporu razvoju filmskog turizma te distribuciji filmskih uradaka na inozemna tržišta. Osnivanje Filmskog ureda prvi je korak prema sustavnom razvoju filmskog turizma u gradu Varaždinu. Također, posebnu je pozornost potrebno posvetiti turističkoj valorizaciji kulturnih dobara i atraktivnoj prezentaciji kulturne baštine uz primjenu naprednih tehnologija te postojećih, do sada neiskorištenih sadržaja (npr. povijesne priče). Preporučuje se razvoj „doživljajnog turizma“ koji uključuje turiste i omogućuje jedinstveno iskustvo tradicije, kulture, povijesti i ambijenta grada. Turiste je moguće privući integracijom varaždinske kulturno-turističke ponude u nacionalne i međunarodne turističke rute, boljom promocijom i suradnjom na nacionalnoj i regionalnoj/međunarodnoj razini. Ugostiteljski i kulturni sadržaji kulturnog turizma često nisu dostupni tijekom vikenda pa je stoga potrebno izmijeniti radno vrijeme u skladu s potrebama turista/posjetitelja. Sve ustanove u mogućnosti su organizirati sadržaj po potrebi (i vikendom) za grupu od najmanje 10 posjetitelja.

Kulturno-turistički identitet se promovira, ali i ne razvija, a unapređenje atmosferičnosti gradske jezgre otežano je zbog nedovoljne suradnje građana. Upravljačke bi strukture trebale, uz pomoć stručnjaka, dalje raditi na podizanju svijesti građana o zajedničkom interesu razvoja kulturnog turizma te usmjerenom razvoju kulturnog identiteta grada Varaždina, uz pretpostavku i mogućnost da kulturni identitet ujedno postane identitet grada Varaždina. Razvoju kulturnog turizma i kulturnog identiteta pridonijet će bolja suradnja s regionalnom samoupravom, lokalnim obrtnicima, umjetnicima i građanima.

Strateški projekti

SP01 Varaždinska kuća

Projekt Varaždinske kuće kao Centra za posjetitelje predviđen je na inzuli između Gajeve ulice 10 i Uske ulice 9, gdje se nalazi zapuštena kuća na izvornoj linearnoj povijesnoj parceli. Revitalizacijom i obnovom tipične stambene gradske kuće iz sredine 18. stoljeća u Centar za posjetitelje, omogućit će se stvaranje centralnog polazišta za posjetitelje i turiste grada na kojemu će dobiti sve potrebne informacije za daljnje razgledanje i kretanje gradom, ali će ponuditi i dodatne sadržaje kojima će produžiti vrijeme posjeta samom objektu poput interaktivnog salona zamišljena kao izložbeno-prezentacijski prostor u stilu građanskog salona, opremljena interaktivnom opremom za interaktivni pristup posjetitelja te suvenirnicom i centrom kreativnog razvoja – zanatske radionice u kojima će se osmišljavati proizvodi, rukotvorine za prodaju u suvenirnici. Program uspostavljanja Centra za posjetitelje grada Varaždina imat će funkciju iskazivanja dobrodošlice, pružanja orijentacije posjetitelja na području grada i posebice povijesne jezgre te pružanja informacija, senzibiliziranja posjetitelja o vrijednostima samog područja, odgovaranja na potrebe posjetitelja te interpretiranja turističkoga mjesta/odredišta.

SP02 Podizanje svijesti građana o zajedničkom interesu razvoja kulturnog turizma

Osvještavanjem percepcije vrijednosti prostora gradske jezgre, kao i oblicima upravljanja jezgrom te njezino očuvanje i održivi razvoj. Cilj je projekta razraditi aktivnosti informiranja i educiranja javnosti o strateškim odlukama i implikacijama, korištenju spomeničkom rentom, prostorno-planskoj dokumentaciji i uspješnim primjerima obnove i revitalizacije povijesnih gradova u svrhu razvoja kulturnog turizma.

Projektne ideje

PI01 Tematski park Svijet kukaca

U planu je izrada tehničke dokumentacije kojom će početi proces uvođenja Tematskog parka Svijet kukaca – edukativno zabavnog parka čiji se sadržaj temelji na nekoliko zaštićenih zbirki kukaca Franje Koščeca iz fundusa Gradskog muzeja Varaždin. Ovime bi se nadogradila priča oko "Svijeta kukaca" i interaktivnog postava unutar palace Herzer, pri čemu bi okosnica bila inovativna i popratna događanja kao novi atraktivni sadržaj grada koji bi privlačio turiste.

PI02 Uređenje bedema Starog grada

Uz projekt uređenja i obnove zgrade Žitnice, navedeni projekt obuhvaćao bi uređenje parka i bedema Starog grada u inovativno-povijesnu, posjetiteljima zanimljivu cjelinu sa suvremenim umjetničkim elementima. Na taj bi se način stvorila jedinstvena i prepoznatljiva lokacija suvremene kulture i povijesnih vrijednosti.

SWOT ANALIZA

STRATEGIJA RAZVOJA KULTURE GRADA VARAŽDINA 2017-2022

<p>SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> • spomenička vrijednost povijesne jezgre • mnogobrojni kulturno-umjetnički talenti i iznadprosječna kvaliteta kulturnih proizvoda • ambijentalna vrijednost prostora • ponos građana jezgrom • kreativni i jedinstveni festivali • izvrsnost institucionalne kulture i duga tradicija djelovanja institucija u kulturi • kulturno-povijesna vrijednost lokacija kulturnih ustanova, • visoka razina profesionalizma u području klasične glazbe • trgovi u funkciji kulture (i kulturnog turizma) • brzi razvoj audiovizualne djelatnosti • Centar kreativnih industrija, jedinstven u RH 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatak istraživačkih aktivnosti lokalne samouprave i gradskih institucija za potrebe relevantnih razvojnih promjena • stagnacija kapitalnih-infrastrukturnih projekata u kulturi • ovisnost kulturnog sektora o javnom financiranju i nedostatak poduzetničkih inicijativa svih kulturnih dionika • nedovoljno korištenje kulturnim resursima i sadržajima za razvoj kulturnog turizma • nedovoljna iskorištenost Europskih fondova za obnovu kulturne baštine i modernizaciju kulturno-turističkih sadržaja • nedostatno ulaganje u razvoj kulturnog identiteta grada • nedovoljan poticaj izvrsnosti stvaralaštva • nedostatak prostora za probe i nastupe kazališnih, plesnih i glazbenih umjetnosti • zapuštenost rubnih dijelova jezgre • istovrsni kulturni sadržaji i nezadovoljavajući udio doživljajnih/iskustvenih sadržaja • nedovoljna uključenost lokalne samouprave i gradskih institucija u inicijative zaštite varaždinske kulturne baštine • nezadovoljavajuća procjena kvalitete kulturnih sadržaja koji se financiraju iz Javnog poziva za potpore u kulturi • nedovoljni prostorni kapaciteti za Gradsku knjižnicu, Gradski muzej Varaždin, HNK, Galerijski centar • nedovoljna uključenost građana u razvoj kulturnog turizma (prepreka razvoju) • nedostatna potpora razvoju ljudskih resursa u području izvaninstitucionalne kulture • nedostatna suradnja dionika u kulturi te nedostatak suradnje kulturnog i turističkog sektora • raspršenost upravljačkih jedinica – upravljanje kulturnim turizmom sa 3 strane, • fokus i koncentracija događanja u centru grada, • kreativne industrije nemaju mogućnost korištenja potpora kulturnog sektora
--	--

PRILIKE

- dobra geografska lokacija i teritorijalna povezanost grada Varaždina s ostalim europskim središtima
- podizanje svijesti građana i kulturnih dionika o zajedničkom interesu razvoja kulture u gradu Varaždinu
- uvođenje i korištenje novih modela financiranja kulturnih aktivnosti
- bolja međusektorska suradnja i integrirana kulturno-turistička ponuda
- napredne informacijske tehnologije i mogućnosti koje one pružaju
- regionalna i nacionalna percepcija grada kulture i grada ugodnog za život
- dostupnost europskih programa za financiranje kulturne infrastrukture i ostalih kulturnih aktivnosti (EU projekti)
- bolja uključenost građana u kreiranje kulturnih programa i donošenje odluka
- dobra medijska pozornost

PRIJETNJE

- gubitak identiteta *Grada kulture*
- lobiji, političke promjene i političke inicijative koje se koriste kulturnim resursima na neodrživ način
- nezadovoljstvo posjetitelja i turista kulturnim sadržajima
- nedovoljna zainteresiranost javnosti za kulturu
- nedostatna povezanost gospodarstva i kulturnog sektora
- nedostatna suradnja lokalne i regionalne samouprave sa svrhom zajedničkog razvoja i promocije
- niska kupovna moć građana
- odljev talenata

ODRŽIVOST RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD
KULTURE, KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST,
ODRŽIVOST RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD
KULTURE, KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST,
ODRŽIVOST RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD
KULTURE, KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST

STRATEŠKI OKVIR

ODRŽIVOST RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD
KULTURE, KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST,
ODRŽIVOST RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD
KULTURE, KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST,
ODRŽIVOST RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD
KULTURE, KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST
KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST, DRŽIVOST
RAZVOJA, PRISUPAČNOST, GRAD KULTURE,
KULTURNA BAŠTINA, IZVRSNOST, KULTURNA

VIZIJA RAZVOJA KULTURE GRADA VARAŽDINA

Strateški okvir razvoja uključuje artikulaciju promjena koje se žele postići u razvoju kulture grada Varaždina. Promjene se temelje na identificiranim snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama definiranima u SWOT analizi, a odluka o strateškim ciljevima donesena je u skladu s financijskim, upravljačkim i operativnim kapacitetima. Pri izradi vizije razmotrena su i mišljenja građana i dionika⁴⁶ o željenom učinku razvoja kulture do 2022. godine.

Varaždin 2022. godine

Varaždin je **Grad kulture** koji stanovnici vole, a gosti mu se dive. Njegova bogata povijesna baština i iskustveni sadržaji privlače i zadivljuju, a izvrsnost i različitost kulturnog stvaralaštva nadahnjuje i zabavlja. Grad kulture pristupačan je građanima, posjetiteljima i turistima te vođen uz sveprisutnu brigu za održivost razvoja.

Vizija razvoja postiže se provedbom četiriju strateških ciljeva:

1. obnova, zaštita i održivo korištenje kulturnom baštinom,
2. omogućiti i poduprijeti izvrsnost i raznolikost umjetničkog stvaralaštva,
3. privući i uključiti građane, posjetitelje i turiste,
4. unaprijediti upravljanje kulturom grada Varaždina.

Navedeni se ciljevi postižu provedbom niza mjera, aktivnosti i projekata. Projekti su podijeljeni u dvije kategorije.

- 1) Projektne ideje – manji projekti koji pridonose provedbi vizije razvoja kulture, no odluka o provedbi takvih projekata ovisi o motivaciji, financijskoj i operativnoj sposobnosti upravljačke jedinice tijekom razvojnog razdoblja. Karakterizira ih niska razina spremnosti za provedbu.
- 2) Strateški projekti – veći projekti koji su nužni za uklanjanje razvojnih prepreka i postizanje vizije kulture tijekom razvojnog razdoblja.

⁴⁶ Mišljenja građana i kulturnih dionika prikupljena su upitnicima tijekom izrade analize stanja

STRATEŠKI CILJEVI, MJERE I PRIORITETI

Strateški cilj 1.

OBNOVA, ZAŠTITA I ODRŽIVO KORIŠTENJE KULTURNOM BAŠTINOM

1.1. OBNOVITI I ZAŠTITI KULTURNU BAŠTINU

- 1.1.1. Obnoviti, revitalizirati i valorizirati kulturna pokretna i nepokretna dobra
- 1.1.2. Omogućiti bolji pristup kulturnoj baštini
- 1.1.3. Poduprijeti identifikaciju, valorizirati i zaštititi kulturnu nematerijalnu baštinu

1.2. RAZVITI NOVE INTERPRETACIJSKE SADRŽAJE TEMELJENE NA KULTURNOJ BAŠTINI

- 1.2.1. Poticati inventivnu interpretaciju kulturne baštine
- 1.2.2. Uvesti nove materijalne baštinske sadržaje
- 1.2.3. Unaprijediti ponudu suvenira, vezati je za kulturnu baštinu i gradsku tradiciju te poticati lokalno stanovništvo na njihovu izradu

Strateški cilj 2.

OMOGUĆITI I PODUPRIJETI IZVRSNOST I RAZNOLIKOST UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA

2.1. STVORITI POZITIVNO OKRUŽENJE ZA UNAPRJEĐENJE KVALITETE UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA

- 2.1.1. Povećati prostorne kapacitete za razvoj i prezentaciju umjetničkog stvaralaštva
- 2.1.2. Omogućiti sustav mentorstva uspostavom snažne suradnje kulturnih ustanova s udrugama, umjetnicima i umjetničkim organizacijama
- 2.1.3. Razviti mobilnost umjetnika i poticati međunarodnu razmjenu iskustava
- 2.1.4. Jačati kapacitete i ulogu Glazbene škole kao jednog od ključnih razvojnih čimbenika kulture grada

2.2. OSIGURATI IZVRSNOST, RAZNOLIKOST I RELEVANTNOST KULTURNIH PROIZVODA I SADRŽAJA

- 2.2.1. Poticati inovativne, kreativne i konkurentne proizvode utemeljene na kulturnoj baštini
- 2.2.2. Omogućiti dodatnu potporu samostalnim umjetnicima koji stvaraju sadržaje i proizvode iznadprosječne rezultate
- 2.2.3. Poduprijeti razvoj kreativnih industrija s naglaskom na daljnji razvoj književnosti i audiovizualnih umjetnosti, ali i dizajna, multimedije, glazbe, primijenjenih umjetnosti
- 2.2.4. Poticati međusektorsku i unutarsektorsku suradnju radi sinergije u stvaranju različitih kulturno-turističkih proizvoda

Strateški cilj 3.

PRIVUĆI I UKLJUČITI GRAĐANE, POSJETITELJE I TURISTE

3.1. ZAŠTITITI, UNAPRIJEDITI I POPULARIZIRATI AMBIJENT I IDENTITETSKA OBILJEŽJA GRADSKE JEZGRE

- 3.1.1. Očuvati autentična ambijentalna obilježja
- 3.1.2. Pružiti potporu umjetničkim obrtnicima kako bi ostali u gradskoj jezgri
- 3.1.3. Podići svijest građana o zajedničkom interesu razvoja kulture i kulturnog turizma u području gradske jezgre
- 3.1.4. Pružiti potporu građanima, umjetnicima i ostalim dionicima koji pridonose razvoju i popularizaciji ambijenta i identiteta kulture grada
- 3.1.5. Pružiti potporu projektima obnove pročelja gradske jezgre

3.2. RAZVIJATI I PROMOVIRATI KULTURNO-TURISTIČKE PROGRAME KOJI SU PRIVLAČNI ŠIREM REGIONALNOM TRŽIŠTU

- 3.2.1. Poticati razvoj doživljajnog i kreativnog turizma
- 3.2.2. Osmisliti i uvesti nove kulturno-turističke ture
- 3.2.3. Razvijati suradnju s domaćim i inozemnim touroperaterima i uvrštavanje grada Varaždina na nacionalne kulturno-turističke rute

3.2.4. Izraditi višjejezičnu *on-line* bazu znanja o kulturnoj baštini i kulturno-turističkoj ponudi

3.3. POVEĆATI DOSTUPNOST KULTURNIH SADRŽAJA

- 3.3.1. Turistima i posjetiteljima omogućiti razgledavanje varaždinske kulturne baštine u sakralnim objektima
- 3.3.2. Prilagoditi radno vrijeme muzeja vikendom i blagdanima te u turističkoj sezoni potrebama posjetitelja
- 3.3.3. Osigurati provedbu pojedinih kulturnih sadržaja na stranim jezicima
- 3.3.4. Osigurati pristup kulturnim sadržajima osobama s invaliditetom
- 3.3.5. Omogućiti kulturne sadržaje u rubnim dijelovima grada Varaždina

3.4. UKLJUČITI I INSPIRIRATI GRAĐANE

- 3.4.1. Kontinuirano provoditi obrazovne programe za razvoj publike
- 3.4.2. Poticati volonterski rad lokalnog stanovništva
- 3.4.3. Unaprijediti informiranje građana o kulturnim događanjima u gradu
- 3.4.4. Poticati umjetnost na ulici /otvorenu umjetnost

Strateški cilj 4.

UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE KULTUROM GRADA

4.1. OSNAŽITI KAPACITETE GRADSKE UPRAVE ZA ODRŽIVO UPRAVLJANJE KULTUROM GRADA

- 4.1.1. Osnažiti kapacitete Gradske uprave
- 4.1.2. Poticati mobilnost i međunarodnu suradnju donositelja odluka
- 4.1.3. Identificirati kulturne i kreativne resurse grada te procijeniti njihove potencijale

4.2. UNAPRIJEDITI POTPORNE MEHANIZAME DIONICIMA U KULTURI

- 4.2.1. Unaprijediti sustav odabira, provedbe, i praćenja kulturnih programa projekata u kulturi
- 4.2.2. Poticati neproračunsko podupiranje zaštite, očuvanja i gospodarskog korištenja kulturnom baštinom te razvoj kulturnog stvaralaštva
- 4.2.3. Uspostaviti ravnotežu razvoja institucionalnoga i izvaninstitucionalnoga kulturnog stvaralaštva

4.3. OJAČATI SURADNJU I POBOLJŠATI KOORDINACIJU KULTURNIH DOGAĐANJA

- 4.3.1. Jačati suradnju između lokalne samouprave i kulturnih dionika i građana
- 4.3.2. Razviti sustav istraživanja potreba građana i kulturnih dionika
- 4.3.3. Unaprijediti koordinaciju događanja na razini grada za sve dionike

Strateški cilj 1.

OBNOVA, ZAŠTITA I ODRŽIVO KORIŠTENJE KULTURNOM BAŠTINOM

Prioritet 1.1. Obnova, zaštita i održivo korištenje kulturnom baštinom

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
1.1.1.	Obnoviti, revitalizirati i valorizirati kulturna pokretna i nepokretna dobra	<ul style="list-style-type: none"> izrada strateške i projektne dokumentacije za obnovu kulturnih dobara iz nacionalnih i EU fondova obnova palače Oršić obnova i opremanje Sinagoge obnova i opremanje Varaždinske kuće rekonstrukcija, izrada i očuvanje narodnih nošnji varaždinskoga kraja u suradnji s GMV-Etnografskim odjelom turistička i javna valorizacija kulturnih dobara 	Grad Varaždin	građani, posjetitelji, turisti, sektor građani, Grad Varaždin
1.1.2.	Omogućiti bolji pristup kulturnoj baštini	<ul style="list-style-type: none"> pejzažno uređenje bedema Starog grada uspostava kulturno-turističkog interpretacijskog centra Varaždinska kuća provedba projekta „Digitalni zapis lokalne baštine“ provedba projekta „Digitalizacija zavičajne građe“ potpora izdavanju DVD-a folklornih ansambala s pjesmama i plesovima varaždinskog kraja 	Ustanove u kulturi, Grad Varaždin	građani svih dobni skupina, posjetitelji, turisti, ranjive skupine
1.1.3.	Poduprijeti identifikaciju, valorizirati i zaštititi kulturnu nematerijalnu baštinu	<ul style="list-style-type: none"> identificirati nematerijalnu kulturnu baštinu grada Varaždina zaštititi (pri Ministarstvu) nematerijalnu kulturnu baštinu turistički valorizirati kulturnu baštinu 	Grad Varaždin, ustanove u kulturi	Grad Varaždin, ustanove u kulturi

Prioritet 1.2. Razviti nove interpretacijske sadržaje temeljene na kulturnoj baštini

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
1.2.1	Poticati inventivnu interpretaciju kulturne baštine- muzeji kao mjesta doživljaja	<ul style="list-style-type: none"> osmisliti i uvesti suvremene muzejske koncepte u Gradskom muzeju Varaždin koristiti se novim tehnologijama – virtualna i proširena stvarnost za oživljavanje prošlosti ojačati suradnju dionika s akademskim sektorom sa svrhom razvoja inovativnih prezentacijskih i komunikacijskih rješenja obrazovanje djelatnika muzeja za osmišljavanje i primjenu inventivne kulturne baštine 	Gradski muzej Varaždina, Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin	građani grada Varaždina, posjetitelji, turisti, kulturni sektor
1.2.2.	Uvesti nove baštinske sadržaje u javnom prostoru	<ul style="list-style-type: none"> uvesti nove trajne postavbe: zbirka Stančić/Režek, Povijesni, Etnografski i Arheološki odjel GMV-a izrada i instalacija visokovrijednih umjetničkih elemenata/instalacija u javnome prostoru provedba idejnog projekta Aleja 	Grad Varaždin, GMV, Ogranak Matice hrvatske Varaždin	građani, turisti, posjetitelji

		hrvatskih književnih povjesničara		
1.2.3.	Unaprijediti ponudu suvenira vezanih za kulturnu baštinu i gradsku tradiciju te poticati lokalno stanovništvo na njihovu izradu	<ul style="list-style-type: none"> • organizirati edukativne radionice vezane za izradu tradicionalnih suvenira • provesti idejni projekt PI05 Uključivanje kreativnih industrija u izradu varaždinskih suvenira 	Grad Varaždin, Turistička zajednica Grada Varaždina	turisti, građani, gradske ustanove u kulturi

Strateški cilj 2.

OMOGUĆITI I PODUPRIJETI IZVRSNOST I RAZNOLIKOST UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA

Prioritet 2.1. Stvoriti pozitivno okruženje za unaprjeđenje kvalitete umjetničkog stvaralaštva

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.1.1.	Povećati prostorne kapacitete za razvoj i prezentaciju umjetničkog stvaralaštva	<ul style="list-style-type: none"> • obnova zgrade HNK, sanacija koncertne dvorane i rekonstrukcija pozornice – velike scene • obnova i rekonstrukcija bivšeg kina DOM • obnova i adaptacija kina Gaj u dvoranu koja zadovoljava izvedbene umjetnosti • izgradnja nove zgrade gradske knjižnice i čitaonice • obnova objekata u bivšoj vojnoj pekari "Ribnjak" za potrebe DAVŽ-a • obnova zgrade Žitnice • obnova i prenamjena Sinagoge u izvedbeni i suvremeni multimedijalni, višenamjenski, galerijsko-izložbeni prostor • jačanje kapaciteta GMV-a za uvođenje novih trajnih postava: zbirka Stančić/Režek, povijesni i arheološki odjel • uspostava novih ateljea za likovno stvaralaštvo 	Gradske ustanove u kulturi, Pučko otvoreno učilište Varaždin	građani grada Varaždina, posjetitelji, turisti, kulturni sektor i građani
2.1.2.	Omogućiti sustav mentorstva uspostavom snažne suradnje kulturnih ustanova s udrugama, umjetnicima i umjetničkim organizacijama	<ul style="list-style-type: none"> • organizacija i provedba programa podrške, savjetovanja, edukacija i mentorstva kulturnih dionika • zajednička suradnja kulturnog sektora u kreiranju kulturnih politika i programa 	Gradske ustanove u kulturi	udruge u kulturi, kulturni dionici
2.1.3.	Razviti mobilnost umjetnika i poticati međunarodnu razmjenu iskustava	<ul style="list-style-type: none"> • organizacija informativnih tribina o europskim i svjetskim centrima i mrežama mobilnosti umjetnika (<i>On the Move, Resartis, e.mobility</i>) te programima mobilnosti (<i>Gulliver Connect, Fond Roberto Cimetta...</i>) • sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim kulturnim skupovima/izložbama • podrška kulturno-socijalnom umrežavanju i novim međunarodnim projektima 	Grad Varaždin / DAN	umjetnici
2.1.4.	Jačati kapacitete i ulogu Glazbene škole kao jednog od ključnih razvojnih čimbenika grada	<ul style="list-style-type: none"> • oživjeti ljetnu školu glazbe Aestas Musica • proširiti program glazbenih natjecanja • Razmotriti mogućnosti visokog obrazovanja u području glazbe • Pružiti potporu otvaranju konzervatorija za „staru glazbu“ i muzički menadžment 	Grad Varaždin, Varaždinska županija i Glazbena škola Varaždin	Glazbena škola Varaždin

Prioritet 2.2. Osigurati izvrsnost, raznolikost i relevantnost kulturnih proizvoda i sadržaja

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
2.2.1.	Poticati inovativne, kreativne i konkurentne proizvode utemeljene	<ul style="list-style-type: none"> • provesti radionice za kulturne dionike o integraciji inovativnih elemenata u postojeće kulturne sadržaje • uvesti dodatne kriterije financiranja za 	Grad Varaždin, ustanove u kulturi	umjetnici, udruge, ustanove u kulturi

	na kulturnoj baštini	<p>poticanje stvaranja inovativnih i kreativnih proizvoda</p> <ul style="list-style-type: none"> • primijeniti suvremene tehnološke pristupe u prezentaciji kulturne baštine 		
2.2.2.	Omogućiti dodatnu potporu samostalnim umjetnicima koji stvaraju sadržaje i proizvode iznadprosječne kvalitete	<ul style="list-style-type: none"> • na dvije godine odabrati najviše 5 perspektivnih umjetnika u skladu s kriterijima i mišljenjem neovisnih stručnjaka (mreža umjetnika) • odabranim umjetnicima pružiti dodatnu potporu (prostor i/ili financiranje iz Zaklade, vidljivost i dr.), uz uvjet da u tom razdoblju generiraju određene rezultate • jačati kapacitete KUD-ova edukacijom voditelja, dirigenata, kompozitora, plesača i muzičara • pružiti dodatnu potporu samostalnim umjetnicima 	Grad Varaždin	umjetnici
2.2.3.	Poduprijeti razvoj kreativnih industrija s naglaskom na daljnji razvoj književnosti i audiovizualnih umjetnosti	<ul style="list-style-type: none"> • uspostaviti novi Centar kreativnih industrija u prostorijama kina Dom • reorganizacija rada i jačanje kapaciteta Centra kreativnih industrija • osigurati financiranje za nakladnike u okviru Javnog poziva za programe i projekte u kulturi • poduprijeti filmsko stvaralaštvo i djelovanje Filmskog ureda 	Grad Varaždin, Pučko otvoreno učilište Varaždin	Kreativne industrije
2.2.4.	Poticati međusektorsku i unutar sektorsku suradnju radi sinergije u stvaranju različitih kulturno-turističkih sadržaja i proizvoda	<ul style="list-style-type: none"> • unaprijediti suradnju s akademskim sektorom • unaprijediti suradnju kreativnih industrija i gospodarskog sektora radi stvaranja dodane vrijednosti postojećim i novim proizvodima • periodično organizirati sastanke za kulturne dionike pojedinog sektora (radi izrade kratkoročnih razvojnih planova i realizacije novonastalih inicijativa/ideja) • periodično organizirati sastanke za predstavnike pojedinog sektora 	Grad Varaždin	

Strateški cilj 3.

PRIVUĆI I UKLJUČITI GRAĐANE, POSJETITELJE I TURISTE

Prioritet 3.1. Zaštititi, unaprijediti i popularizirati ambijent i identitetska obilježja gradske jezgre

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.1.1.	Očuvati autentična ambijentalna obilježja	<ul style="list-style-type: none"> izraditi i provoditi smjernice za očuvanje ambijentalnih obilježja (uključujući i hortikulturene smjernice) ulagati u održavanje postojećih ambijentalnih vrijednosti 	Grad Varaždin	građani i turisti
3.1.2.	Pružiti potporu umjetničkim obrtnicima kako bi ostali u gradskoj jezgri	<ul style="list-style-type: none"> omogućiti tradicionalnim obrtnicima povlaštene uvjete korištenja gradskim prostorima osmisliti turističke rute koje će turiste uključiti u tradicijske obrte (doživljajni turizam) osmisliti zajedničku turističku ponudu/proizvode (npr. Varaždinska košara, suveniri) 	Udruženje hrvatskih obrtnika Varaždin, Grad Varaždin, Turistička zajednica Grada Varaždina	tradicijski obrtnici, građani grada Varaždina, posjetitelji, turisti
3.1.3.	Podići svijest građana o zajedničkom interesu razvoja građana i kulturnog turizma u području gradske jezgre	<ul style="list-style-type: none"> organizirati informativno-edukativne radionice građani za građane o odlukama i implikacijama, korištenju spomeničkom rentom, prostorno-planske dokumentacije te primjerima dobre prakse revitalizacije gradske povijesne jezgre u svrhu razvoja kulturnog turizma 	Turistička zajednica Grada Varaždina i Grad Varaždin	građani
3.1.4.	Pružiti podršku građanima, umjetnicima i ostalim dionicima koji pridonose razvoju i popularizaciji ambijenta i identiteta kulture grada	<ul style="list-style-type: none"> ispitati javno mnijenje i interes građana, umjetnika i kulturnih dionika o mogućnostima utjecaja na kulturni ambijent grada potaknuti društveni aktivizam kroz slobodni, eksperimentalni i progresivni pristup kulturi kontinuirano surađivati s kulturnim dionicima koji pridonose razvoju i popularizaciji ambijenta i identiteta omogućiti financiranje takvih aktivnosti kroz natječaje Zaklade za razvoj kulture 	Grad Varaždin, udruge u kulturi, građani	građani grada Varaždina, posjetitelji, turisti
3.1.5.	Pružiti potporu projektima obnove pročelja gradske jezgre	<ul style="list-style-type: none"> Povećati udio sufinanciranja obnove pročelja gradske jezgre 	Grad Varaždin	fizičke i pravne osobe s prebivalištem ili poslovni prostorom u gradskoj povijesnoj jezgri

Prioritet 3.2. Razvijati i promovirati kulturno-turističke programe koji su privlačni širem regionalnom tržištu

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.2.1.	Poticati razvoj doživljajnog i	<ul style="list-style-type: none"> izraditi listu prioriteta kulturno-turističkih atrakcija/projekata koje je 	Grad Varaždin, Kulturno vijeće,	građani Varaždina, posjetitelji, turisti

	kreativnog turizma	potrebno opremiti za turističke posjete i razvoj doživljajnog i kreativnog turizma <ul style="list-style-type: none"> • koristiti se novim/naprednim tehnologijama u prezentaciji interpretaciji kulturne baštine • proširiti postojeću kulturnu ponudu uvođenjem novih edukativno atraktivnih sadržaja • poticati umjetničke obrte u osmišljavanju kreativnih radionica i interaktivnih sadržaja • oživjeti grad plasiranjem umjetnosti na ulice i trgove (atelijeri i galerije na otvorenom) • osmisliti nove suvenire (za pojedine ciljne skupine) u suradnji s varaždinskim kreativcima 	GMV, udruge u kulturi, umjetnički obrtnici	
3.2.2.	Osmisliti i uvesti nove kulturno-turističke itinerere	<ul style="list-style-type: none"> • izraditi kulturno-turističke itinerere (npr. barokna ruta, obrtnička, kazališna i dr.) • sklopiti partnerstva s lokalnim ugostiteljima i turističkim agencijama 	Turistička zajednica Grada Varaždina, Grad Varaždin	građani grada Varaždina, posjetitelji, turisti
3.2.3.	Razvijati suradnju s domaćim i inozemnim turoperatorima i uvrštavanje grada Varaždina na nacionalne kulturno-turističke rute	<ul style="list-style-type: none"> • sklopiti partnerstva s turističkim agencijama i turoperatorima radi stvaranje ponude paketa prema ciljnim skupinama (na nacionalnoj razini) • spajanje u mrežu kulturno turističkih proizvoda Hrvatske radi bolje i brže afirmacije 	Turistička zajednica Grada Varaždina, Grad Varaždin	građani, posjetitelji, turisti
3.2.4.	Izraditi višejezičnu <i>on-line</i> bazu znanja o kulturnoj baštini i kulturno-turističkoj ponudi	<ul style="list-style-type: none"> • objediniti i prevesti edukativno-informativni sadržaj o kulturnoj baštini i kulturno-turističkoj ponudi • kreirati <i>on-line</i> bazu znanja dostupnu na stranicama Grada i TZ-a 	ustanove u kulturi, Grad Varaždin	građani, posjetitelji, TZ grada Varaždina

Prioritet 3.3. Povećati dostupnost kulturnih sadržaja

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.3.1.	Turistima i posjetiteljima omogućiti razgledanje varaždinske kulturne baštine u sakralnim objektima	<ul style="list-style-type: none"> • zajedničkom suradnjom Varaždinske biskupije i Grada Varaždina donijeti plan i vremenski raspored otvorenih vrata varaždinskih crkava za turističko razgledanje • omogućiti stručno vođenje razgledanja sakralnih objekata 	Grad Varaždin i Varaždinska biskupija	građani grada Varaždina, posjetitelji, turisti
3.3.2.	Prilagoditi radno vrijeme muzeja vikendom i blagdanima te u turističkoj sezoni potrebama posjetitelja	<ul style="list-style-type: none"> • omogućiti razgled muzejskih postava GMV-a blagdanima i produžiti radno vrijeme vikendima 	Grad Varaždin	muzeji, građani, turisti
3.3.3.	Osigurati provedbu pojedinih kulturnih sadržaja na stranim jezicima	<ul style="list-style-type: none"> • identificirati kulturne sadržaje koji bi mogli biti od interesa za turiste (npr. kazališne predstave) • poduprijeti razvoj kulturnih sadržaja na stranim jezicima i/ili sadržaja drugih oblika razumljivih turistima 	Grad Varaždin, ustanove u kulturi	građani i turisti

3.3.4.	Osigurati pristup kulturnim sadržajima osobama s invaliditetom	<ul style="list-style-type: none"> • omogućiti naracije kazališnih predstava i filmova • omogućiti audiovodiče po svim odjelima i stalnim postavima muzeja • postavljanje infotaktilnih točaka u svim kulturnim ustanovama • povećanje fonda audioknjiga i knjiga na Brailleovu pismu u Gradskoj knjižnici i čitaonici 	HNK u Varaždinu, Kino Gaj, Gradski muzej Varaždin, Galerijski centar Varaždin, Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin	osobe s invaliditetom i posebnim potrebama grada Varaždina, posjetitelji i turisti s posebnim potrebama
3.3.5.	Omogućiti kulturne sadržaje u rubnim dijelovima grada Varaždina	<ul style="list-style-type: none"> • izraditi popis gradske imovine (objekata) koja nije u funkciji • angažirati volontere za organizaciju kulturnih aktivnosti u varaždinskim naseljima • bespovratnim sredstvima osigurati nabavu bibliobusa • provođenje različitih kulturnih programa u mjesnim odborima izvan užeg središta grada 	Grad Varaždin, MO Varaždina	posjetitelji i turisti

Prioritet 3.4. Uključiti i inspirirati građane

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
3.4.1.	Kontinuirano provoditi obrazovne programe za razvoj publike	<ul style="list-style-type: none"> • osmisliti i provoditi kulturno-obrazovne programe približavanja umjetnosti i kulture djeci i mladima • organizirati gostovanja u izvangradskom području i rubnim dijelovima grada • poduprijeti realizaciju „Dječjeg folklornog kampa“ 	Grad Varaždin, ustanove u kulturi	dječji vrtići, učenici i mladi s područja grada Varaždina
3.4.2.	Poticati volonterski rad (u kulturi) lokalnog stanovništva	<ul style="list-style-type: none"> • pokrenuti suradnju Volonterskog centra Varaždin i ustanova u kulturi • informiranje javnosti o mogućnostima volontiranja u kulturnom sektoru 	Ustanove u kulturi, Volonterski centar Varaždin	građani
3.4.3.	Unaprijediti informiranje građana o kulturnim događanjima u gradu	<ul style="list-style-type: none"> • uspostava jedinstvenog internetskog portala za promidžbu svih kulturnih aktivnosti • unaprijediti komunikaciju s publikom preko društvenih mreža • osmisliti i izraditi kalendar kulturnih događanja na razini godine 	Grad Varaždin, ustanove u kulturi	građani, posjetitelji i turisti
3.4.4.	Poticati umjetnost na ulici/otvorena umjetnost	<ul style="list-style-type: none"> • oživjeti grad plasiranjem umjetnosti na ulice i trgove (atelijeri i galerije na otvorenom) • osmisliti i provoditi projekte uvođenja javne plastike i umjetničkih instalacija • provesti projekt Umjetnost na ulici 	samostalni umjetnici, kulturne organizacije, TZ Varaždin	građani, posjetitelji, turisti

Strateški cilj 4

UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE KULTUROM GRADA

Prioritet 4.1. Osnažiti kapacitete gradske uprave za održivo upravljanje kulturom grada

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
4.1.1.	Osnažiti kapacitete Gradske uprave	<ul style="list-style-type: none"> • provesti upravno restrukturiranje i reorganizaciju - ponovna uspostava jedinstvenog Upravnog odjela za kulturu • provedba usavršavanja u području trendova u kulturi i kulturnom turizmu • jačanje postojećih kapaciteta ili angažiranje novih stručnjaka za prijavu projekata koji će se sufinancirati iz europskih fondova • uključivanje relevantnog stručnjaka koji će poduprijeti i predlagati istraživačke, valorizacijske inicijative te inicijative zaštite i obnove kulturne baštine 	Grad Varaždin-Upravni odjel za društvene djelatnosti	zaposlenici Upravnog odjela za društvene djelatnosti
4.1.2.	Poticati mobilnost i međunarodnu suradnju donositelja odluka	<ul style="list-style-type: none"> • omogućiti inozemnu mobilnost i transfer dobre prakse • unaprijediti međunarodnu suradnju provedbom prekograničnih kulturnih projekata • razvijanje kulturne međunarodne suradnje s prijateljskim gradovima 	Grad Varaždin	djelatnici Grada
4.1.3.	Identificirati kulturne i kreativne resurse grada te procijeniti njihove potencijale (mapiranje i valorizacija)	<ul style="list-style-type: none"> • identifikacija kulturnih resursa i njihovih javnih i turističkih potencijala • identifikacija kreativnih industrija i procjena njihovih kulturnih i gospodarskih potencijala 	Grad Varaždin, Tehnološki park/Centar kreativnih industrija	kulturni dionici i kreativne industrije

Prioritet 4.2. Unaprijediti potporne mehanizme dionicima u kulturi

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
4.2.1.	Unaprijediti sustav odabira, provedbe i praćenja kulturnih programa i projekata u kulturi	<ul style="list-style-type: none"> • formirati skupinu stručnjaka u kulturi koji nisu s područja grada Varaždina • uvođenje promjena u sustav procjene i odobrenja projekata i programa u kulturi (usmjerenost prema rezultatima uz pomoć nezavisnih eksternih savjetnika volontera) • omogućiti financiranje nakladničkih projekata 	Grad Varaždin	organizacije u kulturi, umjetnici, nakladnici
4.2.2.	Poticati neproračunsku potporu zaštite, očuvanja i gospodarskog korištenja kulturnom baštinom te	<ul style="list-style-type: none"> • osnivanje Zaklade za razvoj kulture • prikupljanje donacija i otvaranje trajnoga javnog poziva 	Grad Varaždin	organizacije u kulturi, umjetnici

	kulturnim stvaralaštvom			
4.2.3.	Uspostaviti ravnotežu razvoja institucionalnog i izvaninstitucionalnog kulturnog stvaralaštva	<ul style="list-style-type: none"> osmisлити sustav praćenja razvoja institucionalnog i izvaninstitucionalnog razvoja osigurati dodatnu potporu u skladu s istraživanjem razvojnih potreba i potencijala 	Grad Varaždin	organizacije u kulturi, umjetnici

Prioritet 4.3. Ojačati suradnju i poboljšati koordinaciju kulturnih događanja

Mjera	Naziv mjere	Popis aktivnosti	Nositelj	Ciljna skupina
4.3.1.	Jačati suradnju između lokalne samouprave i kulturnih dionika i građana	<ul style="list-style-type: none"> kontinuirano pratiti rad kulturnih organizacija omogućiti sastanke s predstavnicima kulturnih organizacija (npr. 2 sata u tjednu) 	Grad Varaždin	umjetnici, kulturne organizacije i građani
4.3.2.	Razviti sustav istraživanja potreba građana i kulturnih dionika	<ul style="list-style-type: none"> osmisлити sustav istraživanja provoditi i poduprijeti istraživanja potreba i zadovoljstva građana 	Grad Varaždin	umjetnici, kulturne organizacije i građani
4.3.3.	Unaprijediti koordinaciju događanja na razini grada za sve dionike kulture	<ul style="list-style-type: none"> u suradnji s akademskim sektorom osmisлити informacijski sustav praćenja i koordinacije događanja kako ne bi došlo u preklapanja sa sličnim sadržajima i iskoristivosti jedne lokacije za nekoliko izvedaba informacije o svim događanjima publicirati javno na internetskoj stranici Grada 	Grad Varaždin	umjetnici, kulturne organizacije i građani

STRATEŠKI PROJEKTI

Strateški projekti su projekti koji su nužni za uklanjanje razvojnih prepreka i postizanje vizije kulture tijekom razvojnog razdoblja.

Tablica 12. Popis strateških projekata i njihova usklađenost sa strateškim ciljevima

Oznaka projekta	Naziv projekta	Prioritet/mjera	Vrijeme provedbe
SP01	Varaždinska kuća	1.1.1.	2018.-2020.
SP02	Podizanje svijesti građana o zajedničkom interesu razvoja kulture i kulturnog turizma	3.1.4.	2017.-2022.
SP03	Obnova kina Dom za Centar kreativnih industrija	1.1.1.	2017.-2019.
SP04	Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin	1.1.1.	2017.-2020.
SP05	Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije HNK u Varaždinu	3.4.3.	2018.-2020.
SP06	Obnova Žitnice	1.1.1.	2018.-2019.
SP07	Obnova Sinagoge	1.1.1.	2017.-2020.
SP08	Jačanje kapaciteta Gradske uprave	4.1.1.	2017.-2022.
SP09	Zaklada za razvoj kulture Grada Varaždina	4.2.2.	2018.-2022.
SP10	Adaptacija zgrade bivše vojne pekare "Ribnjak" u Ulici Mihovila Pavleka Miškine za potrebe Državnog arhiva u Varaždinu	2.1.1.	2018.-2021.

SP01 Varaždinska kuća

Opravljanost: usklađenost s ciljem 1., mjerom 1.1.1., Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine – cilj 2, prioritet 2, mjera 2

Opis: Barokna katnica u Gajevoj ulici nasljeđe je „zlatnog doba“ grada, spominje se prije više od 270 godina kao dom podžupana Bedekovića, a kasnije tu žive mnogi drugi ugledni Varaždinci. Izduženo dvorišno krilo formira dugo dvorište i istočnim pročeljem završava na uličnom nizu Uske ulice. Dvorište povezuje dvije atraktivne, slikovite, gradske ulice. Nakon svih provedenih detaljnih konzervatorskih istraživanja i snimanja stvoreni su uvjeti za izradu projekta te plan i program, tj. način revitalizacije i rekonstrukcije građevine i stavljanje u kulturno – turističko – umjetničku funkciju. Uz Centar za posjetitelje, kuća bi trebala sadržavati i keramičarski atelje na otvorenom, male umjetničke obrtnike koji su važni čimbenici očuvanja kulturne nematerijalne baštine te razne druge srodne sadržaje. Revitalizacijom i obnovom tipične stambene gradske kuće iz sredine 18. stoljeća u Centar za posjetitelje, omogućit će se stvaranje centralnog polazišta za posjetitelje i turiste grada na kojem će dobiti sve potrebne informacije o kulturi grada te uz pomoć naprednih tehnologija iskusiti najvažnije baštinske i manifestacijske sadržaje. Program uspostavljanja Centra za posjetitelje grada Varaždina imat će funkciju iskazivanja dobrodošlice, pružanja orijentacije posjetitelja na području grada i posebice povijesne jezgre te pružanja informacija, senzibiliziranja posjetitelja o vrijednostima samog područja, odgovaranja na potrebe posjetitelja te interpretiranja turističkog mjesta/destinacije.

Nositelj projekta	Turistička zajednica Grada Varaždina, Grad Varaždin
Trošak projekta	13,7 milijuna kuna
Izvor sredstava	EU fondovi (OPKK 6C.1., CBC SLO-HR; CBC HU-HR), Ministarstvo turizma, Grad Varaždin
Cilj projekta	Unaprijediti kulturnu infrastrukturu i obogatiti kulturno-turističku ponudu
Ciljne skupine i korisnici	Strani i domaći turisti, školske grupe, građani, osobe s invaliditetom i posebnim potrebama
Projektne aktivnosti	A1 – izrada koncepta poslovanja i sadržaja Centra uključujući projektni zadatak za izradu projekata interijera te izvedbu projekta A2 – osmišljavanje i provedbu projekta usmjeravanja kretanja posjetitelja A3 – definiranje i provedbu programa osposobljavanja trajnih i povremenih djelatnika A4 – izrada/valorizacija plana poslovanja Centra
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • broj obnovljenih, revitaliziranih i valoriziranih kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara • broj novih interpretacijskih sadržaja temeljenih na kulturnoj baštini • broj posjetitelja • unaprjeđeno zadovoljstvo građana • broj informativno-edukativnih programa
Voditelj/ica projekta	Ravnatelj/ica TZVZ
Vrijeme provedbe	2018.-2020.

SP02 Podizanje svijesti građana o zajedničkom interesu razvoja kulture i kulturnog turizma	
Opravljanost: usklađenost s ciljem 3.1.4.	
Opis: Cilj projekta je provesti aktivnosti informiranja i educiranja javnosti kako bi se osiguralo razumijevanje građana o razvojnim odlukama Grada u području razvoja kulture, umjetnosti i kulturnog turizma. U procesu informiranja potrebno je razmotriti mišljenja građana te ih sukladno mogućnosti, uključiti u procese planiranja kako bi se razvojni projekti provedli na obostrano zadovoljstvo. U okviru ovog projekta predviđa se izrada i tisak edukativno-informativnih letaka/brošura i provedba radionica za građane.	
Nositelj projekta	Grad Varaždin
Trošak projekta	20.000,00 kn godišnje
Izvor sredstava	EU i nacionalni fondovi (LADDER), Grad Varaždin
Cilj projekta	Osvijestiti vrijednost gradske jezgre i njezina korištenje za razvoj kulture i kulturnog turizma
Ciljne skupine i korisnici	Građani, posebice stanovnici gradske jezgre
Projektne aktivnosti	A1 – Edukacija i informiranje javnosti o strateškim odlukama i planskoj dokumentaciji putem tiskanih materijala, radionica, medijskim objavama A2 - Edukacija i informiranje javnosti o važnosti razvoja gradske jezgre za razvoj kulturnog turizma, uspješni primjeri razvoja kulturnog turizma malih povijesnih gradova A3- Edukacija i informiranje javnosti o važnosti razvoja kulture, umjetnosti i kulturnog turizma (korist za Grad i građane) Projektne aktivnosti ne izvode se jednokratno, već se ponavljaju kontinuirano tijekom provedbenog razdoblja
Pokazatelji rezultata: <ul style="list-style-type: none"> • unaprijeđeno zadovoljstvo građana • poboljšana informiranost o kulturnim događanjima i svijest građana o zajedničkom interesu i razvoju kulture i kulturnog turizma u području gradske jezgre • broj građana, umjetnika i ostalih dionika koji pridonose razvoju i popularizaciji ambijenta i identiteta kulture grada • broj projekata obnove pročelja u gradskoj jezgri 	
Voditelj/ica projekta	Grad Varaždin
Vrijeme provedbe	2017.-2022.

SP03 Obnova kina Dom za Centar kreativnih industrija	
Opravljanost: usklađenost sa ciljem 3. mjerom 3.4.3., Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine – cilj 2, prioritet 2, mjera 1	
Opis: Jedna od snaga grada Varaždina jest Centar kreativnih industrija osnovan u sklopu Tehnološkog parka Varaždin sa svrhom pružanja potpore kreativnim organizacijama koje bi svojim rastom mogle pridonijeti razvoju gospodarstva u gradu Varaždinu. Projekt CKI dio je vizije pametne kulture koji je potpuno usklađen s preporukama Europske unije i njezine strategije za pametan, uključiv i održiv rast. Trenutačno je u Centru smješteno 10 korisnika koji uživaju povlaštene cijene najma te potporne usluge kao npr. savjetovanje u području zaštite intelektualnoga vlasništva, brendiranja i marketinga, povezivanje s potencijalnim partnerima u inozemstvu i dr. Ulaskom Državnog arhiva u kompleks «Ribnjaka» - pojavio se problem dugoročnog rješavanja problema kreativnih industrija. Kao rješenje nađena je zgrada bivšeg kina Dom koje je u vlasništvu Grada Varaždina te čeka funkciju desetak godina. Unutar zgrade napravila bi se i polivalentna dvorana za razna događanja, dok bi cijeli prostor bio uređen u industrijskom dizajnu te bi dao dodatnu vrijednost užem centru kao suvremeni i urbani punkt. U cilju razvoja kreativne industrije koja povezuje računalnu tehnologiju, dizajn općenito, modni dizajn, video, video igre, film te ostale medijske formate. Centar ima za cilj promicanje multidisciplinarnih vještina, te je stoga namijenjen različitim stručnim profilima od umjetnika, programera, modnih dizajnera, vizualnih stvaraoca digitalnih prostornih instalacija, video i filmskih producenata, dizajnera, digitalnih agencija, znanstvenika do razvojnih tvrtki i institucija. Centar će poticati otvorenu razmjenu znanja i razmjenu u duhu slobodne kulture. Područja: glazba, dizajn, audiovizualne djelatnosti, primijenjena umjetnost, arhitektura, računalne igre i novi mediji, mediji i tržišno komuniciranje.	
Nositelj projekta	Grad Varaždin
Trošak projekta	8 milijuna kuna
Izvor sredstava	EU fondovi, nacionalni fondovi, Grad Varaždin
Cilj projekta	Rekonstrukcija i obnova bivšeg kina Dom u Centar kreativnih industrija s prodajno-izložbenim salonom, uredima, coworking prostorom i polivalentnom dvoranom
Ciljne skupine i korisnici	Djeca, škole, studenti, građani, intelektualci/profesionalci, nezaposleni, poduzetnici, nakladnici, umjetnici, kreativci, IT sektor
Projektne aktivnosti	A1 – izrada cjelokupne projektne dokumentacije (2017./2018.) A2 – rekonstrukcija i adaptacija (2018./2019.) A3 – uređenje interijera i opremanje (2019.) A4 – uvođenje novih kulturno-zabavnih i edukativnih sadržaja (2019.)
Pokazatelji rezultata: <ul style="list-style-type: none"> • broj posjetitelja gradskom kinu/kinima • povećana aktivnost gradske jezgre • unaprijeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi 	
Voditelj/ica projekta	Grad Varaždin

Vrijeme provedbe	2017.-2019.
SP04 Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin	
Opravljanost: usklađenost s ciljem 3, mjerom 3.1.4., Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine – cilj 2, prioritet 2, mjera 1	
<p>Opis: Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin središnja je narodna knjižnica u Varaždinskoj županiji u kojoj prema službenim podacima iz 2011. godine živi 176.046 stanovnika, a na samom području Grada registrirano je 47.055 stanovnika. Knjižnica ima više od 267.000 jedinica raznovrsne knjižne i ne-knjižne građe te danas djeluje na tri lokacije s ukupno 1.388 m² u kojima se odvija cjelokupna djelatnost s 22 zaposlena djelatnika. Prostori u kojima se odvija djelatnost Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin su zbog velikog obima knjižne građe već godinama nedostadni i to je jedan od glavnih problema Knjižnice s obzirom da se svake godine nabavlja novih 11.000 jedinica što dodatno potencira problematiku smještaja knjižne i ne-knjižne građe. Nova zgrada Gradske knjižnice trajno bi riješila prostorne probleme, ujedinila bi odjele i postala centar okupljanja građana svih dobnih skupina i afiniteta, a također bi se uveli i novi sadržaji i aktivnosti (multimedijalna dvorana, informacijski centar s većim brojem korisničkih uslužnih računala, likovne izložbe, glazbene slušaonice, memorijalne sobe sa stalnim postavom, ostavština poznatih hrvatskih književnika idr.). Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović djeluje na tri prostora te ima jedan dodatni spremišni prostor. Kako bi u godini u kojoj knjižnica obilježava 180. obljetnicu konačno dobila prostor za rad i djelovanje, u planu je adaptacija bivše Varteksove robne kuće odnosno kuće Ritz na središnjem gradskom trgu površine oko 2.600 kvadrata. Preseljenjem na novu lokaciju u prostore Gradska knjižnica riješila bi prostorne probleme, postala bi centar okupljanja građana svih dobnih skupina i afiniteta, a također bi se uveli i novi sadržaji i aktivnosti (multimedijalna dvorana, informacijski centar s većim brojem korisničkih uslužnih računala, likovne izložbe, glazbene slušaonice, memorijalne sobe sa stalnim postavom, ostavština poznatih hrvatskih književnika i dr.). Varaždin bi time dobio dodatnu vrijednost u središtu grada, dok bi knjižnica mogla obavljati i razne druge djelatnosti u kojima je trenutno onemogućena.</p>	
Nositelj projekta	Grad Varaždin
Trošak projekta	16,6 milijuna kuna
Izvor sredstava	Nacionalni fondovi (Ministarstvo kulture), Grad Varaždin
Cilj projekta	Ojačati razvoj obrazovne i kulturne djelatnosti te povećati kapacitete gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović kupovinom i obnovom bivše Varteksove robne kuće
Ciljne skupine i korisnici	Građani, učenici i studenti
Projektne aktivnosti	A1 – rješavanje imovinsko-pravnih odnosa (2017.) A2 – izrada idejnog rješenja (2017./2018.) A3 – izrada projektne dokumentacije (2018.) A4 – rekonstrukcija (2018.-2020.)
Pokazatelji rezultata	<ul style="list-style-type: none"> • broj obnovljenih, revitaliziranih i valoriziranih kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara • unaprjeđeno zadovoljstvo građana • broj dostupne knjižnične građe • broj posjetitelja/korisnika • unaprjeđen pristup osobama s posebnim potrebama • broj informativnih i edukativnih programa knjižnice i čitaonice • unaprjeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi
Voditelj/ica projekta	Ravnatelj/ica Gradske knjižnice i čitaonice Metel Ožegović Varaždin
Vrijeme provedbe	2017.-2020.

SP05 Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije HNK-a Varaždin	
Opravljanost: usklađenost s općim strateškim ciljem 3, mjerom 3.4.3.	
<p>Opis: Glavna pozornica HNK u Varaždinu (koja je ujedno i središnja gradska pozornica) je tijekom vremena postala dotrajala i nefunkcionalna što djelatnicima HNK i vanjskim izvođačima onemogućuje osnovno djelovanje i razvoj. Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije omogućit će provedbu zahtjevnijih koncerata i predstava Hrvatskog narodnog kazališta, a vezani projekt obnove kina Gaj osigurati nove prostore za plesne izvedbe te na taj način rasteretiti prostore za provedbu osnovne djelatnosti HNK. Nositelj projekta obnove je HNK u Varaždinu.</p>	
Nositelj projekta	Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu
Trošak projekta	37 milijuna kuna
Izvor sredstava	EU fondovi, Grad Varaždin
Cilj projekta	Obnoviti i modernizirati zgradu i prostor HNK-a te omogućiti nesmetano i kvalitetno kulturno-umjetničko stvaranje
Ciljne skupine i korisnici	HNK, šire lokalno stanovništvo, Koncertni ured, Varaždinski komorni orkestar, kulturne udruge
Projektne aktivnosti	A1 – rekonstrukcija velike pozornice/scenska tehnika A2 – sanacija velike koncertne dvorane A3 – sanacija podova, foajea, predvorja i garderobe velike koncertne dvorane

	A4 – zamjena građevne stolarije vanjske ovojnice zgrade HNK-a A5 – izrada povijesno-konzervatorske studije gledališta u HNK-u
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • unaprijeđeno zadovoljstvo građana • broj posjetitelja i korisnika • unaprijeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi
Voditelj/ica projekta	Intendant/ica HNK-a u Varaždinu
Vrijeme provedbe	2018.-2020.

SP06 Obnova Žitnice

Opravljanost: usklađenost s ciljem 1., mjerama 1.1.1. i 1.2.2.

Opis: Zgrada Žitnice nalazi se jugozapadno od Starog grada, unutar unutrašnjeg obrambenog prstena. Žitnica je dio kompleksa Starog grada te je novi prostor na kulturnoj sceni Varaždina. U nedostatku adekvatnog prostora za izložbenu i izvedbenu umjetnost, Žitnica bi (prema nekim istraživanjima oružarnica) bila mjesto za održavanje izložbenih, suvremenih, vizualnih, performativnih, ali i intermedijskih umjetničkih izričaja. Žitnica je ključan objekt u “približavanju” Starog grada – gradu i mora biti mjesto događaja i živosti.

Nositelj projekta:	Gradski muzej Varaždin
Trošak projekta	2 milijuna kuna
Izvor sredstava	Grad Varaždin, Ministarstvo kulture, EU fondovi
Cilj projekta	Obogatiti kulturnu i kulturno-turističku ponudu grada Varaždina
Ciljne skupine i korisnici	Građani, turisti, Gradski muzej Varaždin
Projektne aktivnosti	A1 - izrada nacrtu razvojnog programa temeljenog na obnovi kulturne baštine A2 - provedba konzervatorsko-restauratorskih i arheoloških istraživanja A3 - građevinska obnova zgrade A4 - smještaj i postavljanje muzejske građe
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • broj obnovljenih, revitaliziranih i valoriziranih kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara • unaprijeđeno zadovoljstvo građana • broj posjetitelja/korisnika • unaprijeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi
Voditelj/ica projekta	Ravnatelj/ica GMV
Vrijeme provedbe	2017.-2019.

SP7 Obnova Sinagoge

Opravljanost: usklađenost s ciljem 1., mjerom 1.1.1., ciljem 2., mjerom 2.1.1., Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine – cilj 2, mjera 2

Opis: Projekt obnove Sinagoge predstavlja integralni dio strategije revitalizacije i obnove varaždinske povijesne gradske jezgre. Obnova Sinagoge, koja bi prema projektu trebala biti pretvorena u jedinstveni multimedijalni višenamjenski izvedbeni i galerijsko-izložbeni prostor, predstavlja važan iskorak u promišljanju i stvaranju novih kulturno-turističkih sadržaja, ne samo za građane Varaždina, već i za brojne turiste i ostale goste. Program koji će se provoditi u Sinagogi uključivat će gostovanja raznih oblika umjetničkih izvedbi, stvaralaštva, obrazovne programe i stručne skupove te će djelovati kao svojevrsni promotor tolerancije i ljudskih prava (multimedijalni stalni postav). Projekt je od iznimne važnosti za razvoj kulture i umjetnosti grada Varaždin te je u visokoj razini spremnosti za provedbu. Do sada je u obnovu Sinagoge uloženo 4 milijuna kuna.

Nositelj projekta	Grad Varaždin
Trošak projekta	12,3 milijuna kuna
Izvor sredstava	Ministarstvo kulture, Europski fondovi i Grad Varaždin
Cilj projekta	Revitalizacija arhitektonski i povijesno važnog objekta te stvaranje javnog prostora posvećenog suvremenom umjetničkom izričaju izvedbenog i izložbeno-galerijskog tipa
Ciljne skupine i korisnici	Galerijski centar, udruge, udruga u kulturi, građani
Projektne aktivnosti	A1 – građevinski radovi A2 – opremanje

Pokazatelji rezultata

- broj obnovljenih, revitaliziranih i valoriziranih kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara
- unaprijeđeno zadovoljstvo građana
- broj posjetitelja/korisnika
- unaprijeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi

Voditelj/ica projekta	Grad Varaždin
Vrijeme provedbe	2017.-2020.

SP8 Jačanje kapaciteta Gradske uprave

Opravljanost: usklađenost s ciljem 4., mjerom 4.1.1.

Opis: Provedba Strategije zahtjeva dodatne upravljačke i operativne kapacitete koji će donijeti nova znanja i potrebne kompetencije. U okviru inicijative jačanja kapaciteta predlaže se uvođenje novog Upravnog odjela za kulturu čiji će kapaciteti, uz redovnu djelatnost te u skladu sa strateškim usmjerenjima, biti u mogućnosti provesti promjene sa svrhom postizanje vizije kulturnog razvoja. Kao sredstvo organizacijskog razvoja predlaže se preraspodjela resursa (ili novo zapošljavanje u slučaju nedostatka stručnog kadra), provedba usavršavanja u području trendova u kulturi i kulturnom turizmu te inozemna mobilnost i transfer dobre prakse.

Nositelj projekta	Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Varaždina
Trošak projekta	300.000,00 kn godišnje
Izvor sredstava	Grad Varaždin, EU fondovi
Cilj projekta	Unaprijediti sposobnosti nadležnog Upravnog odjela za održivo upravljanje kulturom u Varaždinu
Ciljne skupine i korisnici	Djelatnici Grada Varaždina
Projektne aktivnosti	A1 – povećanje broja stručnih zaposlenika Gradske uprave za društvene djelatnosti (moguće osnivanje Gradske uprave za kulturu), posebice stručnjaka u području kulturne baštine, voditelja projekata i voditelja timova A2 – usavršavanje zaposlenika u području upravljanja u kulturi, kulturnoj baštini, umjetnosti, kulturnog turizma i EU fondova A3 – inozemna mobilnost i transfer dobre prakse – moguće je osnažiti suradnju s pobratimljenim gradovima i samoinicijativno dogovoriti mobilnost zaposlenika (“job shadowing” u trajanju najmanje 14 dana)
Pokazatelji rezultata	<ul style="list-style-type: none"> • Osnaženi kapaciteti Gradske uprave • Broj djelatnika Grada koji su završili program osposobljavanja, • Broj novih stručnjaka angažiranih/zaposlenih za razvoj kulture u gradu Varaždinu, • Broj mobilnosti donositelja odluka/zaposlenika • Broj projekata utemeljenih na međunarodnoj suradnji
Voditelj/ica projekta	Grad Varaždin, Pročelnik/pročelnica nadležnog Upravnog odjela
Vrijeme provedbe	2017. – 2022.

SP9 Zaklada za razvoj kulture Grada Varaždina

Opravljanost: usklađenost s ciljem 4., mjerom 4.2.2.

Opis: Osnivanje Zaklade za razvoj kulture omogućilo bi korištenje izvanproračunskih sredstava za potrebe jačanja izvrsnosti i usmjerenog razvoja kulture u gradu Varaždinu. Zaklada bi učinkovito gospodarila novcem iz donacija od strane privatnih i javnih organizacija koje imaju interes održivog razvoja kulture grada, a financijska potpora bi se sukladno unaprijed definiranim kriterijima dodjeljivala perspektivnim, novim projektima koji doprinose postizanju strateških ciljeva. Ocjena projekata temeljila bi se na mišljenju nezavisnih stručnjaka. Osnivanje Zaklade potaknuo bi usmjeren i održiv razvoj kulture te smanjio ovisnost kulturnih dionika o proračunskim sredstvima.

Nositelj projekta	Kulturno vijeće grada Varaždina
Trošak projekta	Temeljni kapital
Izvor sredstava	Grad Varaždin
Cilj projekta	Osigurati transparentno, usmjerenom izvanproračunsko financiranje razvoja kulture u gradu Varaždinu
Ciljne skupine i korisnici	Udruge, ustanove, samostalni umjetnici, umjetnička organizacije
Projektne aktivnosti	A1 - osnivanje udruge i poduka volontera A2 - izrada Pravilnika za donatore A3 - promocija Zaklade A4 - izrada uvjeta i kriterija za ocjenjivanje i odobrenje projekata A5 - objava trajnog poziva za financiranje projekata u kulturi
Pokazatelji rezultata	<ul style="list-style-type: none"> • broj projekata financiranih iz Zaklade za razvoj kulture Grada Varaždina
Voditelj/ica projekta	Nadležni Upravni odjel
Vrijeme provedbe	2018.-2022.

SP10 Adaptacija zgrade bivše vojne pekare „Ribnjak“ u Ulici Mihovila Pavleka Miškine za potrebe Državnog arhiva u Varaždinu	
Opravljanost: Usklađenost s ciljem 2, mjerom 2.1.1.	
Opis: Državni arhiv u Varaždinu regionalna je arhivska ustanova sa sjedištem u Varaždinu, a svojim djelovanjem pokriva područje tri županije. Centrala Arhiva u Varaždinu djeluje na tri lokacije, a ukupna površina tri objekta iznosi 6.100 m ² . Najveća zgrada u Optujskoj ulici, ukupne površine 4.800 m ² , u postupku je vraćanja HV-u, a umjesto ove zgrade Arhiv dobiva kompleks bivše vojne pekare „Ribnjak“. U Državnom arhivu u Varaždinu pohranjeno je arhivsko gradivo koje seže od početka 13. do početka 21. stoljeća. Radi se o ukupno 864 arhivskih fondova i zbirki, odnosno oko 9.000 dužnih metara arhivskog gradiva. Arhiv ne raspolaže slobodnim spremištima kapacitetima, a dio gradiva čuva se u neprimjerenim uvjetima. Adaptacija zgrade u Optujskoj ulici u Varaždinu za potrebe radnih, spremištinskih i prostora namijenjenih javnosti trebalo je biti dugoročno rješenje za prostorne probleme Arhiva. No, povratak HV-a u Varaždin ima za posljedicu temeljitu promjenu mogućih rješenja i planova. Umjesto zgrade u Optujskoj ulici planira se adaptacija objekata na području kompleksa bivše vojne pekare „Ribnjak“. Zgrada bivšeg skladišta prehrambenih proizvoda (2600 m ²) bit će preuređena za potrebe arhivskih spremišta. Kapacitet spremišta bit će 10 000 dužnih metara, te će omogućiti i preseljenje gradiva iz Franjevačkog samostana i povrat sjevernog krila varaždinskim franjevcima. Zgrada bivše pekare (600 m ²) bit će uređena za potrebe radnih prostora i prostora namijenjenih javnosti (čitaonica).	
Nositelj projekta	Državni arhiv u Varaždinu
Trošak projekta	12 milijuna kuna
Izvor sredstava	EU i nacionalni fondovi, Grad Varaždin
Cilj projekta	Osigurati kvalitetne uvjete za dugoročnu pohranu arhivskog gradiva te omogućiti bogatiju i raznovrsniju kulturno-prosvjetnu i stručno-znanstvenu djelatnost arhiva.
Ciljne skupine i korisnici	Građani, učenici i student, znanstvenici
Projektne aktivnosti	A1 – adaptacija (građevinski radovi) i opremanje (2018.-2021.)
Pokazatelji rezultata <ul style="list-style-type: none"> • broj obnovljenih, revitaliziranih i valoriziranih kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara • unaprjeđeno zadovoljstvo građana • količina mrežno dostupnog digitaliziranog arhivskog gradiva • broj posjetitelja/korisnika • unaprjeđen pristup osobama s posebnim potrebama • broj kulturno-prosvjetnih događanja u Arhivu (izložbe, predavanja) • unaprijeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi 	
Voditelj/ica projekta	Ravnatelj/ica Državnog arhiva u Varaždinu
Vrijeme provedbe	2018.-2021.

PROJEKTNE IDEJE

Projektne su ideje projekti koji pridonose provedbi vizije razvoja kulture, no odluka o provedbi takvih projekata ovisi o motivaciji, financijskoj i operativnoj sposobnosti upravljačke jedinice tijekom razvojnog razdoblja.

Tablica 13. Popis strateških projekata i njihova usklađenost sa strateškim ciljevima

Oznaka projekta	Naziv projekta	Cilj/mjera	Vrijeme provedbe
PI01	Tematski park svijet kukaca	3.2.1.	2020.-2023.
PI02	Uređenje bedema Starog grada	1.1.2.	2017.-2023.
PI03	Aleja hrvatskih književnih povjesničara	1.2.2.	2018.-2023.
PI04	Uključivanje kreativnih industrija u izradu varaždinskih suvenira	1.2.3., 2.2.4.	2017.-2018.
PI05	Istraživački i izdavački projekti o varaždinskoj povijesti kao temelj razvoja identiteta grada Varaždina	3.1.5	2017.-2018.
PI06	Obnova kina Gaj	2.1.1.	2018.-2020.
PI07	Festival kajkavskog kazališta	2.2.1.	2018.-2022.
PI08	Umjetnost na ulici – Faza II	3.4.4.	2017.-2022.
PI09	Manifestacija Rock Barock	3.4.4.	2018.-2022.

Opis projekata

PI01 Tematski park Svijet kukaca

Opravljanost: usklađenost s ciljem 1., mjerom 3.2.1., Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. godine – cilj 2, prioritet 2, mjera 3

Opis: U planu je izrada tehničke dokumentacije kojom će početi proces uvođenja Tematskog parka Svijet kukaca – edukativno zabavnog parka čiji se sadržaj temelji na nekoliko zaštićenih zbirki kukaca Franje Koščeca iz fundusa Gradskog muzeja Varaždin. Ovime bi se nadogradila priča oko "Svijeta kukaca" i interaktivnog postava unutar palače Herzer - projekt parka zamišljen je kao nadovezujući sadržaj na postojeću entomološku zbirku Gradskog muzeja, ali s primarno zabavnim i ugostiteljskim sadržajima, pri čemu bi okosnica bila inovativna i popratna događanja kao novi atraktivni sadržaj grada koji bi privlačio turiste.

Nositelj projekta	Grad Varaždin
Izvor sredstava	Grad Varaždin i EU fondovi
Cilj projekta	Uspostava jedinstvene kulturnoturističke, edukativne, ekološke i znanstvene atrakcije utemeljene na radu svjetski poznatog prirodoslovca Franje Koščeca
Ciljne skupine i korisnici	Građani, turisti
Projektne aktivnosti	Zbog veličine projekta on je podijeljen u 4 faze. 1) izrada projektne dokumentacije (do 2021.) 2) izgradnja i opremanje (2022.-2023.) 3) turistička infrastruktura i interaktivni prikaz biologije kukaca (2023.), 4) istraživačko-razvojni dio (2023.+)
Pokazatelji rezultata na razini Strategije:	<ul style="list-style-type: none"> • broj posjetitelja • unaprijeđeno zadovoljstvo građana kulturnom ponudom • broj novih stalnih postava • broj razvijenih i promoviranih kulturno-turističkih programa • broj turista
Vrijeme provedbe	2020.-2023.

PI02 Uređenje bedema Starog grada

Opravljanost: usklađenost s ciljem 1., mjerom 1.1.2.

Opis: Uz već spomenuti projekt uređenja i obnove zgrade žitnice, navedeni projekt obuhvaćao bi uređenje parka i bedema Starog grada u inovativno-povijesnu, posjetiteljima zanimljivu cjelinu sa suvremenim umjetničkim elementima. Na taj bi se način stvorila jedinstvena i prepoznatljiva lokacija suvremene kulture i povijesnih vrijednosti. Varaždinski Stari grad i njegova okolica, zemljani bedemi, bastioni i danas zapunjena, vanjska i unutarnja grabišta predstavljaju jednu od rijetko očuvanih renesansnih obrambenih cjelina koja ukazuje na nizinsku utvrdu zaštićenu vodom i zemljom koja se kontinuitetom života u njoj i oko održala do danas. Ovim nam je projektom cilj napraviti eko rasvjetu povijesne šetnice koja info tablama na prostoru zemljanih bedema i bastiona daje informacije o samoj feudalnoj utvrdi, gradski zidinama, bastionima te mjestima zanimljivih arheoloških nalaza poput drvenog srednjovjekovnog mosta. Na mjestu nalaza palisade u unutarnjem grabištu prezentirali bi u jednom dijelu „in situ“ ostatke ove obrambene ograde koja bi isto tako bila osvijetljena eko rasvjetom. Projekt se nastavlja na projekt Bastion – Gradovi uz Dravu otvaraju svoje utvrde (Međususjedski program Slovenija, Mađarska, Hrvatska 2006.- 2008.) i predstavlja nastavak arhivskih i arheoloških istraživanja te njihove prezentacije.

Nositelj projekta	Gradski muzej Varaždin, Grad Varaždin
Izvor sredstava	Europski fondovi
Cilj projekta	Valorizacija hortikulturnih površina
Ciljne skupine i korisnici	Građani, turisti, GMV
Projektne aktivnosti	A1 – izrada projekta hortikulturnog uređenja A2 – izrada nacrtu uređenja i zaštite arheoloških nalaza A3 – uređenje i instalacija rasvjete
Pokazatelji rezultata na razini Strategije:	<ul style="list-style-type: none"> • povećane aktivnosti gradske jezgre • broj turista • broj posjetitelja • unaprijeđeno zadovoljstvo građana
Vrijeme provedbe	2017.-2023.

PI03 Aleja hrvatskih književnih povjesničara

Opravljanost: usklađenost s ciljem 1., mjerom 1.2.2.

Opis: Aleja hrvatskih književnih povjesničara je projekt koji ima za cilj obogatiti središnji Gradski park vrijednim skulpturama te znamenitim i zaslužnim Varažđincima odati trajnu počast. Naime, na ulazu u park već je postavljen spomenik Vatroslavu Jagiću, "ocu slavistike", a ovaj projekt predviđa postavljanje i spomen-biste Ivana Kukuljevića-Sakcinskoga, Branka Drechslera Vodnika, Ivana Milčetića, Franje Šveleca i Miroslava Šicela.	
Nositelj projekta	Ogranak Matice hrvatske u Varaždinu, Grad Varaždin
Izvor sredstava	Grad Varaždin
Cilj projekta	Obogatiti središnji Gradski park vrijednim skulpturama
Ciljne skupine i korisnici	Građani, posjetitelji, turisti
Projektne aktivnosti	Postavljanje spomen-biste Ivana Kukuljevića-Sakcinskoga, Branka Drechslera Vodnika, Ivana Milčetića, Franje Šveleca i Miroslava Šicela
Pokazatelji rezultata <ul style="list-style-type: none"> • povećana aktivnosti gradske jezgre • broj turista • broj posjetitelja • unaprijeđeno zadovoljstvo građana 	
Vrijeme provedbe	2018.-2023.

PI04 Uključivanje kreativnih industrija u izradu varaždinskih suvenira

Opravdanost: Usklađenost s ciljem 1. , mjerama 1.2.3. i 2.2.4.	
Opis: Razvoju Grada kulture je potrebno pristupiti holistički, tj. uzeti u obzir sve gradske razvojne resurse i potencijale bez obzira kojem sektoru pripadaju. Projekt uključivanja kreativnih industrija u razvoj suvenira ima za cilj poduprijeti razvoj talentiranih kreativaca (uključujući tradicijske obrte) te upotpuniti turističku ponudu grada Varaždina. Nositelj projektne ideje je Turistička zajednica Grada Varaždina i Gradski muzej Varaždin koji će, na samom početku definirati kriterije za izradu suvenira (uzevši u obzir interese različitih ciljnih skupina), raspisati natječaj, odabrati tzv. radnu skupinu te ih uz pomoć organiziranih radionica usmjeravati k postizanju željenog rezultata.	
Nositelj projekta	GMV, Turistička zajednica Grada Varaždina
Izvor sredstava	Grad Varaždin
Cilj projekta	Poduprijeti razvoj talentiranih kreativaca (uključujući tradicijske obrte) te upotpuniti turističku ponudu grada Varaždina
Ciljne skupine i korisnici	Obrtnici, umjetnici, muzeji i turističke organizacije
Projektne aktivnosti	A1 - izrada kriterija za izradu suvenira A2 - odabir radne skupine A3 - provedba edukativnih radionica A4 - izrada suvenira i njihova prodaja na tržištu
Pokazatelji rezultata <ul style="list-style-type: none"> • broj inovativnih, kreativnih i konkurentnih proizvoda utemeljenih na kulturnoj baštini • broj kulturno-turističkih proizvoda nastalih međusektorskom i unutarsektorskom suradnjom 	
Vrijeme provedbe	2017.-2018.

PI05 Istraživački i izdavački projekti o varaždinskoj povijesti kao temelj razvoja identiteta grada Varaždina

Opravdanost: usklađenost s ciljem 3., mjerom 3.1.5	
Opis: Projektna ideja uključuje provedbu istraživačkih i izdavačkih aktivnosti s ciljem interpretacije važnih povijesnih rukopisa, stvaranja temelja za razumijevanje i popularizaciju varaždinske povijesti (i povijesne baštine) te njezino korištenje u turističke svrhe. <ul style="list-style-type: none"> • Povijesni natpisi grada Varaždina Gradski muzej Varaždin u ostavštini Krešimira Filića (1891. – 1972.) čuva i nekoliko desetaka njegovih neobjavljenih rukopisa, a ističu se četiri bilježnice s nazivom: "Poviesninatpisi grada Varaždina" nastale 1944. i nadopunjavane u kasnijem razdoblju. Filić je u svom radu sakupio 500-tinjak natpisa koji su u rukopisu poredani kronološki – sa svjetovne i crkvene varaždinske arhitekture, nadgrobnih natpisa, različitih predmeta koji se i danas čuvaju u Gradskom muzeju Varaždin. U planiranoj publikaciji, rukopis K. Filića strukturirat će se u nekoliko cjelina te u svakoj kronološkim slijedom dati pregled sakupljenih natpisa nadopunjenih suvremenim tumačenjem pojedinih natpisa. Značajne natpise, njih oko 100-tinjak dokumentat će se fotografijama. • Izvori za povijest Grada Varaždina 1209. - 1850. U "Poviestnim spomenicima slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina" (sv. I.) iz 1942., Zlatko Tanodi i Adolf Wissert objavili su dio isprava iz serije "Radikalni arhiv" (njih 226) za razdoblje od 1209. do 1526. godine. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost isprava i spisa koji čine tzv. Radikalni arhiv fonda "Poglavarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.)" nastavljen je rad na objavljivanju izvora pripremom za tisak i objavljivanjem cjelokupnog Radikalnog arhiva. Na osnovu karakteristika samog gradiva i njegovu količinu, a uvažavajući i određene povijesne kriterije planirano je objavljivanje isprava i spisa Radikalnog arhiva u tri sveska - I. sv. od 1209. do 1526.; 	

<p>II. sv. od 1526. do 1740. i III. sv. od 1741. do 1850. godine. Svaki svezak sastojao bi se od uvodne studije u kojoj se daje osvrt na osnovne diplomatičke i paleografske karakteristike objavljenog gradiva, kao i sažeti pregled povijesnih događanja o Varaždinu i varaždinskoj regiji u vremenskom razdoblju na koje se odnosi dotični svezak. Središnji dio svakog sveska donosi latinsku transkripciju isprava i spisa, kao i njihov prijevod na hrvatski jezik. Cilj cjelovitog prevođenja na hrvatski jezik jest učiniti latinske izvornike dostupnijim što širem krugu potencijalnih korisnika/ istraživača.</p>	
Nositelj projekta	HAZU Varaždin, GMV, Državni arhiv u Varaždinu
Izvor sredstava	Grad Varaždin
Cilj projekta	Stvaranja temelja za razumijevanje i popularizaciju varaždinske povijesti (i povijesne baštine) te njezino korištenje u turističke svrhe
Ciljne skupine i korisnici	GMV, HAZU, građani, turističke agencije, Turistička zajednica, akademska zajednica, škole
Projektne aktivnosti	A1 - Prijepis, obrada i tiskanje sadržaja rukopisa Krešimira Filića pod nazivom "Poviesninadpisi grada Varaždina" A2 - Prijepis, obrada i izdavanje „Izvori za povijest grada Varaždina 1209.-1850.“ Oba projekta su trenutno u provedbi, ali njihov završetak (tj. tisak) moguć je samo uz dodatnu financijsku potporu iz javnih ili privatnih izvora.
<p>Pokazatelji rezultata</p> <ul style="list-style-type: none"> broj znanstveno-istraživačkih projekata vezanih na kulturu grada Varaždina 	
Vrijeme provedbe	2017.-2018.

PI06 Obnova kina Gaj

Opravljanost: usklađenost sa ciljem 2., mjerom 2.1.1.

Opis: Obnova kina Gaj uključuje energetska obnovu i modernizaciju prostora kako bi se vratio dignitet gradskom kinu, ali i dobio prostor izvedbe plesnih organizacija (i drugih organizacija koje djeluju u okviru izvedbenih umjetnosti). Iako će biti prvenstveno kino, imat će kapacitet do 400 mjesta te će biti idealna alternativa dvorani u HNK u Varaždinu čime bi Varaždin dobio dodatni prostor za povremena velika događanja. Početak obnove ovisi o rješavanju vlasničkih prava tj. brzini provedbe pravnih procedura od strane javnih institucija. Plan je kino uređivati dio po dio. Plan je prijava po fazama na nacionalne fondove i Ministarstvo kulture.

Nositelj projekta	POU Varaždin
Izvor sredstava	Grad Varaždin, Fond za zaštitu okoliša, Ministarstvo kulture
Cilj projekta	Pružiti građanima kino 21. stoljeća i pružiti potporu razvoju dramskih i plesnih umjetnosti osiguranjem funkcionalnog prostora za izvedbe
Ciljne skupine i korisnici	Udruge, gradske ustanove, građani
Projektne aktivnosti	A1 – nabava novih stolica (2018.) A2 – izrada idejnog rješenja i projektne dokumentacije (2018./2019.) A3 - unutarnje uređenje (2019./2020.)
<p>Pokazatelji rezultata:</p> <ul style="list-style-type: none"> povećana aktivnost gradske jezgre unaprijeđeni kapaciteti gradskih ustanova unaprijeđeni kapaciteti udruga u kulturi broj turista broj posjetitelja unaprijeđeno zadovoljstvo građana 	
Vrijeme provedbe	2018.-2020.

PI07 Festival kajkavskog kazališta

Opravljanost: usklađenost sa ciljem 2., mjerom 2.2.1.

Opis: Festival kajkavskog kazališta (Kajkaz) vrijedan je projekt koji doprinosi razvoju kazališne djelatnosti, ali i očuvanju kulturne baštine. Kajkaz svoje aktivnosti temelji na izvođenju predstava na kajkavskom jeziku, organiziranju znanstvenog skupa na temu kajkavskog kazališta, dramatike i jezika te poticanju kajkavskog dramskog stvaralaštva. Festival će se provoditi u Varaždinu i okolnim gradovima i mjestima, u suradnji sa svim gradskim ustanovama u kulturi, Turističkom zajednicom grada Varaždina, Turističkom zajednicom Varaždinske županije, HAZU, Maticom hrvatskom, Varaždinskim književnim društvom i dr.

Nositelj projekta	HNK u Varaždinu
Izvor sredstava	Grad Varaždin, Ministarstvo kulture
Cilj projekta	Doprinjati očuvanju i promociji kajkavskog narječja, obogatiti kulturnu ponudu grada Varaždina

Ciljne skupine i korisnici	Građani, umjetnici, akademski sektor
Projektne aktivnosti	A1 – priprema infrastrukture A2 – priprema i tisak propagandnog materijala A3 - provedba festivalskih aktivnosti: predstave, igre u eksterijerima uz gostovanje ostalih dionika iz drugih dijelova Hrvatske, provedba natječaja za novi kajkavski tekst, organizacija i provedba okruglih stolova u suradnji s HAZU i Maticom Hrvatskom, izložba repertoara HNK
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> • broj posjetitelja • unaprijeđeno zadovoljstvo građana • broj inovativnih, kreativnih i konkurentnih proizvoda utemeljenih na kulturnoj baštini
Vrijeme provedbe	2018.-2022.

PI08 Umjetnost na ulici – Faza II

Opravdanost: usklađenost sa ciljem 3., mjerom 3.4.4.

Opis: "Umjetnost na ulici" je program koji se sastoji od niza kreativnih, umjetničkih projekata koji pridonose razvoju galerijske, muzejske, kazališne, glazbene i ostalih kulturnih djelatnosti. Program je od iznimne važnosti za razvoj kulturnog turizma i povećanje života građana. U periodu 2014. - 2017. Grad Varaždin, Turistička zajednica Grada Varaždina i Grad Varaždin proveli su I. fazu programa koja je uključivala djelomičnu realizaciju projekta "Art" zgrade i projekta "Krinolina ljubavi", a u okviru brojnih manifestacija provodili su se likovni, plesni i glazbeni događaji na otvorenom. Faza II. uključivala bi realizaciju neke od ideja mr. Ivana Meseka koji je u dokumentu "Umjetnost na ulici" predložio sljedeće umjetničke inicijative: skulptura "Konj", skulptura "Dvovratna gitara", pozornica na placu, "Miss Varaždina", "Monolit" instalacija, spomenik Zvonimiru Rogozu, "Vrata" sa slike Miljenka Stančića, osvjetljavanje vodotornja, Kapucinskog trga i dimnjaka u kompleksu "Varteks" (uz dozvolu vlasnika), nastavak projekta "Art" zgrade, spomenik Miljenku Stančiću, "Barokos" i drugi.

Nositelj projekta	Grad Varaždin i Turistička zajednica Grada Varaždina
Izvor sredstava	Grad Varaždin, Ministarstvo kulture
Cilj projekta	Potaknuti građane na sudjelovanje u kulturnim aktivnostima razvojem kulturnih sadržaja i uvođenjem umjetničkih instalacija na otvorenom prostoru
Ciljne skupine i korisnici	Građani, umjetnici
Projektne aktivnosti	A1 – procjena izvodljivosti (neizvedenih) projekata u okviru programa A2 – procjena troškova, prioriteta i prijava projekata relevantnoj instituciji A3 - provedba projekata sukladno Programu

Pokazatelji rezultata:

- Broj novih materijalnih baštinskih sadržaja na javnom prostoru
- Broj posjetitelja
- Unaprjeđeno zadovoljstvo građana
- Broj kulturno turističkih proizvoda nastalih međusektorskom i unutarsektorskom suradnjom
- Broj turista
- Povećana aktivnost gradske jezgre

Vrijeme provedbe 2017.-2022.

PI09 Manifestacija Rock-barok

Opravdanost: usklađenost sa ciljem 3., mjerom 3.4.1.

Opis: Rock-barok program bazira se na spajanju različitih žanrova: rocka i baroka, a koji će u većem izvođačkom i posjetiteljskom smislu angažirati mlade. Građani, naročito mladi i marginalizirane skupine, moći će pohađati radionice koje će voditi eminentni izvođači barokne glazbe, a na kojima će učiti svirati *evergreene* i hitove današnjice na baroknim glazbalima i učiti o baroknoj glazbi koja je preteča rocka. Za kraj tečaja, uoči Varaždinskih baroknih večeri, bit će organiziran koncert polaznika na otvorenom, uz vizualne efekte.

Nositelj projekta	Koncertni ured Varaždin
Izvor sredstava	Grad Varaždin, Ministarstvo kulture
Cilj projekta	Približiti baroknu glazbu mladima, uključiti u kulturni život marginalizirane skupine i umrežiti glazbenike raznih žanrova
Ciljne skupine i korisnici	Građani, umjetnici
Projektne aktivnosti:	A1 - nabava tehničke opreme i angažman osoblja, A2 - prikupljanje nota i izrada glazbenog aranžmana, A3 - angažman predavača, eksperta (baroknih virtuoz), A4 - okupljanje glazbenika u sastav(e), A5 - promocija, izrada scenografije,

Pokazatelji rezultata:

- Broj novih materijalnih baštinskih sadržaja na javnom prostoru
- Broj posjetitelja
- Unaprjeđeno zadovoljstvo građana

Vrijeme provedbe 2018.-2022.

PROVEDBA I EVALUACIJA STRATEGIJE

Implementacija Strategije razvoja kulture Grada Varaždina do 2022. godine predstavlja zahtjevan i kontinuirani proces upravljanja aktivnostima koje će imati značajan utjecaj na organizaciju općeg kulturnog života u gradu Varaždinu. Za njeno provođenje potrebno je jasno definirati odgovornosti i ovlaštenja sudionika procesa implementacije, definirati mehanizme provedbe, postupke praćenja i evaluacije odabranih projekata te omogućiti komunikaciju strategije na svim organizacijskim razinama te osigurati informiranje javnosti. Najvažniju ulogu u provedbi Strategije imaju:

- **Nadležni upravni odjel**—odgovoran je za provedbu Strategije. U procesu provedbe usko surađuje s Odborom za provedbu te informira građane o napretku provedbe Strategije.
- **Odbor za provedbu** – odbor za provedbu čine najviše 5 zaposlenika gradske uprave i/ili kulturnog vijeća koji su detaljno upoznati sa strateškim usmjerenjima. Odbor za provedbu odgovoran je za nadzor provedbe aktivnosti i strateških projekata te izvještavanje o napretku provedbe.
- **Voditelji projekta** – odabiru se pri samom početku provedbe Strategije, što osigurava i kvalitetu pripreme projekata koji će biti financirani od strane Europskih fondova. Voditelji projekata odgovorni su za provedbu aktivnosti te planiranje, praćenje i ostvarivanje definiranih ciljeva projekata sukladno terminskom planu.

U tablici odgovornosti definirana su zaduženja pojedinog tijela/osobe u procesu provedbe Strategije.

Tablica 14. Tablica odgovornosti u procesu provedbe Strategije

Funkcija	Odgovornosti
Gradonačelnik	<ul style="list-style-type: none"> • imenuje radnu skupinu/Odbor za provedbu • odobrava Izvještaj o provedbi Strategije za svaku godinu do kraja 2022.
Nadležni Upravni odjel	<ul style="list-style-type: none"> • osigurava stručni kadar za provedbu Strategije • surađuje i nadzire rad odbora za provedbu Strategije • osigurava sufinanciranje/financiranje aktivnosti i projekata • kontinuirano informira građane o provedbi • odobrava izmjene Strategije • odobrava izvještaje o napretku provedbe
Odbor za provedbu Strategije	<ul style="list-style-type: none"> • provodi nadzor provedbe svih aktivnosti i strateških projekata te kontrolu uspješnosti i učinak provedbe • ispunjava Obrasce za praćenje provedbe, te Obrazac za procjenu učinka provedbe Strategije • izvještava gradonačelnika i nadležni Upravni odjel o uspješnosti provedbe Strategije • pruža potporu voditeljima projekata • piše izvještaj o provedbi Strategije • predlaže izmjene Strategije
Voditelj/ica projekta	<ul style="list-style-type: none"> • provodi projekt uz pomoć suradnika, u skladu s proračunom i s raspoloživim resursima. Piše izvještaj o provedbi projekta.

Strategija sadrži jasno razrađene aktivnosti i projekte osmišljene kao odgovor na razvojne prepreke i potencijale prikupljene od strane Grada Varaždina.

Projekti se logički grupiraju u dvije skupine:

- 1) Projekti javnih ustanova; projekti prikupljeni i razrađeni od strane lokalne zajednice i ustanova u kulturi. Provode se od strane ustanova, a uz pomoć Grada Varaždina.
- 2) Projekti Grada Varaždina; projekti neophodni za bolje upravljanje i daljnji razvoj kulture u gradu Varaždinu. Provode se od strane Grada Varaždina, a nadzirani su od strane Odbora za provedbu Strategije (ako Odlukom nije definirano drugačije).

Uspješnost provedbe Strategije procjenjuju članovi Odbora za provedbu uz pomoć tablice u Dodatku 1. - Obrazac za praćenje provedbe projekta. Ukupan učinak provedbe Strategije procjenjuje se ispunjavanjem tablice u Dodatku 2. – Obrazac za procjenu učinka provedbe Strategije. Procjena uspješnosti provedbe projekta i procjena učinka projekta dio su Izvještaja o provedbi Strategije. Odbor za provedbu Strategije izraditi će Izvještaj o provedbi Strategije (Dodatak 3.) za svaku godinu posebno do 2022.

Tablica 15. Izvješavanje o napretku provedbe Strategije

Dokument/izvještaj	Odgovornost izrade	Odgovornost odobrenja	Vrsta izvještaja
Dodatak 1. – Obrazac za praćenje provedbe projekta	Odbor za provedbu	Nadležni Upravni odjel	Po završetku projekta
Dodatak 2. - Obrazac za procjenu učinka provedbe Strategije	Odbor za provedbu	Nadležni Upravni odjel	Godišnji izvještaj
Dodatak 3. – Izvještaj o provedbi Strategije	Odbor za provedbu	Gradonačelnik/ca	Godišnji izvještaj

VREMENSKI PLAN PROVEDBE STRATEŠKIH PROJEKATA

Akcijski plan razvoja kulture grada Varaždina obuhvaća implementaciju ukupno 10 strateških projekata čiji će rezultati pridonijeti postizanju unaprijed definiranih pokazatelja, a kompleksniji su projekti podijeljeni na nekoliko razvojnih etapa, uzimajući u obzir činjenicu da se prva etapa projekta provodi u 2017. godini, dok se aktivnosti provedbe kontinuirano nastavljaju tijekom godina.

Vremenski okvir implementacije strateških projekata prikazan je u nastavku na Ganttovoj karti:

Naziv projekta	2017.-2022.																					
	2017.			2018.			2019.			2020.			2021.			2022.						
SPO1 Varaždinska kuća																						
SP02 Podizanje svijesti građana																						
SP03 Obnova kina Dom za Centar kreativnih industrija																						
SP04 Gradska knjižnica i čitaonica																						
SP05 Obnova glavne pozornice i scenske mehanizacije HNK																						
SP06 Obnova Žitnice																						
SP07 Obnova Sinagoge																						
SP08 Jačanje kapaciteta Gradske uprave																						
SP09 Zaklada za razvoj kulture																						
SP10 Adaptacija kompleksa "Ribnjak" za potrebe DAVŽ																						

KORIŠTENA LITERATURA

- [1] Europska unija (2007); Zelena knjiga o oslobađanju potencijala kulturnih i kreativnih industrija, Bruxelles, Belgija
- [2] Europska unija (2007), Comm - European Agenda for Culture in a Globalizing World, Com (2007) 242, Commission of the European Communities, Bruxelles, Belgija
- [3] Europska unija (2014), Plan rada EU-a za kulturu 2015.-2018., Bruxelles, Belgija 2014
- [4] Europska unija (2016); Culture statistics (2016 ed.) , Eurostat, Belgija
- [5] Europska unija (2010); Europa 2020; Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast, Bruxelles, Belgija
- [6] Grabar I.: (1990-1991), Kultura i kulturna dobra kao dio društvenog bogatstva na širem prostoru varaždinske regije, Varaždin: Radovi Zavoda za znanstveni rad HAZU Varaždin
- [7] Grad Varaždin (2006), Urbanistički plan uređenja povijesne jezgre grada Varaždina, Conong – Inženjering d.d., Varaždin
- [8] Grad Varaždin (2008), Podloga za strategiju razvoja i održivog upravljanja povijesnom jezgrom grada Varaždina; Institut za turizam; Zagreb
- [9] Grad Varaždin (2015), Službeni vjesnik Grada Varaždina; 1-12/2015.
- [10] Grad Varaždin (2015); Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Grada Varaždina za razdoblje 1. siječnja-31. prosinca 2014. godine
- [11] Grad Varaždin (2016); Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna Grada Varaždina za razdoblje 1. siječnja-31. prosinca 2015. godine
- [12] Grad Varaždin (2016); Strategija razvoja Grada Varaždina do 2020. Godine, Varaždin
- [13] Grad Varaždin, Grad Čakovec, Grad Ivanec, Grad Koprivnica, Grad Krapina, Grad Lepoglava, Grad Ludbreg, Grad Novi Marof, Grad Prelog, Grad Varaždinske Toplice (2015); Strategija razvoja kulture regije Hrvatski sjever 2015. – 2030.; Varaždin
- [14] Grad Varaždin (2013) Strateški plan razvoja turizma Grada Varaždina do 2020. godine; Institut za turizam; Zagreb
- [15] Gradonačelnik grada Varaždina, prijedlog proračuna Grada Varaždina za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu
- [16] Klarić V., Laszlo Ž., Nevidal R.: (2011), Turistički posjeti muzeju: Upravljanje posjetiteljima, Priručnik Muzeji i turizam, Zagreb: Globtour Event
- [17] Ministarstvo kulture Republike Hrvatske (2011), Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015., Zagreb
- [18] Ministarstvo kulture Republike Hrvatske (2016), Strateški plan ministarstva kulture 2016.-2018, revidirana verzija - ožujak 2016, Zagreb
- [19] Ministarstvo turizma RH (2013), Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, Zagreb

-
- [20] Republika Hrvatska (2014), Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., Zagreb
- [21] Šimek M.: (2008), Arheološka istraživanja varaždinske utvrde i projekt Bastion, Podravina Volumen VII, Broj 13, Koprivnica, 5-21
- [22] UNESCO (2005) Konvencija o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja; Paris, Francuska
- [23] UNESCO (2003) Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine; Paris, Francuska
- [24] UNESCO (1972) Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine; Paris, Francuska
- [25] Varaždinska županija (2015), Strategija razvoja turizma Varaždinske županije 2015.-2025., Institut za turizam, Zagreb

DODATAK 1: OBRAZAC ZA PRAĆENJE PROVEDBE STRATEŠKIH PROJEKATA

Naziv projekta:						
Identifikacijski broj projekta:						
Osnovne informacije o projektu				Utjecaj i usklađenost prioriteta		
Vrsta projekta	Infrastrukturni/događanja/zeleni			Utjecaj provedbe	Nacionalni/Regionalni/Lokalni	
Trajanje projekta (od do)				Usklađenost sa sektorskom strategijom		
Proračun projekta				Usklađenost sa županijskom razvojnom strategijom		
Osoba/organizacija zadužena za provedbu				Usklađenost s lokalnim razvojnim planom		
Pokazatelji provedbe - planirano				Provjera postignuća - ostvareno		
Pokazatelj rezultata	Cilj strategije	Očekivana vrijednost	Aktualna vrijednost pokazatelja nakon provedbe		Izvor provjere	
1.						
2.						
3.						
Status projekta (uklj. do sada utrošeno)						
Aktivnost	Zaduženje	Početak provedbe	Rok izvršenja	Trošak provedbe	% izvršenja	Utrošeno u kn
1.						
2.						
3.						
Projektne aktivnosti za provesti tijekom narednih godina						
Aktivnost	Zaduženje	Rok izvršenja		Trošak provedbe		
1.						
2.						
3.						

Ukupna analiza realizacije projekta nakon godine 2017.		
% izvršenja projekta	% utrošenog proračuna	% utrošenog vremena

DODATAK 2: OBRAZAC ZA PROCJENU UČINKA PROVEDBE STRATEGIJE

Cilj	ID	Naziv pokazatelja	Naziv projekta	Pokazatelj rezultata ⁴⁷
Strateški cilj 1: Obnova, zaštita i održivo korištenje kulturnom baštinom	1.1.	Broj obnovljenih, revitaliziranih i valoriziranih kulturnih pokretnih i nepokretnih dobara		
	1.2.	Identificirana, valorizirana i zaštićena kulturna nematerijalna baština		
	1.3.	Broj moderniziranih muzejskih postava		
	1.4.	Broj novih stalnih postava		
	1.5.	Broj novih materijalnih baštinskih sadržaja na javnom prostoru		
	1.6.	Broj novih suvenira vezanih za kulturnu baštinu		
	1.7.	Broj posjetitelja		
	1.8.	Unaprjeđeno zadovoljstvo građana		
Strateški cilj 2: Omogućiti i poduprijeti izvrsnost i raznolikost umjetničkog stvaralaštva	2.1.	Povećan broj dostupne knjižnične građe		
	2.2.	Broj mentora i dionika koji sudjeluju u mentorstvu kroz uspostavu snažne suradnje kulturnih ustanova s udrugama, umjetnicima i umjetničkim organizacijama		
	2.3.	Broj mobilnosti umjetnika		
	2.4.	Broj inovativnih, kreativnih i konkurentnih proizvoda utemeljenih na kulturnoj baštini		
	2.5.	Broj umjetnika koji stvaraju sadržaje i proizvode iznadprosječne kvalitete kojima je omogućena dodatna potpora		
	2.6.	Broj kulturno turističkih proizvoda nastalih međusektorskom i		

47 prepisati iz Obrascu za praćenje provedbe projekta

		unutarsektorskom suradnjom		
	2.7.	Unaprjeđeni kapaciteti gradskih ustanova u kulturi		
	2.8.	Unaprjeđeni kapaciteti udruga u kulturi		
	2.9.	Povećana aktivnost gradske jezgre		
Strateški cilj 3: Privući i uključiti građane, posjetitelje i turiste	3.1.	Broj umjetničkih obrta kojima je pružena potpora sa ciljem njihovog zadržavanja u gradskoj jezgri		
	3.2.	Poboljšana informiranost o kulturnim događanjima i svijest građana o zajedničkom interesu i razvoju kulture i kulturnog turizma u području gradske jezgre		
	3.3.	Broj građana, umjetnika i ostalih dionika koji pridonose razvoju i popularizaciji ambijenta i identiteta kulture grada		
	3.4.	Broj posjetitelja gradskom kinu/kinima		
	3.5.	Broj projekata obnove pročelja gradske jezgre		
	3.6.	Broj razvijenih i promoviranih kulturno-turističkih programa		
	3.7.	Broj turista		
	3.8.	Broj novih kulturno-turističkih ruta		
	3.9.	Broj dostupnih kulturnih sadržaja u sakralnim objektima		
	3.10.	Broj kulturnih sadržaja na stranim jezicima		
	3.11.	Unaprjeđen pristup kulturnim sadržajima za osobe s invaliditetom		
	3.12.	Broj kulturnih sadržaja u rubnim djelovima grada Varaždina		
	3.13.	Broj obrazovnih programa u području umjetnosti i kulture		
	3.14.	Broj volontera		
	3.15.	Poboljšana informiranost građana o kulturnim događanjima		
Strateški cilj 4: Unaprijediti upravljanje kulturom grada	4.1.	Osnaženi kapaciteti Gradske uprave i novoosnovanog Upravnog odjela za kulturu		
	4.2.	Broj djelatnika Grada koji su završili program osposobljavanja		
	4.3.	Broj novih stručnjaka angažiranih/zaposlenih za razvoj kulture u gradu Varadinu		
	4.4.	Broj mobilnosti donositelja odluka/zaposlenika		
	4.5.	Broj projekata utemeljenih na međunarodnoj suradnji		

	4.6.	Broj znanstveno-istraživačkih projekata vezanih na kulturu grada Varaždina		
	4.7.	Ojačana suradnja i poboljšana koordinacija kulturnih događanja		
	4.8.	Broj projekata financiranih iz Zaklade za razvoj kulture Grada Varaždina		

DODATAK 3. SADRŽAJ NARATIVNOG IZVJEŠĆA O PROVEDBI STRATEGIJE RAZVOJA

1. Opće informacije

- Razdoblje izvještaja
- Izvori provjere podataka

2. Provedba projekata

- Kratak opis provedbe projekata
- Opis odstupanja od planiranog
- Financijski učinak provedbe – usporedba planiranih i utrošenih sredstava
- Preporuke za iduće provedbeno razdoblje

3. Učinak provedbe Strategije – pokazatelji rezultata

- Odnos zadano – ostvareno
- Opis odstupanja od planiranog
- Preporuke za naredno provedbeno razdoblje
- Priložiti izvještaje o učinku Strategije

5. Ocjena potrebe za revizijom

- Opis glavnih prepreka i preporuke za poboljšanjem

6. Izvješće o status projekata

- Priložiti izvještaje o provedbi projekata